

พระถาวรโ หลวงปู่บุดดา

วัดกลางชูศรีเจริญสุข อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

พระครูสุทธิสังวร (พระสุชีโว หลวงปู่ໃ)

วัดป่าลีไลยก์วัน (วัดเขาฉลาก) อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี

พระเกษมโก หลวงปู่สังวาลย์

วัดทุ่งสามัคคีธรรม อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี

อนุสรณ์พิพิธภัณฑ์ฉันท์กรานุสรณ์ วัดป่าอัมพโรปัญญาวนาราม ในพระสังฆราชูปถัมภ์

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

๕๕๕ หมู่ ๕ บ้านหนองกลางดอน ตำบลคลองกิว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ชีวประวัติและพระธรรมเทศนา

พระถาวร หลวงปู่บุดดา

วัดกลางชูศรีเจริญสุข อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

พระครูวิสุทธิสังวร (พระสุชีโว หลวงปู่ไช)

วัดป่าลีโลยวัน (วัดเขานลาง) อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

พระเขมโก หลวงปู่สังวาลย์

วัดทุ่งสามัคคีธรรม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

อนุสรณ์พิพิธภัณฑสถานอนุสรณ์

วัดป่าอัมพโรปัญญาหาราม ในพระสังฆราชูปถัมภ์

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ชีวประวัติและพระธรรมเทศนา

พระถาวรโห หลวงปู่ดุดดา ♦ พระครูวิสุทธิสังวร (พระสุชีโว หลวงปู่ไช)

พระเขมโก หลวงปู่สังวาลย์

เลขมาตรฐานหนังสือ : ๙๗๘-๖๑๖-๔๔๕-๖๓๓-๔

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : พฤศจิกายน ๒๕๖๐

จำนวนพิมพ์ : ๕,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย : มูลนิธิพุทธสมณไพริศูแผ่นดินไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

.....

สงวนลิขสิทธิ์ : ห้ามคัดลอก ตัดตอน เปลี่ยนแปลง แก้ไข ปรับปรุง
ข้อความใดๆ ทั้งสิ้น หรือนำไปพิมพ์จำหน่าย
หากท่านใดประสงค์จะพิมพ์เพื่อให้เป็นธรรมทาน
โปรดติดต่อขออนุญาตจากทางมูลนิธิพุทธสมณไพริศูแผ่นดินไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

.....

พิมพ์ที่ : บริษัท ศิลป์สยามบรรจุกัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด
๖๑ ถนนเลียบคลองภาษีเจริญฝั่งเหนือ ซ.เพชรเกษม ๖๙
แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
โทรศัพท์ ๐-๒๔๔๔-๓๓๕๑-๙ โทรสาร ๐-๒๔๔๔-๐๐๗๘
E-mail: silpasiamprinting@hotmail.com www.silpasiam.com

คำปรารภ

เรื่องการจัดทำหนังสือมรดกกรรมยอดโอวาทคำสอนของสมณะนักปราชญ์
วิสุทธิเทวา (พระป่า) จัดทำขึ้น ๓๔ องค์ สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ระหว่างปี พุทธศักราช
๒๔๖๐-๒๕๕๔ โอวาทกรรมยอดแห่งคำสอนของวิสุทธิบุคคล ท่านแสดงบริสุทธิ
สมบูรณ์ไม่ว่ายุคใดสมัยใด นำผู้สนใจพยายามตั้งใจปฏิบัติตาม ย่อมก้าวล่วงทุกข์ไปได้
สมความปรารถนา คณะปสาทะศรัทธาเห็นควรจัดทำขึ้นสงวนรักษาไว้ เพื่อกุลบุตร
สุดท้ายภายหลังที่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดป่าอัมพโรปัญญาวนาราม บ้าน
หนองกลางดอน ตำบลคลองกิว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผู้สนใจกรุณาเข้าไป
ศึกษาได้ตามโอกาส เวลาพอดี

ผู้ฉลาดยึดหลักนักปราชญ์เป็นแบบฉบับพาดำเนินปกครองรักษาตน

คณะปสาทะศรัทธา

ห้ามพิมพ์เพื่อจำหน่าย สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญ

พระถาวรโ หลวงปู่บุดดา

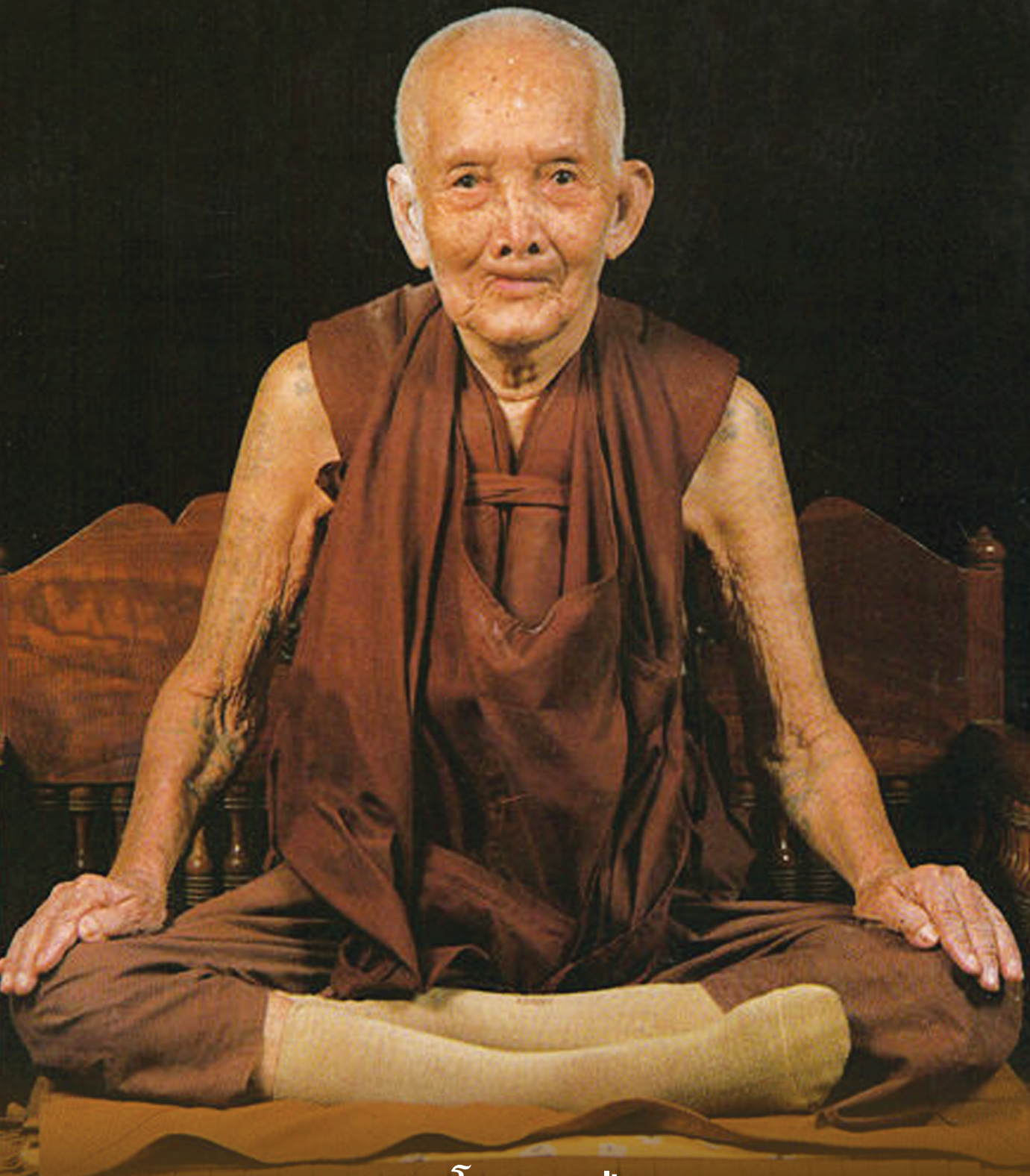
ชีวประวัติและพระธรรมเทศนา พระถาวรโ หลวงปู่บุดดา	๑
พระธรรมเทศนา พระถาวรโ หลวงปู่บุดดา	๗

พระครูวิสุทธิสังวร (พระสุชีโว หลวงปู่ไช)

ชีวประวัติและพระธรรมเทศนา	
พระครูวิสุทธิสังวร (พระสุชีโว หลวงปู่ไช)	๗๕

พระเชมโก หลวงปู่สังวาลย์

ชีวประวัติและพระธรรมเทศนา พระเชมโก หลวงปู่สังวาลย์	๑๔๑
--	-----

พระถาวร หลวงปู่บุดดา

วัดกลางชูศรีเจริญสุข อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ชีวประวัติและพระธรรมเทศนา

พระถาวรโ หลวงปู่บุดดา

สังเขปประวัติ

พระถาวร หลวงปู่บุดดา

นามเดิม บุดดา มงคลทอง

ชาติกำเนิด วันเสาร์ขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือนยี่ ปีมะเมีย ตรงกับวันที่ ๕ มกราคม ๒๔๓๗
บิดาชื่อ นายน้อย มารดาชื่อ นางอึ้ง มงคลทอง มีพี่น้องรวมกัน ๗ คน
เสียชีวิตหมดแล้ว ยังเหลือที่มีชีวิตอยู่ คือ นายเหลือ น้องคนสุดท้าย
(ปัจจุบันอายุ ๙๕ ปี)

ภูมิลำเนา บ้านหนองเกวียนหัก ต.พุดา อ.โคกสำโรง จ.ลพบุรี

การศึกษา ไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ เพราะบริเวณใกล้บ้านไม่มีโรงเรียน

อาชีพ ทำนา

รับราชการ ถูกเกณฑ์ทหารเมื่ออายุ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๔๕๘ (ตรงกับรัชกาลที่ ๖) ในกองทัพบก
ที่ ๓ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ อ.โคกกระเทียม จ.ลพบุรี หลักฐานการ
เกณฑ์ทหาร รับราชการอยู่ ๒ ปี

อุปสมบท พ้นจากทหารมาช่วยบิดามารดาทำนาอยู่อีก ๔ ปี จึงขอลาอุปสมบท เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๕ ที่วัดเนินยาว ต.โพนทอง อ.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี มี **พระครูธรรมชั้นสุนทร** (ม.ร.ว.เอี่ยม) เป็นพระอุปัชฌาย์ **พระครูเรือง** เป็นพระกรรมวาจารย์ **เจ้าอธิการไพล** เป็นพระอนุสาวนาจารย์

แสวงหาโมกขธรรม

อยู่จำพรรษาที่พระอุปัชฌาย์ ๑ พรรษา จึงออกจาริกแสวงหาที่วิเวกบำเพ็ญสมณธรรม ชูดงค์ทั่วเมืองไทย เป็นเวลากว่า ๔๐ ปี จนถึงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ จึงได้ย้ายมาพำนักประจำอยู่ที่วัดกลางชูศรีเจริญสุข ต.ผักก้น อ.บาง ระจัน จ.สิงห์บุรี โดยได้รับนิมนต์จากหลวงปู่เย็น ทานรโต

อาพาธ

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ หลวงปู่ได้ร่วมงานทำบุญ ๑๐๐ วัน หลวงพ่อพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อถาษี) วัดท่าซุง อุทัยธานี หลังจากกลับถึงวัดแล้วประมาณตี ๑ หลวงปู่มีอาการป่วยโดยเฉียบพลันเส้นโลหิตในสมองด้านซ้ายอุดตัน เจ้าอาวาสได้นำส่งโรงพยาบาลสิงห์บุรี นพ.วิศิษฐ์ ทัศนัสสร้าง ได้นำหลวงปู่เข้าเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ที่โรงพยาบาลหมอประเจิด เพื่อตรวจดูระบบสมอง พบว่าสมองซีกซ้ายฝ่อ เส้นโลหิตอุดตันและปอดอักเสบ หลวงปู่มีอาการหอบมาก ไม่สามารถไอได้เอง เสมหะตกค้างในปอดเป็นจำนวนมาก แพทย์ตัดสินใจใส่ท่อช่วยหายใจทางปาก

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับหลวงปู่เข้าเป็นคนไข้ในพระบรมราชูปถัมภ์ คณะแพทย์สิงห์บุรี จึงได้นำหลวงปู่ส่งโรงพยาบาลศิริราช ณ ห้องไอซียู ตึกสยามินทร์ ชั้น ๖ โดยมี นพ.วัฒนะ วิฑิตะดิลก เป็นผู้ติดต่ออำนวยความสะดวก ศ.พญ.นันทา มาระเนตร์ เป็นแพทย์เจ้าของไข้

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ หลวงปู่ได้รับการรักษาที่หออภิบาลการหายใจ (อาร์ซียู) ตึกอัมรินทร์ ชั้น ๒ หลวงปู่อาการดีขึ้นตามลำดับ หายใจได้เอง จึงได้ย้ายไปที่ห้องพิเศษ ตึก ๘๔ ปี ชั้น ๘ ห้อง ๘๐๘ ในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๖ โดยอยู่ในความดูแลของแพทย์และพยาบาลประจำตึก มีพระอุปัชฌ์ากอยู่ประจำ ๒ รูป

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ หลวงปู่มีอาการทรุดลง มีอาการหอบและไอ แพทย์ได้นำเสมหะไปเพาะเชื้อ ปรากฏว่าหลวงปู่ติดเชื้ออย่างแรง ๒ ธันวาคม ๒๕๓๖ แพทย์ได้ย้ายหลวงปู่กลับไปห้องอาร์ซียูอีกครั้ง

เนื่องจากหลวงปู่เป็นผู้สูงอายุมาก อาการอาพาธหลายระบบ คือ สมองฟ่อ ไตเสื่อม โรคปอด และระบบหัวใจ อวัยวะต่างๆ เสื่อมตามอายุ แพทย์ได้บำบัดเยียวยารักษาอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำถวายได้

ละสังขาร

เช้าวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๓๗ ท้องฟ้าสลับดูหม่นหมองเศร้าสร้อย สายตาหลายคู่เมียงมองเข้าไปในห้องอาร์ซียู ที่สังขารของหลวงปู่นอนอยู่ ใจจดจ่ออยู่กับกาลเวลาขณะนั้น ช่วงบ่ายในบรรยากาศขมุกขมัว มีฝนโปรยปรายลงมาบริเวณโรงพยาบาลศิริราช ประหนึ่งน้ำพระพุทธรมณฑ์ อันศักดิ์สิทธิ์ ทุกคนขนลุก และแล้วเวลาที่รอคอยก็มาถึง เมื่อเวลา ๑๙.๑๐ น. ๓๔๑ วัน ของการอาพาธยุติลง

(สิริรวมอายุ ๑๐๑ ปี ๗ วัน ๗๓ พรรษา)

พระธรรมเทศนา

พระถาวรโ หลวงปู่บุญดดา

สนทนาธรรม หมวดของท่าน

ถาม : ท่านอะไรดีที่สวดครั้นหลวงปู่

ตอบ : **อภัยทาน ธรรมทาน เทหนาทานทั้งปวง อภัยทานถึงนิพพานได้** ไม่ให้อภัย ก็ไม่ใช่ลูกพระพุทธรู้เจ้า นะซี พระพุทธรู้เจ้าให้อภัยสัตว์เก่ง ลูกพระพุทธรู้เจ้า เกิดด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา เกิดแล้วไม่ต้องตายเป็นทุกข์ ตายแล้ว ไม่ต้องเกิดเป็นทุกข์ ขอทุกข์อันนี้อย่าได้ติดตาม อย่าได้ตามมาในตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ขอให้พ้นไป ให้มีความสุข เพราะความสงบ สุขเพราะไม่เบียดเบียน สุขเพราะปราศจากราคะ ก้าวล่วงข้ามกามเสียได้ สุขอย่างยอด คือ การนำความ ถือตัวออกเสีย

ทานบารมี นำไปสู่ความสุขได้ เจริญทานบารมีไว้ให้ดี วิริยะนี้เพียรให้พ้นทุกข์ จะไปเกิดภพไหนก็พ้นทุกข์ได้ สร้างบารมีที่กาย วาจา ใจ ให้เต็ม ๓๐ ทศ บารมีนี้ให้ผลตัวเราเอง พระพุทธรู้เจ้า อดีต อนาคต และปัจจุบัน ก็สร้างบารมี เพื่อตรัสรู้บารมี ๓๐ ทศนี้เอง

ท่านก็ถึงนิพพานได้ ธรรมทาน อภัยทาน เรียกว่าทานภายใน ทานภายใน ไม่มีข้าศึกศัตรู ไม่มีกาลสมัย เป็นอกาลโก ภายนอกได้ก็ได้เข้า มีอันตราย เพราะจะหลงจะลืม มีทาน ศีล ภาวนา รักษากาย รักษาจิต เป็นปกติแล้วไปได้เร็ว

ธรรมทาน อภัยทาน อยู่ที่จิต เป็นทานภายในที่สูงสุดเหนือทานภายนอก
ทาน คีล ภาวนาทานนอก ก็ได้แคโลกีย์ รู้จิตของตน อย่าไปรู้จิตของคนอื่น
ภายในมันเกิดดับของมันเอง ไม่มีกิเลส ไม่มีทุกข์ ไม่มีโศก ชั้นของกิเลสไม่มี
ธาตุของกิเลสไม่มี เรียกว่าเป็นอมตธาตุ

ทานกำจัดความโลภ คีลกำจัดความโกรธ ภาวนากำจัดความหลง อย่างที่
ทาน คีล ภาวนา เมื่อเราเจริญมโนษยธรรมได้แล้ว มีสัมมาทิฐิในคลองธรรม
นั้นแหละ เราจะหลบหลีกจากบาปจากอกุศลได้เข้าไปสู่โลกุตระธรรม สัมมาทิฐิ
ไปรู้พระอริยเจ้าทั้งหลาย มีพระโสดา พระสกิทาคามี พระอนาคามี พระอรหันต์
นี่เป็นหลักเป็นฐาน ท่านพ้นจากสุขจากทุกข์ไปแล้ว พ้นจากความดีความชั่ว
ไปหมดแล้ว

สนทนาธรรม หมวดของศีล

ถาม : เป็นฆราวาสควรปฏิบัติตนรักษาศีลอย่างไรจึงจะได้พ้นทุกข์

ตอบ : **ปฏิบัติตน ประพฤติสัมมาทิฐิ สัมมาอาชีพ ไปได้ทุกวัน** ให้เจริญธรรมะให้มากๆ ทำทุกกลมใจ เลิกประพฤติกกรรมดำ ประพฤติกกรรมขาว

เราต้องมีศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ก็เป็นอรหันต์ได้ ศีลนี้แหละพาให้รู้อริยมรรค ๔ อริยผล ๔ ให้จิตไปอยู่กับศีล อยู่กับสมาธิ อยู่กับปัญญา

มีสุขก็เพราะศีล มีโภคทรัพย์ก็เพราะศีล ถึงนิพพานสมบัติก็เพราะศีล ไม่เชื่อศีลแล้วจะไปทำอะไรละ ไปเชื่อคนเกิดคนตาย ก็โง่ชิ ฉลาดก็เชื่อศีลชิ ไม่มีใครช่วยเรานะ ไม่มีใครช่วยเราพ้นเกิดพ้นตายได้นะ ถ้าไม่พ้นเกิดพ้นตาย ก็ต้องทุกข์อยู่อย่างนี้แหละ กรรมวิบากวนเวียนอยู่อย่างนี้แหละ จะเอาหรือ ถ้าใจเราทุกข์อยู่ ไม่ใช่ธรรม ใจไม่ทุกข์ เป็นธรรมที่ไม่แปรผัน อยู่กับธรรมะไม่มีใครเกิด ไม่มีใครตาย พ้นเกิดพ้นตายนะชิ

คนมีศีลก็มีคนอาศัย ศีลมีกับใครหอมหวลไปตั้งแต่มนุษยโลก เทวโลก พรหมโลก ทำจิตให้ขาวด้วยกุศล กรรมดำเข้าไม่ได้ สังโยชน์หมด คือ ดับไปสิ้นไปแห่งอาสวะ

เรือคือร่างกาย เจ้าของคือจิต บรรทุกอริยทรัพย์ คือ ทาน ศีล ภาวนา ไปด้วย ปัญญา เป็นทรัพย์ภายใน รู้จักใช้ก็เป็นผู้มีปัญญา

จะไปนิพพานรับศีลได้อย่างไร ผู้เทศน์ก็มีศีล ๕ ผู้ฟังก็มีศีล ๕ ก็ไปนิพพานด้วยกันได้ ผู้เทศน์มีศีล ผู้ฟังไม่มีศีลก็ไปไม่ได้ ผู้เทศน์ไม่มีศีล ผู้ฟังมีศีล ก็ไปก่อนผู้เทศน์อีก ศีลผู้เทศน์ไม่มี ศีลผู้ฟังก็ไปไม่ได้ ต้องคู่กัน

ธรรมะเกิดในตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ศรัทธา ศีล จาคะ ปัญญา พระโสดาบัน มีศีล ๕ พระโสดารู้ทุกข์เห็นทุกข์ พระโสดาพ้นเกิดพ้นตาย เกิดในธรรม อริยมรรค ๔ อริยผล ๔ พ้นทุกข์ หนึ่งแผ่นเดียวกับจิตดวงเดียวไปนิพพานได้ หนึ่งหลายแผ่นกับจิตหลายจิตไปไม่ได้

ถ้ารู้จักนฤพาน ต้องมีศีลห้าบริสุทธิ์

หลวงปู่บุดดา ถาวโร เทศน์ที่พลังงานปรมาณูฯ

๒ เมษายน ๒๕๓๒

สวัสดิ์พี่น้องชาวพุทธทั้งหลาย วันนี้เราได้มาระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ มีทั้งภายนอกและมีทั้งภายใน ภายนอกอยู่กับ พระพุทฺธรูป อยู่กับคัมภีร์ไบเบิล เป็นปริยัติ ภายในอยู่กับปฏิบัติ อยู่กับกายและจิตนี้เอง พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ มีสองชั้น ภายนอกชั้นหนึ่ง ภายในอยู่กับกายกับจิตนี้เอง ที่นี้ชาวโลกทั้งหลายเขาถือกฎหมายอาญากันทั่วโลกที่เราอยู่ มนุษย์โลกก็ดี สวรรค์ เทวโลกก็ดี พรหมโลกก็ดี ถือกฎหมายอาญา ถือศีลห้าด้วยกัน เรียกว่าไม่เบียดเบียนกัน ปาณาติบาตเขาก็เว้นได้ อทินนา กาเม มุสา สุรา เว้นได้ เป็นตัวศีล ถ้ามีศีลแล้ว ก็เข้าหา ศาสนาได้ ศาสนาอย่างน้อยๆ ก็เป็นพระโสดา ศีลห้าโลกุตตระ พระอนาคามี ศีลแปด โลกุตตระ พระอรหันต์มีศีลสิบ ศีลสิบเหมือนสามเณร สี่คู่แปดบุคคล นี้ลูกพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ อริยมรรคสี่ อริยผล นี่เป็นลูกพระพุทธ ลูกพระธรรม ลูกพระสงฆ์ ลูกของโลกนะ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ลูกของเทวธรรมนะ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ลูกของพรหมโลก ก็เกิด แก่ เจ็บ ตาย ลูกของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นี่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ไม่มีทุกข์ ทุกข์เกิดหมดได้ ทุกข์ตายหมดได้ นี่ถ้าเราไม่รู้จักก็ไปไม่ถูก **ถ้ารู้จักนฤพาน ต้องมีศีลห้าบริบูรณ์** เป็นพระโสดาเสียก่อน สกิทาคา อนาคา รวมกัน อริยมรรคสาม อริยผลสาม ตัดสังโยชน์นี้ได้ห้า อนุสัยได้สอง ส่วนอหัตตมรรค อหัตตผล ตัดสังโยชน์ได้อีกห้า ตัดอนุสัยได้อีกห้า สิบเจ็ดตัวนี้มันกันไว้ไม่ให้ไปโลกุตตระได้ ตั้งแต่

ดึกดำบรรพ์มากก็มีเท่านั้นแหละ มาปัจจุบันก็มีเท่านั้นแหละ กิเลสสิบเจ็ดตัวนี้เอง มันพาให้เกิด แก่ เจ็บ ตาย ถ้าตัดเดี๋ยวนี้ได้ เราก็คงนิพพานเดี๋ยวนี้แหละ ตัดสังโยชน์สิบ ละอนุสัยเจ็ดชะเดี๋ยวนี้แหละ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง นี่เขาเป็นนิโรธ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เขาเป็นนิโรธ ดิน น้ำ ไฟ ลม นี่เขาก็เป็นนิโรธ ธรรมดาภายนอกเขาก็เป็นดิน ก็เป็นรูปน้ำ ไฟ ลม อากาศ รูปห้า ภายในก็มีดิน มีน้ำ มีไฟ มีลม มีอากาศ รูปห้า รูปต่อรูปอาศัยกัน รูปภายนอกอาศัย เดิน ยืน นั่ง นอน อาบน้ำ ห่มผ้า ปฏิสันถาร ถ่ายมูลถ่ายอุจจาระ ทำงานได้ รูปภายในเขาเอาภายนอกมาห้อมล้อม ทำให้เป็นเครื่องใช้ได้ เป็นพัดลมได้ บั้นหม้อดินเหนียวให้เป็นหม้อดินเผา บั้นบาตรดินเหนียวให้เป็นบาตรดินเผาทำได้ ภายในมีมันฉลาด มันเอาภายนอกมาใช้ได้ เอารถไฟมาใช้ก็ได้ รถยนต์มาใช้ก็ได้ เอาเรือบินมาใช้ก็ได้ คนฉลาดใช้ได้ทุกอย่าง ถ้าคนโง่ไปแบกรถไฟ เป็นของตัว แบกรถยนต์เป็นของตัว แบกเรือบินเป็นของตัว พาหลังหักตายเลย เลยไม่รู้เรื่องเลย ไม่รู้คุณค่า ตายเปล่า ผู้ฉลาด ข้างเจ้าเป็นยา ข้างเหนียวก็เป็นยา น้ำร้อนเป็นยา น้ำเย็นเป็นยา คนไม่รู้เรื่องนะ กินล้ามะเลเทเมาก็เมา เมากินเมาอยู่ สูดฝิ่น กินกัญชา เฮโรอีน เมา เมาเกิด เมาแก่ เจ็บ ตาย อยู่นี้เอง อยู่ในโลกนี้เอง **สัตว์โลกนะ เกิด แก่ เจ็บ ตาย มันเมา เมาเกิด แก่ เจ็บ ตาย** ว่าเป็นของตัว ส่วนพระโสดา ท่านไม่เมาหรอก สกิทาคาก็ไม่เมา อนาคาก็ไม่เมา พระอรหันต์ท่านตัดสังโยชน์สิบ อนุสัยเจ็ด ท่านก็ไปตามพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ได้

พี่น้องชาวไทยนี้แต่เดิมเขาไม่เคยเบียดเบียนใคร เขาก็อยู่ตามประเทศไทย เขาไม่เคยเบียดเบียนประเทศใดๆ หมดโลภะ หวงแผ่นดินเขาก็ไม่เอา โลภะเป็นอำนาจของทั่วโลก เขาก็ไม่เอา เขาเอาแค่ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ของตัวนี้ เอาปุ้ ย่า ตา ยาย มารดา บิดา เอาคน ๖ คน นี้ บุพการีชะ ๓ อุปถัมภกชะ ๓ เป็น ๖ บุพการีนะ ปู้กับตากับบิดา นี่เป็นชนกกรรม ยายกับย่าแม่นี้เป็นอุปถัมภกกรรม อ้อมท้อง ๑๐ เดือน คนเราเกิดมาดี คนเดียวไม่ได้หรอก ปู้ดีคนเดียวได้ไหม ไม่ได้ บั้นลูกไม่เป็น ย่าเป็นคนเดียวได้ไหม ไม่ได้ ต้องมีอุปถัมภกกรรม ต้องมีชนกกรรมผู้ให้พีช ปู้กับตากับบิดาผู้ให้พีช ชนกกรรม อุปถัมภกกรรม มีย่ามียายมีมารดานี้แหละ

คน ๖ คนนี้แหละ ปั้นดิน น้ำ ไฟ ลม ภายในได้ อากาศภายในได้ ภายนอก
เขามีอยู่แล้ว ไม่ต้องปั้นเขา แผ่นดินภายนอกนะ ปฐวีกลินเขามีอยู่แล้ว ธาตุน้ำเป็น
อาโป ธาตุไฟเป็นเตโช วาโย อากาศ ดินก็เป็นกลิน น้ำ ไฟ ลม อากาศ เป็นกลินของรูป
รูปภายนอกห้า รูปภายในห้า อาศัยซึ่งกันและกัน คนเราเกิดมาแต่ไหน ว่านั่นนะ มันเผา
กันมาที่ตั้งห้าพันปีแล้ว ไม่รู้จักจบกัน ก็มาจากปู่กับตา กับบิดาชี ยาชีเป็นอุปถัมภ์ภรรยา
ยายชี มารดาชี ถ้าคนคนหนึ่งไม่เป็นบุพการีชะก่อน เป็นบุรพการีชะก่อน ไม่ปั้นน้ำ
เป็นตัว เราเกิดไม่ได้หรอก ไปเกิดกับช้างมันก็ตรัสรู้ไม่ได้ ต้องเกิดเป็นมนุษย์ธรรมดา
เกิดกับปู่กับย่ากับตา กับยายนี้เอง กับมารดาบิดานี้เอง มาตา บุตรโร บุตรและธิดาเป็น
ที่เจริญของมารดาบิดา บิดามารดาเป็นที่เจริญของบุตรและธิดา นี่แหละมันอยู่อย่าง
นี้แหละ อยู่ประโยชน์คนนั้นนะ บาลีประโยชน์นั้นนะ

ถ้าเราเกิดมายังไม่รู้ว่ามนุษย์มาจากไหน เทวดามาจากไหน พรหมมาจากไหน
อรหันต์มาจากไหน คนมีดี คนไม่รู้จัก พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่มีทุกเขมณัง
วิญญูณเห็นทุกข์ วิญญูณเห็นสมุทัย วิญญูณเห็นมรรคสัง วิญญูณเห็นนิโรธสัง
คนเราถ้าเคารพปัจจุบันนะ มันเป็นปรมาตถธรรม จิตนี้เป็นธรรม เจตสิกก็เป็นธรรม
รูปนี้เป็นธรรม นิพพานธรรม สามสิบหก รวมมาจิจเจรูนิ จิตก็เป็นธรรม เจตสิกก็เป็นธรรม
รูปเป็นธรรม นิพพานธรรม สามสิบหกมีเท่านี้ คนโง่เรียนแปดหมื่นปีก็ไม่จบ
คนฉลาดเรียนวันเดียวจบ จิเจรูนิก็เป็นธรรม เป็นสัตว์ เป็นคน เมื่อไรละ เกิดเป็นทุกข์
ตายเป็นทุกข์ ไปเกิดทำไม ไปตายทำไม จิตถึงธรรมก็พ้นไปแล้ว พ้นเกิด แก่ เจ็บ ตาย
เจตสิกเป็นธรรม รูปเป็นธรรม นิพพานธรรม นี่จิจเจรูนิละ พ้นจากสัตว์โลก พ้นจากเกิด
แก่ เจ็บ ตาย พ้นจากทุกข์ เมื่อธรรมะไม่มีทุกข์ ผู้ไปถึงจิต เจตสิก รูป นิพพาน แล้วจะไป
ทุกข์ทำไมละ นั่งอยู่นี่นะ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง นี่มันไปล่วงศีลเมื่อไรละ ล่วงกฎหมาย
อาญาเมื่อไรละ กฎหมายอาญาไม่เบียดเบียนกัน ไม่เขียนตีกันนี้ ลักกายนิโรธ
มันอยู่นี่ นั่งอยู่นี่ จิตนิโรธมันยังฟังธรรมอยู่นี่ มันไม่ไปคิดทางอื่นนะ ถ้าหากว่าไม่มี
ลักกายนิโรธ จิตนิโรธ เราก็ไม่รู้ที่ศาสนาอยู่ตรงไหน ถ้าหากว่าไม่มีกฎหมายอาญา
คุ้มครอง ไม่มีศีลห้าคุ้มครอง คุณบางขวางไม่มีที่อยู่ วัดไม่มีใครบวชแล้ว วัดร้าง
บางขวางเจริญคนแน่น กันมันไม่อยู่ นี่มันไปแน่นอนกันอยู่ อบายมุขลี อบายภูมิลี นรก

เปรต อสุรกาย เดรัจฉานมันเยอะ มนุษยธรรมมีหนึ่ง เทวธรรมก็มีหนึ่ง พรหมธรรมก็มีหนึ่ง โลกุตตรธรรมมีหนึ่ง หนึ่งนิพพานนั่นเอง

เพราะฉะนั้น ขอให้พี่น้องชาวพุทธทั้งหลายนึกถึงอดีตของเราว่า ถ้าไม่มีปฐมีตามีบิดา มียามียายมีมารดาละ เกิดไม่ได้หรอก มนุษยธรรมเกิดไม่ได้หรอก อยากเห็นนิโรธก็ดูกองทัพด้วย ดูคนประชุมกันด้วยในปัจจุบันนี้ สักกายนิโรธก็คือกายหมวดหนึ่ง เนื้อหนัง ขน ผม เล็บ ฟัน หนัง นี้เอง จิตก็ตัวหัวหน้าวิญญาณนั่นเอง ถ้าวิญญาณสังขาร วิญญาณ ไม่มี จิตไปอยู่กับใครละ นามอาศัยนาม รูปอาศัยรูป รูปนอกนี้อาศัยรูปใน เอามาปั้นเป็นหม้อดินเผาได้ บาตรดินเผาได้ เอามาเป็นพัดลมได้ เอามาเป็นไฟประชุมกันเป็นแสงสว่างได้ เอาไปใช้ต้มน้ำร้อนก็ได้ ใช้หุงข้าวก็ได้ เตียนนี้หุงข้าวไม่ต้องเอาถ่านเอาฟืนหรอก หุงด้วยความร้อนนั่นเอง เอาความร้อนมารวมกันเข้าหุงได้เอง คนสมัยเก่าต้องไปใช้ไฟภายนอก ใส่ฟืนใส่ถ่านไฟมาจากแสงพระอาทิตย์นี่แหละเตียนนี้เขาทำได้แล้ว เครื่องโทรทัศน์ก็ทำได้ วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ เขาทำได้หมดแล้ว ส่งกันได้ใต้ดิน บนดิน บนอากาศ ใต้น้ำบนน้ำเขาส่งกันได้ เรายังมีเครื่องวิทยุภายในด้วย มันจะใช้ถูก มีโทรเลขภายในด้วย มีพระวินัยปิฎกภายในด้วย สุตตันตปิฎกภายในด้วย อภิธรรมปิฎกภายในด้วย ถ้าอยู่กับภายนอกไม่ได้ตรัสรู้หรอก มันอยู่กับโบลานกับกระดาดนะ มีภายในนี่มันยังตรัสรู้ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มีอยู่นี่กับรูปนี้ จิตเจตสิก รูป นิพพานอยู่กับจิต นี่ต้องให้รู้ให้เห็นเสีย

รัชกาลที่ห้าท่านยังบอกให้กับคำพูดของภาษาไทย รัชกาลที่ห้าท่านยังห้ามพระเถรนะ โอ้ พระเจ้าอยู่หัวเสด็จแล้ว โอ้ย! โอ้ย! ท่านอย่าเรียกอย่างนั้นซี เจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินต่างหากละ ไปอยู่หัวพระหัวเถรหรือ พระเถรมีศีลนะ นั่น พลเมืองดีเขาเรียกต่างหากละ เขานับถือเขาไว้บนหัวเขาได้ พระเจ้าอยู่หัวนะ พลเมืองดีเขาพูดได้ ฆราวาสก็เรียกได้ พระเถรไปเรียกไม่ได้หรอก บวชวันนั้น พ่อแม่ปู่ย่าตายายก็กราบ พระเจ้าแผ่นดินก็กราบ เพราะว่าพระเถรมีศีล จะไปไว้บนหัวบนหางไม่ได้หรอก ต้องเรียกตามทางโลกเขาเรียกพระเจ้าอยู่หัวเขา เขานับถือ พลเมืองดี เขานับถือเขาไว้บนหัวเขา พระเถรนะ เจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินมีมาแต่ดึกดำบรรพ์แล้ว พระเถรต้องพูดคำใหม่ซี อย่าพูดอย่างนั้นซี

มีศีลแล้วนี่ มีศีลห้า ศีลแปด ศีลอุโบสถ ศีลสิบแล้ว ศีลสองร้อยยี่สิบเจ็ดแล้ว ศีลสามร้อยสิบเอ็ดแล้ว นี่ผู้มีศีลเป็นใหญ่กว่าโลก เป็นใหญ่กว่าเทวดาพรหม

ตัวอย่างมารดาบิดาของพระสารีบุตรนะ ยังไม่รู้จักศาสนา แต่ลูกชายเป็นอรหันต์ก่อน ลูกสาวเป็นอรหันต์ก่อน ลูกสาวสามคนก็เป็นอรหันต์ แล้วมาเทศน์ให้แม่ฟังไม่ได้ ลูกชายสี่คนก็เป็นอรหันต์แล้ว มาเทศน์ให้แม่ฟังไม่ได้ ต้องมีสารีบุตรองค์เดียว สารีบุตรองค์เดียวแล้วลาพระพุทธรูปเจ้าไป ต้องเอาพระไปห้าร้อย พระน้องสาวสามคน พระน้องชายสี่คน เอาไปหมด พระน้องสาวเฝ้าไว้ดอยู่ ไปไม่ได้ พระห้าร้อยเอาแต่พระผู้ชายทั้งนั้น นางสารีมีบ้านกว้างขวาง ห้องประสูติพระสารีบุตรนะรับได้ตั้งหมื่น หลานวิ่งไปบอกว่า “คุณยาย หลวงลุงมาแล้ว” “เออ! เก่แล้ว จะมาลี้ลมมั่ง” ดีใจนะ ไปแล้ว ก็เทศน์ตั้งแต่พลบค่ำไปจนถึงปัจฉิมยามจนจะใกล้รุ่งนะ เทศน์เรื่องมนุษยธรรม เทวธรรม พรหมธรรม โลกุตตรธรรม มาที่แรกก็แสงสว่างของพวกมนุษยธรรม เทวธรรม พรหมธรรม มาปราบโลกุตตร ปราบพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ เอ! พระภิกษุนี้มีอำนาจมากกว่าเทวดา พรหมรี โอ! มีอำนาจซี พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ นี่โลกุตตรจะเลยบรรลุพระโสดา ครั้งใกล้รุ่งนะ พอรู้จักมนุษยธรรมมี เทวธรรมมี พรหมธรรม โลกุตตรธรรมมีจริงนะ บรรลุเพียงพระโสดา ถอยอยู่เลยลานิพพานเลย พระห้าร้อยก็ขาดไปองค์หนึ่ง ก็นำศพทำตอหน้าบ้านนางสารีนั้นเอง เอาห่อกระดูกไป พระน้องชายห่ออัฐิไปถวายพระพุทธรูปเจ้า บรรลุไว้เจดีย์เกตุสุวรรณ ใครมาจะได้กราบถึง พระสารีบุตรองค์ปัญญาวิมุตติอยู่ซ้ายขวา เอาพระธาตุไว้พระธาตุ เป็นธาตุบริสุทธิ ดิน น้ำ ไฟ ลม ธาตุสิบแปดนะ เป็นธาตุพระพุทธรูปเจ้า ธาตุพระอรหันต์นะ ไปเองมาเองได้ ไม่มีตัวมีตน ก็เลสมารถตามไม่ได้ ชนธมารถตามไม่ได้ สังฆารอภิสังฆารตามไม่ได้ เทวบุตรมารตามไม่ได้ มัจจุมารก็ตามไม่ได้ มารห้าตามไม่ได้ มัจจุมารเขาตามได้แต่คนตายหรือคนเป็นตามไม่ได้ ตามพระโสดา พระสกิทาคา อนาคา ตามพระอรหันต์ตามไม่ได้ ท่านไม่มีรอย ไม่มีเนื้อ ไม่มีหนัง ให้เห็นท่านเป็นธรรมะหมด พระโสดาก็เป็นธรรมะ สกิทาคาก็ธรรมะ อนาคาก็ธรรมะ พระอรหันต์ก็ธรรมะ พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ก็ธรรมะ ไม่มีตัวมีตนมาสอนพวกชาวโลกอยู่ทุกวัน สอนแต่กายนิโรธ จิตนิโรธ ให้พ้นจากเกิด แก่ เจ็บ ตาย

เพราะฉะนั้น ขอให้พี่น้องชาวพุทธทั้งหลายกำหนดว่า ลักกายนิโรธปัจจุบันนี้
นี่อดีตนะเราแก้ไม่ได้หรอก อนาคตก็แก้ไม่ได้หรอก แก้ได้ปัจจุบันนี้แหละ นี่แต่ก่อนนะ
อายุอย่างต่ำเจ็ดขวบเป็นฌรอรหัตต์ได้ แค่อิสสิบเท่านั้นแหละ พระโสดาก็เจ็ดขวบ
ก็เป็นได้ ถ้าเป็นโสดาโลกุตตระ ศीलก็เป็นโลกุตตระแล้ว สมาริก็เป็นโลกุตตระ ปัญญา
ก็เป็นโลกุตตระ สกิทาคา อนาคา ลีคู แปดบุคคล นี่เป็นบุตรตถาคต เป็นบุตรพระพุทธเจ้า
ผมสั้นผมยาวเป็นบุตรได้อยู่ที่นั่นแหละ ถึงโสดา สกิทาคา อนาคา แล้วก็บุตรได้
ถึงอรหัตต์แล้วก็บุตรได้ บุตรคนโต ลูกของโลกเขา เกิด แก่ เจ็บ ตาย มนุษย์โลก สวรรค์
เทวโลก พรหมโลก เขาไม่พ้นหรอก เกิดมาแก่ เจ็บ ตาย เป็นทุกข์ ถึงพระโสดา สกิทาคา
อนาคา อริยมรรคสี่ อริยผลสี่ แล้วพ้นจากเกิด แก่ เจ็บ ตาย ไม่มีทุกข์ ให้ดูจากปัจจุบันนี้
ถามดูซี ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มันไม่ตอบหรอก มันเป็น
นิโรธแล้วมันไม่มีทุกข์หรอก รูปก็เป็นนิโรธ จิตก็เป็นนิโรธ ถึงนิพพานทันที ถ้าคนโง่
หา นิพพานตั้งแปดหมื่นปีก็ไม่พบ คนฉลาดนะ พระพุทธเจ้ามาเทศน์ก็ทันทีถึง
ก็พระวิสาขานะ ท่านเป็นนักเรียนอยู่ อายุเจ็ดขวบมีบริวารตั้งห้าร้อย พ่อท่านเป็นเศรษฐี
ฝ่ายใหญ่ มหาเศรษฐีอยู่กรุงราชคฤห์ แคว้นโกศล มาขอ ขอกับพระเจ้าพิมพิสาร พระเจ้า
พิมพิสารบอกบังคับใครไม่ได้ มาตกลงกันเอง แคว้นโกศลมาตกลงกับพ่อของพระ
วิสาขานะ เป็นเศรษฐีใหญ่ เอาไปไว้แคว้นสาวัตถี ทางโน้นไม่มี มาขอทางกรุงราชคฤห์ไป
นี่เหตุผลเป็นอย่างนี้แหละ

ต่อไปข้างหน้าก็ดี อดีตล่วงแล้วก็ดี นอกจากพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์แล้ว
ไม่มีใครที่ให้ผล มนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ พรหมสมบัติ นพพานสมบัติ มีพระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ ที่ได้แสดงมาหากายนิโรธ จิตนิโรธ นี้เอง นิโรธไปหาที่อื่นไม่เห็น
หรอก หาตามหน้ากระดาษไม่เห็น ต้องหากายเดียวจิตเดียวนี้ ถ้าปัจจุบันนี้เรามีกายเดียว
จิตเดียวเป็นนิโรธแล้ว พ้นทุกข์แล้ว คนหลงก็พ้นทุกข์นั่นเอง ถ้าหลงก็เป็นทุกข์ทันที
เหมือนกับเราเกิด เราแก่ เจ็บ ตาย ใจ เป็นทุกข์ ถ้าไม่หลงลักกายนิโรธ จิตนิโรธนี้
หมดหลง สบายกันทั้งกายทั้งจิต กายนี้ก็นั่งอยู่ที่นี่ก็เป็นนิโรธ จิตรู้เดี๋ยวนี้ก็เป็นนิโรธ แบบนี้
นิโรธปัจจุบัน นิพพานปัจจุบันนะ นิพพานไม่ใช่อดีตอนาคตหรอก นิพพานปัจจุบันนี้เอง
กิเลสนิพพานหนีจากไปก่อน ยังเหลือแต่ลักกายนิโรธ จิตนิโรธ พระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบันนี้

เทศน์จิตอยู่ห้าพรรษา พระพุทธศาสนาห้าพันปี ให้พระสงฆ์เทศน์กันเอง ให้อรหันต์มาเป็นผู้นำ นำมนุษยธรรม เทวธรรม พรหมธรรม ให้ไปรู้ร้อยลัทธิ ให้ไปรู้ร้อยมรรคี่ร้อยผลสี่ เท่านั้นแหละ

เมืองไทยนี่คนสอนง่าย ถือกฎหมายอาญามาแล้วตั้งแต่อดีตแล้ว ศิลห้านี้มันก็ถือทั้งในอดีต ทั้งปัจจุบันนี้แหละ มันจะไปนิพพานได้ต้องมีกฎหมายอาญาไม่เบียดเบียนกัน มีศิลห้า เว้นจากปาณาติบาต อทินนา กาเม มุสา สุรา นี่ไม่มีบาป มีกรรมมีเวร ไม่มีเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นนิโรธด้วยกัน ถ้าถึงศิลห้าแล้วก็เป็นนิโรธด้วยกันแหละ ศิลก็เป็นนิโรธ สมาธินิโรธ ปัญญานิโรธ นี่ ผากไว้กับพี่น้องชาวพุทธทั้งหลายให้ถือปัจจุบันนี้แหละ ลักกายนิโรธอยู่นี่ จิตนิโรธอยู่นี่ โรงเรียนของเราที่อยู่อายตนะหก ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ภายในหก ภายนอกหก เราเรียนทุกวัน ภายนอกนะเรียนรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ กระทบกันเป็นนิโรธทั้งนั้นนะ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ภายในเป็นนิโรธ ภายนอกก็เป็นนิโรธด้วย นี่มันจะมองไปไหนมีนิโรธ ได้ยินเสียงอะไรเป็นนิโรธ ดมกลิ่น ลิ้มรส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ หกอย่างนี้ ภายนอกก็นิโรธ ภายในก็นิโรธ จะไปไหนไม่มีบาป มีกรรมมีเวรกับใครได้ ขอผากไว้กับพี่น้องชาวพุทธให้พ้นทุกข์กันแต่วันนี้ไปนะ

เอวัง ก็มีด้วยประการฉะนี้

สนทนาธรรม หมวดทำสมาธิ-ภาวนา

ถาม : หลวงปู่ครับ การทำสมาธิภาวนาทำวิธีไหนครับ

ตอบ : การทำสมาธิที่แท้จริง ต้องอยู่อิริยาบถหนึ่ง นอน ยืน เดิน กินอาหาร ถ่ายมูล ถ่ายอุจจาระ ทุกกลมหายใจเข้า-ออก เป็นอารมณ์ในปัจจุบัน

อดีตที่ผ่านมาเราทำไม่ได้ เพราะไม่มีวิชาไปรู้ไปเห็น เรียบรู้ รูป รส กลิ่น เสียง เรียบทุกวันนี้ก็ไม่หายหลง หายลืม มันเลยธรรมะไปหมด ภูเขา มันจมน้ำอยู่ เมื่อน้ำแห้ง ภูเขา ก็จะผุดขึ้นเวียนไปเวียนมาอยู่อย่างนั้นเอง เราเกิดที่ไร มาเกิดกับผู้หญิงทุกที เราไม่ประมาทพวกผู้หญิง ผู้หญิงมาเกาะกะ เราก็ไม่เอา เพราะแม่เราก็เป็นผู้หญิง พวกผู้ชายมาชวนปล้นสดมภ์ เราก็ไม่เอา เพราะพ่อเราก็เป็นผู้ชาย

เดิน ยืน นั่ง นอน พิจารณาทุกอิริยาบถทั้ง ๔ อย่าให้ขาด ตลอดถึงปัจจัย ๔ ทุกสิ่งทุกประการ ไม่ว่าสัตว์ บุคคล ล้วนเป็นธาตุ ผู้ปฏิบัติควรพิจารณาเนืองๆ เพ่งบริกรรมอยู่ที่ตัวเราเสมอทุกกลมหายใจเข้าออก

คำสอนของพระพุทธเจ้าที่จริงอยู่ทุกเมื่อที่ใจของเรา มีสติมั่นคงตั้งมั่น สัมปชัญญะ ความรู้ตัว นึกถึงกาย เวทนา จิต ธรรม มีอยู่ที่ตัวเรา ไม่ต้องไปถามผู้อื่น ทำเหตุอย่างนี้ติดต่อกันถึง ๔ พรรษา จึงได้รู้แจ้งชัดในศีล สมาธิ

ปัญญา ว่ามีอยู่ที่เราทุกเมื่อ ผู้ปฏิบัติทำเหตุอย่างนี้ให้ติดต่อกันแล้ว คงได้รับผลเหมือนกัน (หลวงปู่ได้เล่าถึงการปฏิบัติของตัวเอง)

กำหนดดูปัจจุบันของเรา ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ไม่มีนิโรธ ถ้าหลายแผ่น เป็นสมุทัย หนังแผ่นเดียวหนังทับอยู่นี้เป็นนิโรธ เมื่อกายนิโรธ จิตนิโรธแล้ว ก็ไม่ได้กลับคืนมาเป็นมนุษยโลก สวรรค์ เทวโลก อีก เรียกว่า ดับทั้งหมด เกิด แก่ เจ็บ ตาย หมดโลภะ โทสะ โมหะ เป็นคนไม่หลงไม่ลืม เราจะได้ พบพระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันต์

คนทั้งหลายไม่เห็นไม่รู้ เรียนปริยัติ มีแต่ชื่อพระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธ พระอรหันต์ อนาคตามี สกิทาคามี พระโสดาบัน รู้ชื่อได้ มุขีทั้ง ๖ นี้เป็น โลกุตตระ ไม่ทำบาป กาย วาจา ใจ พ้นจากอิตถิภาวะ ปุริสภาวะ มีแต่ รูปธรรม นามธรรม

ในอดีตที่เราเคยผ่านมา เราจมอยู่ในกรรมมารดา จมมูตรจมคูอยู่ตั้ง ๑๐ เดือน ทนทุกข์เวทนาอย่างสาหัสทั้งกลางวันและกลางคืน เมื่อมารดา ยืน เดิน นั่ง นอน เวลารับประทานอาหารถูกเผ็ด เค็ม ร้อน มีความเกิดดับ อยู่หน้าชาติไม่ถ่วง เมื่อคลอดออกมาแล้ว เสวยวิบากอยู่เนื่องนิตย์ พร้อมไปด้วยราคะ โทสะ โมหะ เต็มไปด้วยยอกุศลทางกาย วาจา ใจ จิตเศร้าหมอง พร้อมไปด้วยอบายภูมิ ๔ คือ นรก เปเรต อสุรกาย เดรัจฉาน

ผู้ปฏิบัติเห็นโทษของตนเป็นอย่างนี้ จะเป็นอดีต อนาคต และปัจจุบัน ก็ตาม อบายภูมิทั้ง ๔ มีอยู่ในกาย วาจา ใจ เสวยทุกข์ทางภายในและภายนอก ภายในทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ได้เห็นรูป ฟังเสียง ดมกลิ่น ลิ้มรส สัมผัสกาย ธรรมารมณ์ เมื่อมากระทบ เกิดความรู้ทางดีแลชั่ว จึงได้ยินดี ยินร้าย เกิดจิตเศร้าหมองเป็นทุกข์ไปตามอารมณ์ ไม่รู้เท่าจึงได้ตกอบายภูมิ

ผู้ปฏิบัติจะพ้นได้ ต้องสำรวมตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ของตน อย่าให้ยินดี ยินร้าย และมันคงในศีล ๕ แลกรรมบถ ๑๐ ละเว้นกายกรรม วจีกรรม

มโนกรรม มีสติความระลึกได้ สัมปชัญญะความรู้ตัว เห็นโทษในอดีตที่ล่วงมา
บุคคลผู้เห็นโทษของตนแล้วไม่ทำต่อไป ก็ไม่ทุกข์ฉนั้น

พระอรหันต์ไม่เลือกหน้าเลือกตาใคร ผมสั้น ผมยาว ผมดำ ผมขาว ผมโกน
เป็นหญิงเป็นชาย ถ้ามีศีลก็ไปนิพพานได้ ศีล ๕ ศีล ๘ ศีลอุโบสถ ศีล ๑๐
ศีล ๒๒๗ ศีล ๓๓๑ **ไปนิพพานได้ ต้องตัดราคะ โทสะ โมหะ ออกให้หมด**
เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นทุกข์ เลิก เกิด แก่ เจ็บ ตาย เสีย

สนทนาธรรมกับพระภิกษุ

หลวงปู่ บวชก็ตาย ลี้กัก็ตาย อยู่ก็ตาย ไม่อยู่ก็ตาย เศรษฐีก็ตาย ยาจกก็ตาย ขอตาย
อย่างผู้มีศีลประเสริฐกว่า การไม่ตายจากอัสวะกิเลส หมดคุณค่าของการ
เป็นพระ

ตายกับไม่ตายขณะจิตเดียวกัน มิจฉาทิฏฐิ สัมมาทิฏฐิ ขณะจิตเดียวกัน
ถูกกับผิดก็ขณะจิตเดียวกันนั่นแหละ **“จิต”** เป็นแผ่นดินรองรับธรรมทั้งสอง

ปริยัติธรรม ปฏิบัติธรรม ปฏิเวธธรรม มีอยู่ที่ปัจจุบันธรรม อย่าเอาอดีต
เอาอนาคต มาค้ำนตัวเองให้มันยุ่งเลย เอาแค่ปัจจุบัน เอาแค่ปัจจุบัน

คนเราเขาไม่รู้่ว่าพระพุทธเจ้าอยู่ที่ไหน จะไปเอารูปธรรม (ยิ้มๆ) อยู่ที่พระธรรม
ต่างหากเล่า

ปัจฉิมโอวาท

ให้ภิกษุปฏิบัติบิณฑุชำนั้แหละถูกต้องดีแล้ว
พระพุทเจ้าตรัสว่า
ภิกษุทั้งหลาย เธอจงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อม
และจงยังประโยชน์สองให้สมบูรณ์ ทั้งพระเสขะและพระอเสขะ
และผู้ใหม่ ให้เอาอย่าง

* * * * *

ปัจฉิมสาวก

ปฏิบัติบิณฑุชาคุณพระพุทฐ คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์
ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ในวันที่บวชนั้นนั่นเอง
แล้วก็รักษาธรรมวินัยมี “สติ”
เที่ยวไปโดยความไม่ประมาทเถิด นั้นแหละปฏิบัติบิณฑุชา

* * * * *

ให้รู้จักเทศน์ รู้จักวาง สอนเขาไปแล้ว
เขาไม่เอา จะไปทำอย่างไรได้
พระธรรมสอนได้เฉพาะผู้ที่เขาจะเอาต่างหากเล่า
คนไม่เอา สอนเขาได้หรือ ?

พระภิกษุถามถึงการอาพาธของหลวงปู่

หลวงปู่ อาพาธ มันก็อยู่ที่ชน ผม เล็บ ฟัน หนัง นี่ไม่อาพาธ มันก็อยู่ที่ชน ผม เล็บ ฟัน หนัง นี่ มันไม่ได้อยู่ที่ไหนหรอก อยู่ที่หนังนี่

เวทนาของขั้นธของรูปมีอยู่ เมื่อมีเวทนาแล้ว มันไม่ไปเจ็บป่วยกับมันก็ใช้ได้ มันซาอยู่แค่สองขาเท่านั้น แล้วท่านก็ชี้ไปที่ขาของพระคุณท่านเอง แล้วบอกว่า มันซา ไฟมันวิ่งไปไม่ถึง

เวทนามันเป็น **“พื้น”** ของสภาวะ กาย เวทนา จิต ธรรม มีอยู่ตลอด แต่ไม่มี อนุสัยและอวิชชา **“จิต”** นั้น เป็นพื้นของสภาวะ

มีหนังแผ่นเดียว มีจิตดวงเดียวเท่านั้น ยาเร็วไวใช้ ยาช้าเวหนียว ยาช้าจ้าว ยาไวก่อน

กายเป็นปรมาณู เวทนาเป็นปรมาณู จิตเป็นปรมาณู ธรรมเป็นปรมาณู จิตเป็นปรมาณู เจตสิกเป็นปรมาณู รูปเป็นปรมาณู พระนิพพานเป็นปรมาณู

ขั้นธเปล่า ขั้นธมันว่างจากกิเลส มันหมดอนุสัย หมดสังโยชน์ สังโยชน์ดับหมด มันไม่มีตัว ไม่มีตน และลักกายทวิภูจี้ไม่มี ตัวนิโรธมันเหนือนามรูป ถึงตรงนี้ พรหมจรรย์ก็ไม่มี

หลวงปู่เล่าอีกว่า....

“จิต” ของพระอรหันต์นั้น เปรียบเหมือนน้ำที่นิ่งที่สุด ไม่หวั่นไหวไปกับคลื่นลมใดๆ เลย วิชาก็เป็นคลื่นลม อวิชาก็เป็นคลื่นลม

พระสาวกทั้งหลายก็ต้องสงบตัวเสียก่อน จึงจะเผยแผ่ศาสนาได้ไพศาลมากกว่าเมื่อดินเมื่อดทรายในมหาสมุทร พระคุณของพระอรหันต์ไม่มีประมาณ

หลวงปู่สนทนาธรรมกับสามเณร

พระคุณหลวงปู่บอกว่า สามเณรเรียนไม่ตกหรอก สามปี น.ธ.เอก เป็นอุปัชฌายะ เณรได้ และบอกว่า เขาดีเรา ดีกว่าเราไปดีเขา เขาว่าเราดีกว่า เราไปว่าเขา เขามาฆ่าเรา ดีกว่าฆ่าตัวเองตาย ต้องเสียดลอะอายตนะ

หลวงปู่ชี้ไปที่ขาสองข้าง แล้วพูดว่า...

กุฎิสองเสาในเมืองเรานี่เอง กว้างหน้าอยู่มากกว่าเมืองอื่น อยู่สบายกว่านะ เมืองอื่นไปฝากเขาไม่ได้หรอก เจ้าของเขาหวงแหนนะ

ท่านสอนว่า...

การเรี่ยไรเรื่องราวความเป็นมาของพระพุทธเจ้าั้นนะดีนะ ผู้ที่จะเป็นสังฆปาณัญญ์นั้น จะต้องรู้หมดว่า พระพุทธเจ้าเป็นมาแล้วอย่างไร ตอนนี้นั้นยังเป็นไม่ได้ ก็เรียนไปก่อน ทำเหตุดีเอาไว้ก่อน ต่อไปภายหน้าอาจเป็นได้เอง

การเรี่ยไรให้ตามอย่างผู้ที่เขารู้เขาถึงสิ จะได้รู้ได้ถึงกับเขาบ้าง ผู้ที่เขาไม่รู้ไม่ถึงไปตามอย่างเขาทำไม

การแก้ไขตัวเอง พระคุณหลวงปู่แนะนำ แก่ที่ตัวเราสิ คนอื่นก็ให้เขาแก้ของเขาเอง เมืองใครเมืองมัน บ้านใคร ใครอยู่ อยู๋ใคร ใครนอน ไม่ก้าวก่ายกันหรอก

หลวงปู่พูดถึงศีล

ศีลมันก็เป็นเหตุให้มีสมาธิ อันตั้งมั่นอยู่ที่ “จิต” แล้วปัญญาที่ตรัสรู้ที่ “จิต” นั้น
นั่นเอง พระพุทธเจ้านั้น คนที่ไม่มีญาณและไม่มีความรู้ พระองค์จะไม่เทศน์และ
ไม่โปรดหรือ เพราะไม่มีพื้นรองรับพระสัทธรรมอันประณีตนั้นได้ มีจิต
มีเจตสิก มีรูป พระนิพพานก็มีอยู่ที่นั่นเอง

ถาม ปู่ครับ คนเขาเล่าว่า ทาน ศีล ภาวนา ไปนิพพานได้ ทำอย่างไรจึงจะถึงนิพพาน
ขอรับ

ตอบ หมดกิลส มันจึงจะไปได้ ไม่หมดกิลส จะไปได้อย่างไร (เสียงดัง) ใครเขาเล่า
คนนั้นเขาเป็นพระพุทธเจ้าหรือเป็นพระอรหันต์ซีณาสพหรือ เป็นพระปัจเจก-
พุทธเจ้าหรือ มนุสสธรรมก็ประสบการณ์เอาเอง เทวธรรมก็ต้องประสบการณ์
เอาเอง พรหมธรรมก็ประสบการณ์เอาเอง โลกุตตระก็ต้องมีประสบการณ์
เอาเอง ฟังเขาเล่าได้หรือ

ถาม หลวงปู่ขอรับ คนนั่งสมาธิอย่างเดียว พุทโธ พุทโธ นี่ไปนิพพานได้หรือครับ

ตอบ หมดกิลสก็ไปได้สิ ไม่หมดกิลสไปไม่ได้หรือ

สามเณรมาเล่าให้ฟังว่า มีอยู่ครั้งหนึ่ง อาจารย์มหาทองพาคณะศิษย์ไปเที่ยว
ที่เขื่อน แล้วคณะศิษย์ก็ลงไปเที่ยวรอบบริเวณเขื่อนเขื่อนกันเสร็จแล้ว ก็นำมาเล่า
ถวายหลวงปู่ว่า น้ำเยอะเยะเลยครับหลวงปู่

หลวงปู่ตอบว่า ไ้อ้พวกโง่ น้ำในตัวไม่รู้จักดูกัน (แล้วท่านก็นิ่ง)

สามเณรน้อยๆ (เณรการ์ตูน) ถามหลวงปู่ว่า “หลวงปู่ขอรับ” การที่เราฆ่ามนุษย์
กับเราไปฆ่าสัตว์ ทำไมบาปมันจึงไม่เท่ากันเล่าขอรับ

หลวงปู่ บุญก็ไม่เท่ากัน บาปก็ไม่เท่ากัน โลกะมุล ๘ โทสะมุล ๘ โทสะมุล ๒ โมหะมุล ๒
มันไม่เท่ากันหรอก

ถาม ปู่ครับ หลวงพ่อของท่านจะมาเกิดอีกไหมครับ

ตอบ ถ้าโลกีย์ ก็มาเกิดๆ ตายๆ เดี่ยวเกิด เดี่ยวตาย โลกุตตระนั้นจึงจะพ้นเกิดตาย
พระคุณหลวงปู่ขึ้นไปทั่วที่เดินสวนทางกับรถที่วิ่งไป มันมากันฝูงใหญ่ แล้ว
บอกว่า มันว่าถนนเป็นของมัน นี่ถ้ารถเราไม่หยุดหลบมัน มันก็ชนเอา (ขณะนั้น
รถจอดให้วิ่งเดินไปก่อน) ท่านบอกว่า มิจฉาทิฏฐิก็เป็นอย่างนี้แหละ มันจะ
เอาทุกๆ อย่างยึดหมด ของกูหมด ต้องหลบมัน

หลวงปู่พูดที่ท่านสอนขณะที่กำลังนวดถวายพระคุณท่านอยู่บอกว่า
เร็วมันเร็ว ต้องยาเอาไว้ใช้ก่อน

และบอกว่า “วาจา” ถ้าใช้ไปในทางที่ไม่ดี เอาไปว่าเขา มันไม่เป็นสัมมาวาจา
และเขาจะเกลียดเอาด้วย เป็นอันตรายแก่ตนเอง

หลวงปู่ เอ้า สามเณรเทศน์ให้ดีๆ เอาไอ้ที่หนังใหม่ๆ นั้นแหละ หนังมันเก่าแล้วเอา
ทำไม มีลูกสองคนยานโทองเทง เอาหนังใหม่ๆ ลีบห้า ลีบหก นั้นแหละ
(โยมหัวเราะ) หลวงปู่ยิ้มนิดๆ

หลวงปู่ มันมือโละ อโทะ อโมะหะแล้ว มันก็สบาย มันเลิกโกรธได้ มันเลิกหลงได้
พระคุณหลวงปู่พูดตาย้าว่า เป็นพระโสดาไม่จนแล้ว ไม่ตายแล้ว ไปทางไหน
ไม่ต้องกลัวอด กลัวจน บิณฑบาตบาตรเดียวเลี้ยงภิกษุณีได้ ๕๐๐ คน

มีโยมมาขอลากับพระคุณหลวงปู่ว่า หลวงปู่เจ้าขา หนูจะมีลาภไหมเจ้าคะ

ตอบ ก็ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ นั้นไงเล่า สีเสนะ โภคะสัมปะทา สีเสนะ สุคะตัง ยันติ
นั้นแหละ

หลวงปู่ คนเกเรอยู่ทางโลก เมมาเข้า เมมาเย็น ไม่เอาอะไร กินแต่เหล้า พอให้นางวิสาขามามาวชให้ ได้พระโสดา เลยไม่กลับไปดื่มเหล้าอีกเลย มันมีแต่เหล้าไหลออก แต่คนที่อยู่ที่บ้านที่ไม่กินเหล้า “เมมาแทน” เมมาแทน เมมาอะไรเล่า เพราะไม่ได้ดื่มเหล้า ก็เมมาอารมณ์ไงเล่า แล้วท่านก็ยิ้มๆ

พระคุณหลวงปู่พูดดาบอกว่า พระโสดานั้น ท่านบวชแล้วไม่สึกหรือ เลิกกินเหล้าได้หมดแล้ว ต้องมีญาณเห็นปัจจุบันนะ แล้วปล่อยปัจจุบันด้วย

มันได้มรรค ๓ ผล ๓ แล้วตัดสังโยชน์ได้ ๕ ตัดอนุสัยได้ ๒ เหลือสังโยชน์เบื้องต้นอีก ๕ ก็หมดกิเลสแล้ว

มันต้องไม่กลัวอด ต้องไม่กลัวจน ต้องไม่กลัวตายนั้นแหละ ทุกอย่างมันต้องไปเจอเอาเอง ไปมีประสบการณ์เอาเองทุกอย่าง ถ้าหมดกิเลสแล้วก็อยู่ไปอย่างนั้นแหละ อยู่ตามธรรมชาติ

ชน ผม เล็บ ฟัน หนัง มันก็เป็นพยานให้อยู่แล้ว ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศธาตุ เขาทำงานกันเองต่างหากเล่า เขาทำงานกันเอง

เรียนธรรม มันต้องเรียนให้เป็นนะ เรียนไม่เป็นนักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก จนกระทั่งเป็นมหาเปรียญธรรม ๙ ประโยค ก็ยังหลงเลย เรียนแล้วแต่ไม่รู้ (ท่านยิ้มๆ)

ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ก็อยู่ในทำวัตรสวดมนต์เช้าและเย็นนั้นไง สวดกันทุกวันอยู่แล้ว มีนิโรธแล้วก็ป็นศาสนาได้ ไม่เกิดไม่ตายแล้ว

บุตรตถาคต นั้น หมายถึง บุรุษ ๔ คู่ ๘ บุคคลเท่านั้น

หลวงปู่บอกว่า เณรน้อยนี้แต่งกระซู้ได้ที่ ๑ (เณรการ์ตูน) โลภะไม่โงมตี โทสะไม่โงมตี โมหะไม่โงมตี

ให้ไปทำลาย “อนุสัย” เสียให้หมด “ญาณ” รู้วิริยสังจิมันแจ่มแจ้งแล้ว ศีลก็สงบ สมาธิก็สงบ ปัญญาภิสงบ นิโรธโหติ (หัวเราะ)

กราบเรียนหลวงปู่บุดดาว่า พระคุณหลวงปู่ขอรับ ผมจำเทศนาของหลวงปู่ นำมาบอกเล่าให้หลวงพ่อสุวรรณฟัง แล้วหลวงพ่อสุวรรณท่านเข้าใจดีแล้ว (หลวงปู่มองมาที่หลวงพ่อสุวรรณแล้วยิ้มๆ) ตอบว่า กาย เวทนา จิต ธรรม สติปัญญา เป็นธรรมหมดแล้ว โรคก็หาย กิเลสก็หาย (มองหลวงพ่อสุวรรณแล้วยิ้มๆ)

หลวงปู่ปรารภธรรมว่า เอ้อ คนเรานี้มันชอบดูทุกอย่าง อะไรๆ มันก็จะดู (วันนั้นคณะศิษย์ไปดูฟาร์มจะเข้กัน)

แต่ไม่ชอบดูตัวเอง ลูกไปก็ไม่ดูตุตมั่ง “หนัง” ตัวเองไม่ดู พอจะดูตัวเองต้องส่องกระจกดู แล้วท่านก็ยิ้มนิดๆ

สามเณรถาม “หลวงปู่ครับ เทศน์เรื่องอะไรดีครับ”

ปู่ตอบ “เทศน์เรื่องธรรมะสิ มนุสสธรรม เทวธรรม พรหมธรรม โลกุตตรธรรม เป็นธรรมทั้ง ๔ หนังสือเล่มนี้มันเป็นที่รองรับธรรมะ”

หลวงปู่พูดกับสามเณร

เออ เรียนดีนะ ป.๔ นี้อ่านพระไตรปิฎกได้แล้ว เอามาแปลเป็นภาษาไทยได้นะ ตาญาณมันเห็นอริยสัจแล้ว ก็อ่านพระไตรปิฎกได้

หลวงปู่ชี้ให้ดูต้นไม้ แล้วบอกว่า ถ้ามันไม่มีเปลือกหรือแมลงกิน มันก็เจริญเร็ว (แล้วท่านก็ยิ้มๆ)

หลวงปู่ชี้

รูปนี้มันก็ก้อนดิน ชี้มาทางข้าพเจ้า รูปนี้มันก็ก้อนดิน มันจะเป็นนางงามยังไง หันมาดูหน้าข้าพเจ้าดูๆ (แล้วท่านเฉย) ตู๊กตาตัวหนึ่งดีๆ นี่เอง

หลวงปู่เล่าว่า...

การปฏิบัติค้นหาพระลัทธิธรรมนั้น ต้องมีปัญญาเสียก่อน จึงจะรักษาศีลให้เกิดขึ้นได้ จึงจะเกิด “สมาธิ” ตั้งขึ้น เข้าถึงความสงบแห่งใจ จะเกิดมีปัญญาที่เกิดขึ้น เพราะ “สมาธิ” อบรม แรกๆ ก็ไม่ค่อยชัดเจน ไม่ค่อยแหลมคมนัก มักไม่ทันสังขารและ “ผัสสะ” จะค่อยดีขึ้น คมขึ้น จนกระทั่งเป็นปัญญาที่รู้ทัน ผัสสะจะประหารกิเลสลงได้ที่ “จิต” นั้นเอง

หลวงปู่เล่าถึงพระอานนท์ว่า

พระอานนท์ได้พระโสดา อายุ ๓๕ ปี พระบิดาของพระอานนท์นั้น เป็นน้องชายต่างพระมารดากับพระพุทธเจ้า ได้บรรลุพระโสดาก็รวยแล้ว รวยแบบ สีเลนะ โภคะสัมปะทา ต่อก็เข้านิพพานนั่นเอง

หลวงปู่เล่าว่า

แม้เป็นอรหันต์แล้ว ถ้ามีกายสังขารอยู่ ก็ต้องใช้กรรมของสังขาร กายสังขารดับ พญามารก็ตามไม่ทัน ขยันก็สิ้นอาสวะเร็วหน่อย ชี้เกียจก็ถูกพญามารตามเล่นงานเอา เขาตามมาหลายชาติแล้ว ไม่สิ้นอาสวะ เขาก็ไม่เลิกตาม

ถาม การปฏิบัติของพระคุณหลวงปู่เป็นอย่างไร

ตอบ พอจิตสงบ รากะก็ดับ ปฏิฆะก็ดับ ยืนก็ตาย นั่งก็ตาย เดินก็ตาย นอนก็ตาย มันเหลือแต่ ดิน น้ำ ลม ไฟ เท่านั้นแหละ กายนอกก็ร่างกายนี้ ภายในก็ลมหายใจ มันมีบุญมีบาปกับใคร พระสมัยเก่าพอไปได้สัปบายะ ๔ เข้าก็บรรลุเลย ที่อยู่ก็สัปบายะ ธรรมะก็สัปบายะ บุคคลก็สัปบายะ พอไปเจออาหารถูกส่วนกันเข้า ก็บรรลุมรรค ๓ ผล ๓ อภิญญา ๖ พระพุทธเจ้ามีธรรมนิมิตไปเทศน์ก็บรรลุธรรม

หลวงปู่สนทนาธรรมญาติโยม

โยม หลวงปู่เจ้าคะ หลวงปู่หมดกิเลสแล้ว นิมนต์หลวงปู่อยู่นานๆ นะเจ้าคะ สงเคราะห์ลูกหลานสัก ๑๒๐ ปี

หลวงปู่ หมดกิเลสแล้ว ก็อยู่ไปอย่างนั้นแหละ สงเคราะห์โลกสงเคราะห์ธรรม ช่วยบอกทางของผู้ต้องการจะเข้าสู่มรรคผล นิโรธะ นิพพานะ วิมุตติหลุดพ้นจากวัฏฏะทั้งสาม พอมันสงบได้แล้ว มัคคาญาณมันจึงจะเกิด เพราะญาณมันส่องทาง เห็นทุกข์และสมุทัยแจ้งชัด และมีปัญญาอันเป็นมัคคามัคคาญาณ เห็นทางข้ามโคตรภูญาณ **“ตัดโคตร”** บุคฺขณลงได้ เป็นพระอริยบุคคลที่อริยมรรค ๑ อริยผล ๑ นี้เอง ต่อจากนั้นก็เดินทางได้เอง จนกว่าจะเข้าถึงมรรค ๔ ผล ๔

หลับก็สงเคราะห์ธรรม ขบฉัน ตี๋ม กิน ยืน เดิน นั่ง นอน มันก็สงเคราะห์ธรรม ถ่ายออกจาระ ปัสสาวะ ก็สงเคราะห์ธรรม นะวะทะวารัง (ทวาร) ๔ ช่องนี้ ต้องสงเคราะห์เขา ไม่กิน อยู่ได้ไหม ไม่ถ่าย อยู่ได้ไหม มันต้องพอดีกันทั้งนั้น มันต้องพอดีกันทั้งนั้นแหละ เรียนก็ต้องให้รู้ ให้เห็น ให้เป็น ให้มี **“ปัญญา”** นะ

ธรรมะมันอยู่ที่เข้าใจ แจ่มแจ้งมันอยู่ที่เอาชนะ **“กิเลส”** ได้ รู้ถึงวิมุตติล่วงรู้ อริยสัจจ ๔ ดี คือ มรรค ๔ ผล ๔ นิโรธ นิพพาน ๑ โน่น มันไม่ใช่อยู่ที่เข้าป่าหรง (พระคุณหลวงปู่ก็เยี่ยมทีเดียว)

๑๒ ปี มันก็อยู่ที่เก่า ๑๒ เดือน มันก็อยู่ที่เก่า แต่ธรรมะมันไม่มีเก่าอะไร สัตตวะระ มันก็เกิดก็ตายนะซี กามลัทธิ มันก็เกิดก็ตาย เทวธรรม ไม่เกิดไม่ตาย พรหมธรรม ไม่เกิดไม่ตาย โลกุตตรธรรม ไม่เกิดไม่ตาย ธรรมะนั้น ไม่มีเกิด ไม่มีแก่ ไม่มีตาย อยู่แล้ว

ปู่ ย่า ตา ยาย บิดา มารดา เป็นพื้นรองรับผู้จะมาเป็นพระพุทธเจ้า พระปัจเจก-
พุทธะ พระสาวกพุทธะ พระสาวกพุทธะรองรับเป็นชนกกรรมของมนุษยธรรม

เทวธรรม พรหมธรรม โลกุตตรธรรม พระพุทธเจ้าต้องมาอย่างนี้ ทูริชาไปอบายภูมิจึง
สุวิชาเข้านิพพานได้ เรียกว่าเป็นวิชาฝ่ายตายกับวิชาฝ่ายไม่ตาย

ถามเรื่องเทวดา

ถาม หลวงปู่ครับ เทวดามีจริงไหม

ตอบ ใครเอาเทวดามาให้ดูได้เล่า เขาพูดถึงคุณธรรมในจิตโน่น มีจิตก็มีวิชา อวิชาให้เรียนไม่มีจิต มีอายตนะหก เรียนได้เมื่อไหร่เล่า

พระบำเพ็ญธรรม ทำความเพียรตามนิมิตในกัมมัฏฐาน ไปท่องเที่ยวในสวรรค์ เทียบเพลินไปพอจะกลับมาที่ร่างกายตัวเองอีก อ้าว หนอนมันไซ้รูปตัวเองหมดแล้ว นึกว่าจะเข้า “พระนิพพาน” ไปติดอยู่แค่เทวภูมินี้เอง

คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้จริงอยู่ทุกเมื่อที่ใจของเรามีสติมั่นคง ตั้งมั่น สัมผัสปัญญาความรู้ตัว นึกถึงกาย เวทนา จิต ธรรม มีอยู่ที่ตัวเรา ไม่ต้องไปถามผู้อื่น ผู้ปฏิบัติต้องมีสติ เพ่งปริกรรมอยู่ที่เราเสมอ ยืน เดิน นอน นั่ง ทุกลมหายใจเข้าออก ทำเหตุอย่างนี้ติดต่อกันมา ๔ พรรษา จึงได้รู้แจ้งชัดในศีล สมาธิ ปัญญา ว่า มีอยู่ที่เรา ทุกเมื่อ ผู้ปฏิบัติทำเหตุอย่างนี้ให้ติดต่อกันแล้ว คงได้รับผลเหมือนกัน ความกระทำจริง เห็นจริง เห็นทั้งนรก และเห็นทั้งมนุษย์โลก และสวรรค์เทวโลก พรหมโลกมีอยู่ที่เรา แจ้งชัด น้อมไปดูอดีตที่เป็นมาอย่างไรทั้งชั่วและปัจจุบันที่เราเป็นอยู่ น้อมไปดูอนาคต ข้างหน้าเรามีหวังอะไร เมื่อเห็น ๓ กาลนี้มารวมในปัจจุบัน มีแต่ความสุจริตกาย วาจา ใจ จำเพาะหน้า จึงได้ละทุจริตทั้ง ๓ ไม่ทำต่อไป ละชั่วทำดี มีผู้เห็นว่าเราเป็นสัมมาทิฐิ ภาย วาจา เป็นศีล ความมั่นใจเป็นสมาธิ ความรู้ในกองสังขารเป็นปัญญา ไม่ปรุงแต่ง

ทางดี ทางชั่ว กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม เป็นผู้พ้นเวลานั้น เจตนาที่จะล่วง
ไม่มีแก่เรา มรรค ๘ เป็นที่ประชุมอยู่จำเพาะผู้ปฏิบัติ เมื่อทำได้แล้วการเสื่อมไม่มี
น้อมศีล สมาธิ ปัญญา ใส่ใจแล้ว ใจที่เกิด แก่ เจ็บ ตาย ไม่มี มองเราก็ไม่มี
มองเขาก็ไม่มี สัตว์ไม่มี คนไม่มี นิโรโธ นิพพานัง รากะหมด อวิชชาดับหมด จิ เจ รุ นิ

ถามเรื่องทั่วไป

ถาม เวลานั่งสมาธิภาวนาเหมือนมีมาร ต้องปฏิบัติอย่างไร

ตอบ มาร คือ ชั้นที่ ๕ เทวบุตรเทวมาร ก็กัมมัญฐาน ๔๐ นั้นไง กัมมัญฐาน ๔๐ วิปัสสนา ๑๐ นั้น เกิดกับ “จิต” มีศรัทธาแล้วต้องมีสติด้วย แล้วมีสัมมาญาณัง สัมมาวิมุตติ หลุดพ้นจากชั้น นิโรโธ นิโรโธ นิพพานัง เหลือแต่ธรรม เอโกธัมโม

ถาม วจีสังขาร กายสังขาร คืออย่างไร

ตอบ วจีสังขารก็วิตก วิचारณ ปิตี สุข เอกัคคตา เป็นกามภพ รูปภพ อรูปภพ อยู่ กายสังขารก็ดิน น้ำ ลม ไฟ นี้ กายภายในก็ลมหายใจนี้ มีคนที่ไหนเล่า “ตัวชีวิต” คือ ลมหายใจ มีแต่ ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศ อากาศธาตุทำงานกัน เท่านั้น มีสัตว์มีคนที่ไหนเล่า

ปฏิบัติธรรม ต้องปฏิบัติตั้งแต่เส้นผมจดปลายเท่านั้นแหละ ศीलก็ถึงความสงบ สมาริก็ถึงความสงบ ปัญญาก็ถึงความสงบ

อยู่กับธรรมะ อันเป็นสัมมาทิฏฐินั้น ไม่เกิดไม่ตาย อยู่กับทิฏฐิและมิจฉาทิฏฐินั้น มันเกิดมันตายเป็นสัตว์ผู้ข้อง

การที่จะไม่มีคน ไม่มีสัตว์นั้นนะ ลูกศิษย์มันก็ไม่มี อาจารย์ก็ไม่มี สัพเพ ธัมมา อนัตตา ห่างจากการยึดว่าเป็นสัตว์ เป็นคน (ยิ้มๆ)

มีจิตไม่หวั่นไหวในผัสสะแล้ว มันอยู่เหนือ “ผัสสะ” ทั้งหกช่องนั้นแหละ ไม่กิน ข้าวเจ็ดวันได้ เพราะมีผัสสาหาร มโนสัญเจตนาหาร วิญญาณาหารเป็นอาหาร มันเหนือคำข้าวอยู่แล้ว

เทคนิคก็เอาในพุงออกมาเทคนิคดี ไม่ใช่ขึ้นไปอ่านหนังสือ เอาภาษาใจ อย่าง หลวงปู่สงฆ์ท่านตามองไม่เห็น ยังเทคนิคตลอด ตาไม่เห็น ก็ธรรมมันเห็นนี่ ตาในมันเห็น “จิต” เห็นพระธรรม

ถาม นามรูป คือ อย่างไร

ตอบ นามมันก็ไม่รู้อรูป รูปก็ไม่รู้นาม รู้มนุสฺสภูมิ เทวภูมิ พรหมภูมิ ญาณ ๔ สมบัติ ๘ นี้โลกุตตรภูมินี้อันประกอบด้วย ศรัทธา สติ ญาณ วิชชา สัมมาญาณัง สัมมาวิมุตติ มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ นี้ี่เองแหละ

รูปก็สงบ นามก็สงบ จับรูปนามได้แล้วมันก็สงบ รูปสัตว์มันอาศัยเข้าทาง รูปฌานได้ อรูปสัตว์มันอาศัยเข้าทางอรูปฌานได้นะ

ปริยัติหรือปฏิบัติ มันก็อยู่ที่ปัจจุบันนั้นแหละ ปัจจุบันรู้ร้อยัจจ มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ ในปัจจุบันขณะ

อุตุ เย็น ร้อน อ่อน แข็ง มนุสฺสธรรม เทวธรรม พรหมธรรม โลกุตตรธรรม ถึงกันได้ รู้กันได้ เข้าใจกันได้นั่นเอง โทรคัพพที่ไม่มีสาย

อวิชชามันไม่เห็นตัวมันเอง อวิชชาดับแล้วไม่มี ญาณวิชชามีแล้วไม่หาย

ทุกอย่างมันรู้มันเห็น แต่มันไม่ยึดมันถือมัน เพราะขันธห้ามันหมดแล้ว มันเหลือแต่ธาตุ ๔ เท่านั้นเอง มันไม่ไปไหนหรอก มันก็อยู่ที่ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง อันเท่านั้นแหละ อยู่ที่เดิม อยู่ที่เดิม

ถาม คนมีเวทนา ต้องแก้ไขอย่างไร

ตอบ ธรรมะมีเวทนาเมื่อไรเล่า มีขี้มีเยี่ยวเมื่อไรเล่า ขี้มันก็อยู่กับกายนี้ต่างหาก กายธรรมไม่มีขี้ไม่มีเยี่ยว จิตไม่มีขี้ไม่มีเยี่ยว ให้เล็กเกิดเล็กตายเสีย ถ้าไม่พ่น เกิดพ่นตายก็เป็นสัตว์ เวียนว่ายตายเกิดทั้งในรูปพรหม อรูปพรหม ก็ไม่พ่น เกิดพ่นตาย มีอย่างเดียวกับพ่นเกิดตาย คือ เข้านโรธะ สู่พระนิพพาน

ถาม ธรรมะเป็นอย่างไร

ตอบ ธรรมะก็หนังแผ่นเดียวนะชิ จิตเดียวนะชิ กิเลสมันเป็นเจ้าของ อวิชา ตัณหา อุปาทาน ไปนึกว่าหนังของมัน เนื้อของมัน ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ของมัน ที่ไหน มันมาอาศัยเขาเกิด ยังว่าของมันอีก ให้พ่นเกิด แก่ เจ็บ ตาย พ่นในปัจจุบันนี้แหละ ให้พ่นเกิดพ่นตาย จะได้ทำงานให้พระศาสนา ต้องพูดอย่าง ธรรมะ พูดอย่างคนจะขัดคอคนนะชิ ไม่มีใครเกิด ไม่มีใครแก่ ไม่มีใครเจ็บ ไม่มีใครตาย นั่นแหละแก่นศาสนา

ศาสนธรรม คือ อยู่ที่ตาธรรม หูธรรม จมูกธรรม ลิ้นธรรม วาจาธรรม ใจธรรม

ศาสนาอยู่ที่กาย ยาววา หนาคืบ กว้างคอกนี้เอง เห็นเป็นกลางทั่วไป ทั้งภายใน และภายนอก ผู้ปฏิบัติต้องเห็นอย่างนี้ เรียกว่า “เห็นธรรม”

คนมันเขียนทำยรยนต์ “**ทำได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป**” นั่นนะ มันไม่รู้จักพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มันเอาข้อวัตรของมันมา เอากิเลสมาอวด โอโฮ้ ! พระพุทธเจ้าท่านไม่ได้พูดอย่างนั้น ท่านว่า ให้พ่นจากทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย นั่นแหละจึงได้เข้าศาสนาถูก

ถาม หลวงปู่จะมาเกิดอีกไหม

ตอบ ไม่มีเขื่อนมันจะเกิดได้อย่างไร ข้าวเปลือกมีอยู่มันก็เกิดได้ ข้าวสารมันเกิด ได้ใหม่ ก็ผุพังไปแล้ว กายสังขารก็หยุดงาน ตัวจิตสังขารก็หยุดงาน นามรูป

มันหยุดงานเอง นามรูปมันหยุดหมด ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศ วิญญาณ
มันหยุดกันหมด ไม่มีสัตว์เกิด สัตว์ตาย ไม่มีใครดี ใครชั่ว อวิชาตตัดออกไป
ให้มีแต่วิชาอย่างเดียว มันก็ทรงได้ของมันเอง ชน ผม เล็บ ฟัน หนัง มันก็
เป็นพยานให้อยู่แล้ว ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศธาตุ เขาทำงานกันเองต่างหาก
มีสัตว์มีคนที่ไหน เราจะมาเกิดดับอยู่ทำไม มันไม่เที่ยง เกิดไม่เที่ยง ตายไม่เที่ยง
ฟันเกิดฟันตายเข้าสู่โรชธรรม นิพพานธรรม

ถาม หลวงปู่ครับ เป็นพระอริยบุคคลต้องทำอย่างไร

ตอบ สังโยชน์ ๑๐ ข้อ ถ้าวัดได้ ๓ ข้อเป็นคุณธรรมของพระโสดาบัน พระโสดาบันก็ดี
สกิทาคามีก็ดี มีปัญญาเล็กน้อย มีสมาธิเล็กน้อย แต่ว่ามีศีลบริสุทธิ์ ฆราวาส
ถือศีล ๕ เป็นสำคัญ

พวกโสดาโลกุตตระนี้ ทำงานหนักกว่าใคร ทำงานเท่าไรก็ไม่เก้อเขิน อนาคต-
โลกุตตระทำงานได้มาก เข้าบ้านเข้าวังได้ แต่ไม่ยอมมีคู่ กายโสด จิตโสด
โสดจากสังโยชน์ ๕ นี้เอง

กายเป็นธรรม จิตก็เป็นธรรม จะเป็นธรรมได้ขึ้นอริยมรรคขั้นที่ ๓ อริยผล
ขั้นที่ ๓ โลกุตตรธรรม ท่านสบายอย่างนั้น พระโสดาบันท่านเหน็ดเหนื่อย
แค่กาย

ขั้นที่ ๕ ของกิเลส มันเกิดเป็นทุกข์ ตายเป็นทุกข์อยู่แล้ว เป็นตัวอนิจจัง ทุกขัง
อนัตตา อยู่แล้ว

คนไทยนี่อะไรๆ ก็ไม่เสียดายหรืออกในโลกนี้ ให้หมดนะ แต่มีข้อแม้ว่า
“ตัวดิฉันนะ ใครแตะไม่ได้นะ เอาตายเชียวนะ” จะไปนิพพาน เขาเอาตัวเอาเมีย
ไปที่ไหนกัน เขาเอาธรรมะไปต่างหากละ

ถาม หลวงปู่ครับ วัตถุมงคลของหลวงปู่แจกไปแล้ว ผมเก็บไว้นานๆ ของจะเสื่อม
ไหมครับ?

- ตอบ** ของไม่เสื่อมหรือ นอกจากรเราจะเสื่อมศรีษะจากตนเอง
- ถาม** หลวงปู่ครับ ผมป่วยเป็นโรคประจำตัว ทำอย่างไรจะหายครับ
- ตอบ** โรคกายนั้นควรรักษาด้วยยาโบราณ ส่วนโรคของจิตนั้น รักษาด้วยธรรมะรักษาหายได้ หมัดอาสวะก็หมดโรค
- ถาม** หลวงปู่เจ้าคะ การสมาทานศีล ๕ หรือศีล ๘ ที่ปฏิบัติกันตามปกติ นั้น เราจะเลือกสมาทานเพียงบางข้อจะได้ไหมเจ้าคะ
- ตอบ** ใช่! ก็ต้องว่าตามหมวดเขาซี ศีลโลกีย์นั้นะ ๕ ก็ต้องว่าให้จบ ๕ ศีล ๘ ก็ต้องว่าให้จบ ๘ ซี ศีลสมาทานก็ต้องว่าเป็นหมวดๆ ไปอย่างนั้น ศีลบารมีเขาไม่ได้จัดเป็นหมวดๆ นี้ ศีลบารมีก็ต้องมี ๑๐ ศีลอุบารมีก็ต้อง ๑๐ ศีลปรหมัตถ-บารมีก็ ๑๐ ไม่ต้องสมาทาน ไม่ต้องมีหมวด ถ้าไม่จำกัดองค์ละก็ไปอยู่ศีลบารมี
- ถาม** ถ้าศีล ๕ สมาทานเพียง ๔ ศีล ๘ สมาทานเพียง ๗ จะได้ไหมเจ้าคะ
- ตอบ** คนมันไปว่าเขาเอง แต่ศีลไม่เป็นอย่างนั้น โลภีก็โลภีทั้ง ๕ โลกุตตระ ก็ศีลของพระโสดาบัน ศีล ๕ ก็มีโลภีโลกุตตระคู่หนึ่ง ศีล ๘ ก็มีโลภีโลกุตตระศีลอุโบสถ ก็โลภีโลกุตตระคู่หนึ่ง ศีล ๑๐ ก็โลภีโลกุตตระ ก็มีหมวดเท่านั้นละ หมวดศีลนะ กิเลสหมด แสดงหมวดศีล แล้วก็ดับอสังขาร ๘ คัมบารมี ๓๐ ทัศ
- ถาม** ถ้าปฏิบัติไม่ครบก็ไม่สำเร็จใช่ไหมเจ้าคะ
- ตอบ** มันไม่ครบหมวดศีลเขา ศีลโลกีย์ก็ต้องมี ๕ ศีลโลกุตตระก็มี ๕ ต้องตามหมวดศีล หมวดศีลอยู่ศีลขั้น เป็นศีลทั้งนั้นแหละ ศีลขั้น ปัญญาขั้น วิมุตติขั้น วิมุตติญาณทัสสนขั้น ธรรมขั้นทั้ง ๕ ขั้นก็ ๕ ๕ กับ ๕ ก็มาประทับอยู่ขั้น ๕ นี้เอง ธรรมขั้นนั้นะ ถ้าอย่างนั้นก็ไม่เข้าหมวดเขา ไปพุดกับปริยัติเขาไม่ได้ เขาไม่ให้เข้าสนามหลวงแล้ว ศีลไม่ครบองค์ ๕

ถาม เวลาทำบุญหรือบริจาคทานต่างๆ นี่ก็ไม่ออกว่าจะอุทิศส่วนกุศลอย่างไร จิตเฉย นี่ก็อยากเพียงต้องการทำบุญเท่านั้น อยากให้หลวงปู่แนะนำในการทำจิตขณะนั้น

ตอบ ก็นึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ซี่ ถึงจะเข้าหลักสูตร ถ้าลืมหลักสูตรแล้ว อุทิศไปไม่ถูกหลัก มันเฉยๆ มันเป็นโมหะแล้ว ถ้าอุทิศถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มันพร้อมด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา ด้วยทาน ด้วยภาวนา ถ้าไม่พร้อมก็ไม่มีการปัญญาหะซี่

ถาม ถ้าจิตเฉยๆ ไม่ได้นึกอะไร ก็ไม่ได้ไปไหนเลยใช่ไหมเจ้าคะ

ตอบ ไปไม่ถูกซี่ ไม่ใช่กุศล ธรรมา เสียแล้วละ มันเป็นอพยากตา ธรรมา ไป ไม่ถูกหรือ กทานของพระเวสสันดร ทานสองกุมารให้ชูชกเพื่อตรัสรู้ มุ่งหมายพระโพธิญาณ- นฤพาน แล้วท่านก็ได้ตรัสรู้และแสดงธรรมได้ ผู้รับไม่สำคัญหรือ สำคัญผู้ให้ ผู้ให้อย่างไม่เจตนา นางคนหนึ่งเป็นลูกสาวช่างปั้นหม้อปั้นดินเหนียวอยู่ พระเถระมาบิณฑบาต บิณฑบาตดินเหนียว จะเอาไปยากูฎิ นางไม่รู้จักถามว่า มายืนอยู่ที่นี้ต้องการอะไร พระเถระก็ตอบว่า ต้องการดินเหนียว เอ้อ ! แค่ดินเหนียวก็ต้องมาบิณฑบาต ทานไม่เจตนาจะเอาไปถึงไหน เลยหมิ่นประมาททาน ชัดไม่ได้ ทุ่มดินเหนียวใส่บาตรให้ ไม่ได้ปรารถนารูปทิพย์ แต่มันได้ณะ แต่ได้ตำหนิ ตาบิดตาเบือน มีปัญญาจะปาปา ตำหนิที่หน้า ๕ แห่ง ใครก็ไม่ชอบเลยนางคนนี้ แต่อาณิสงส์กลับได้เนื้อทิพย์ กษัตริย์ไปขอกินน้ำ คั้นน้ำทับทิมใส่แก้วให้ ไปถูกนี้วๆ เดียวเท่านั้นแหละ เลยติดอกติดใจ ชาววังสู้ไม่ได้ เนื้อทิพย์ ดินเหนียว เนื้ออ่อน ไม่ปรารถนาจะเอาเนื้อทิพย์ มันได้หน้าปัญญาจะปาปา ๕ แห่ง ไม่ปรารถนาเอามันได้นั้นแหละ ทำไมซี่ ทำไปโดยประมาทของทาน ไม่รู้จักเหตุจักผลเป็นไปอย่างนั้น พระเวสสันดรท่านรู้ เหตุรู้ผล ตาชูชกไม่มีศีลก็ช่างมันซี่ ทานให้มันไปแล้วก็ส่งผลมาให้ตรัสรู้เป็น พระพุทธเจ้าได้ ผู้ทานรู้ กับผู้ทานไม่รู้ ต่างกัน ผู้รับเป็นอรหันต์แล้ว ผู้ให้ ไม่รู้จัก เอาดินเหนียวท่วมใส่บาตรให้ อับปมาเถน พุทโธ พระพุทธเจ้ามี

ประมาณเมื่อไหร่ล่ะ ทำได้ทุกอย่าง ขึ้นชื่อว่าพระพุทธเจ้า อัมปมาโน ธรรมโม พระธรรมบันดาลได้ทุกอย่าง อย่างว่าแต่พุทธานิมิตเลย ธรรมนิมิต ก็มีอัมปมาโน สังโฆ ไม่มีประมาณ ตั้งแต่พระพุทธเจ้ายังทรงพระชนมายุอยู่ พระภิกษุ ๕๐๐ องค์ มาขอเฝ้า พระองค์สั่งพระอาณนทว่า ตถาคตยังไม่ว่าง ให้พระภิกษุ ที่มาไปคอยที่ป่าช้าก่อน อ้าว! พวกเราจะมาเฝ้า เข้าใจผิดว่าหมดสังโยชน์ หมดอนุสัยแล้ว แต่เจ้าตัวยังไม่รู้ว่สังโยชน์ยังมีที่ตัว อนุสัยยังมีที่ตัว พระพุทธเจ้าจึงยังไม่ให้เข้าเฝ้า ให้คอยอยู่ที่ป่าช้า นั้น พวกอิริยาบถยืน ยืนดู ชากอสุภะ พوراคะสังโยชน์ปรากฏขึ้น ปฏิฆะสังโยชน์ปรากฏขึ้น พระองค์ จึงถือเอาเหตุนี้ไปแสดง ๒ ข้อเท่านั้น บรรลุอรหัตต์ทั้ง ๕๐๐ องค์ แล้วจึง กลับมาเฝ้าพระพุทธเจ้าได้ เห็นใหม่ละ พุทธานิมิตนะ นั่งอยู่คั่นธกฺขี ทำไม่ไป แสดงธรรมให้พระ ๕๐๐ องค์ในป่าช้า อิริยาบถยืนทั้ง ๕๐๐ พุทธานิมิต ไม่ได้ มีครั้งเดียวเท่านั้น ภิกษุณี ๕๐๐ ก็ต้องไปยืนอยู่ป่าช้าเหมือนกัน

ในสมัยพุทธมารดาายังอยู่ชั้นดุสิต พระพุทธองค์ไปแสดงธรรมให้กับเทวดา อภิธรรม ๗ คัมภีร์ ตอนเช้าลงมารับบิณฑบาตพระสารีบุตร ๒ ชั่วโมง ใครเทศน์ แทนละ พุทธานิมิตนั่นเอง นิมิตของพระพุทธเจ้า เทวดาลืมตาทะพริบตา เมื่อไหร่ละ ๓ เดือนนะ ฟังธรรมไม่ลุกจากที่ ตาก็ไม่กะพริบ จะไปเอาหม้อข้าว หม้อแกงที่ไหนมาถวายบิณฑบาต ต้องมารับของพระสารีบุตรนี่เอง ในระหว่าง ๒ ชั่วโมงเช้า ต้องมารับบิณฑบาต ทางโน้น เทวดาฟังธรรมพุทธานิมิต ไม่ใช่ ไม่มี พุทธานิมิตมี ธรรมนิมิตมี สังฆนิมิตมี จึงมาอยู่ในอัมปมาโน พุทโธนะ ใครอยากกรูไปอ่านพระไตรปิฎก ไปสนามหลวงเขาแปลไม่ถึง อัมปมาโน ธรรมโม อัมปมาโน สังโฆ สวดแล้วก็เททั้งหมด

มาบัดนี้ คนเขาไม่เคยเห็นพุทธานิมิต ธรรมนิมิต สังฆนิมิต แต่กลีธ ๑๐ เขาก็ เห็นแต่ภายนอก ๓๐ อนุสสติ ๑๐ เป็น ๔๐ กรรมฐาน ๔๐ เห็นแต่ภายนอก ในไบลานในกระดาศ โน่น มันอยู่ที่นี้ มันอยู่ที่จิตนี่อีก ๔๐ ภายนอก ๔๐ ภายใน รวมเป็น ๘๐ จึงลงกันได้ ต้องโทรศัพท์เบอร์เดียวกัน จึงพูดกันได้

ไปพูดสนามหลวงเขาไม่รู้หรือ กรรมฐาน ๔๐ มันอยู่ตรงไหน เขาไปอ้างโน่น ไบลานโน่น ในกระดาศโน่น ๔๐ มันอยู่โน่น มันได้แต่ข้างนอก ๔๐ ข้างใน ไม่มี มันจะลงกันได้หรือ เดียวมันทะเลาะกัน ไปพูดในสนามหลวง เขาก็ไม่ให้ กินน้ำแข็งเขาหรือ เขาก็ไล่หนีเท่านั้นแหละ ก็มันอ่านธรรมานุปัสสนา- สติปัฏฐาน ภายในก็ดี ให้รู้ว่าเกิดขึ้น ให้รู้ว่าตั้งอยู่ ให้รู้ว่าเสื่อมไป ภายนอกก็ดี ธรรมเกิดขึ้นได้ ตั้งอยู่ได้ เสื่อมไปได้ ทั้งภายนอกและภายใน นี่กรรมฐาน ทำไมจึงอ้างแต่ภายนอกละ ภายในมันมีอยู่แล้ว พุทธะภายในก็มี พุทธะ ภายนอกก็มี ทำไมไม่อ้างให้หมดเป็นคู่ๆ กันไปละ ก็เพราะไม่รู้ภาษาใจ รู้แต่ภาษาหนังสือ ก็เถียงกันตายโห่งทุกประเทศนั้นแหละ พูดกับคนพูดยาก พูดกับธรรมะง่ายกว่า มนุสสธรรมเขาก็มีขอบแล้ว สัมมาทิฏฐิเทวธรรมเขาก็มี ขอบสัมมาทิฏฐิ จึงพูดกันได้ พรหมธรรมเขาก็มีขอบสัมมาทิฏฐิ โลกุตตรธรรม สัมมาทิฏฐิของพระโสดา สกิทาคา อนาคา อรหันต์ พูดกันได้ทุกหมวด เอภาษาคนไปข้ามภาษาธรรม ตกอเวจีวันละ ๑๐๐ ครั้ง ๑,๐๐๐ ครั้ง ไม่รู้จัก ไปค้ำธรรมะของพระพุทธเจ้าได้หรือ มันอวดดีว่าเรามีธรรมะ อวดดีว่ารู้ดีกว่า พระพุทธเจ้า นั่นแหละมันไปอเวจีแล้วละ กายกรรมยังอยู่ วจีกรรมยังอยู่ แต่ มโนกรรมไปแล้ว

ถาม หลวงปู่ครับ นิพพานของโลกุตตระเป็นอย่างไรครับ

ตอบ มันหมดอาสวะซี อวิชชาสวะไม่เหลือ

ถาม นิพพานที่แท้จริงละครับ

ตอบ นิพพานที่แท้จริงมันดับอาสวะหมด ไม่มีอวิชชาสวะ ไม่มีอวิชชาสังโยชน์ ไม่มี อวิชชานุสัย หมดไม่เหลือ

ถาม จิตยังอยู่ไหมครับ

ตอบ จิตปรมัตถ์ไป เจตสิกปรมัตถ์ รูปปรมัตถ์

ถาม ยังอยู่ แต่ไม่เสนอคำเรียกใช้ไหมครับ

ตอบ ยังอยู่ แต่ว่ามันเกิดดับ มันเป็นสังคตะไป ไม่ใช่สัตว์ คนสังคตธรรม สังคตธรรมมีอยู่ อสังคตธรรมมีอยู่ วิราคธรรมมีอยู่ แต่ไม่ใช่สัตว์ คนเท่านั้น

ถาม หมดสมมุติ หมดความยึดถือใช้ไหมครับ

ตอบ อ้อ! มันไม่มีวิชาสวะ ไม่มีวิชาสังโยชน์ ไม่มีวิชาขุสัลละก็ กิเลสกรรม วิบากมันไม่มี จิตไม่มีนามรูปของขันธแล้ว มันเหนือนามรูปของขันธหมดแล้ว สังคตะมันเหนือขันธ ๕ อสังคตะมันเหนือขันธ ๕ วิราคธรรมก็เหนือขันธแล้ว ขันธ ๕ ยังมีนามรูป ยังติดต่อกันได้อยู่ आयตนะธาตุนี้ ขันธ ๕ นี้ ส่วนนิพพาน ไม่เกิดไม่ดับนี้ จิต เจตสิก รูปปรมาตถ์ นี้ มันเกิดกับเป็นสังคตะไป ไม่มีสัตว์มีคน ไม่มีภพ ไม่มีชาติ ส่วนเกิดดับเป็นสังคตธรรม ไม่เกิดไม่ดับเป็นอสังคตธรรม วิราคธรรมไม่มีราคะ หมดราคะไป ถึงโลกุตตระแล้วนั้น ปราศจากราคะ โทสะ โมหะ ไม่มีไฟราคะ โทสะ โมหะ จะมาเผาแล้ว เขาติดไม่ได้แล้ว

ถาม โลกุตตรนิพพานนั้น ปราศจากวิญญูณๆ ในที่นี้หมายความว่าอย่างไรครับ?

ตอบ วิญญูณขันธนะ วิญญูณขันธก็เป็นนามขันธอยู่แล้ว

ถาม จิตเดิมยังอยู่ แต่ปราศจากความยึดถือหรือครับ

ตอบ จิต เจตสิก รูป เป็นปรมาตถ์ไปหมด จิ เจ รุ นิ เป็นปรมาตถ์ธรรม

ถาม ที่ว่าจิตนั้นเป็นแต่ลม เป็นลม เมื่อดับไปแล้วลมหมดไป จิตก็หมดไป ถ้าอย่างนั้นก็แปลว่านิพพานก็สูญหมดเลย ไม่มีอะไรเหลือ ผมเข้าใจไม่ถูก

ตอบ นิพพานไม่สูญ แต่อาสวะสูญได้ อ้อ ! อาสวะมันหมดได้ อวิชา ตัณหา อุปาทาน กิเลสกรรม วิบาก มันหมดได้ แต่สังคตะ อสังคตะ วิราคธรรม มันไม่หมด

แต่บารมี ๓๐ ทศ ที่พระพุทธเจ้าสร้างบารมีมา บารมีเป็นของไม่ตาย แต่เป็นส่วนตัวบุญ พระโพธิสัตว์ต้องเปลี่ยนแปลงไฉไล ถ้าเป็นตัวอยู่กับ พระเวสสันดรก็ไม่ได้ตรัสรู้ ถ้าไปยืนตัวเป็นมหากษัตริย์อยู่ ก็ไม่ได้ ตรัสรู้ ต้องออกจากมหากษัตริย์ไปคั่นคว่ำอยู่ ๖ ปี แล้วจึงสิ้นอาสวะ จึงได้ตรัสรู้ นั่นแหละ รับรองว่าเป็นพระพุทธเจ้าได้นะ พระพุทธเจ้าบางองค์ อายุไม่เท่ากันนะ พวกอดีตอายุแสนหนึ่งก็มี แปดหมื่นก็มี มาองค์ปัจจุบัน ๘๐ ปี

ถาม หลวงปู่ครับ เจ้าคุณอุบาลีท่านตัดสังโยชน์หมดกี่ตัวครับ

ตอบ ท่านไม่บอกสักทีหรอก เทศน์จนขาหัก ท่านชำนาญทางแสดงสองภาค แต่ ท่านไม่ปฏิบัติจนตนว่าตัดสังโยชน์ได้สิบนี้ ท่านเพียงถือไตรสรณคมน์ โลกุตตระนั้นแหละ ก็ไปดูซี ไปดูสรณเกษมนะ เสนะสรณคมนั้นแหละ วิสัยช่นอายุในนั้น ท่านไปรับรองไตรสรณคมน์ของพระอรหันต์เมื่อไหร่ละ มันไตรสรณคมน์ของพระโสดาต่างหากละ

ถาม หลวงปู่ครับ ที่เขาว่าเที่ยวเมืองนิพพานนะ เขาไปเที่ยวกันจริงหรือเปล่าครับ

ตอบ นั้นมันเรื่องพุทธนิมิต ธรรมนิมิต สังฆนิมิต ก็ตามใจซี นิมิตมีอยู่ หลับตา ลืมตาก็มี มีของพระอริยเจ้า พระพุทธเจ้าแสดงพุทธนิมิตได้ ธรรมนิมิตได้ สังฆนิมิตได้ ให้กามโลกเห็นกัน ให้รูปโลกเห็นกัน ให้อรุณโลกเห็นกันนะ พระอรหันต์ไม่มีทิพยจักขุเห็นเมื่อไหร่ละ ในมหาสมยสูตรในป่ามทวั้นนะ ไปอ่านสูตรแปลดูซิ อยู่ในป่ามทวั้น พระสงฆ์หมู่ใหญ่มีตั้ง ๑,๐๐๐ กว่า ทำไม มุ่งหน้าไปประชุม ณ ป่ามทวั้น ไปน้อมนมัสการพระพุทธเจ้าละ เทวดา ๖ ชั้น มาหมด พรหม ๒๐ ชั้นมาหมด ยกข้กับมนุษย์ทำไมไม่รังแกกันละ ครุฑกับ นาคไม่รังแกกันละ ก็ไม่เพราะอำนาจพุทธานุภาพ ธรรมานุภาพ สังฆานุภาพหรือ คนมันอยากเห็นเทวดาชั้นโน้น ชั้นนี้ มนุสสธรรมอยู่จิตเดียว เทวธรรมอยู่ จิตเดียว พรหมธรรมมันอยู่จิตเดียว โลกุตตรธรรมมันอยู่จิตเดียว จิตนี้ละ

มันรับกรรมะ นอกจากกายกับจิตแล้วจะไปรับที่ไหนล่ะ ที่มันรับพระไตรปิฎกไว้ตั้งสามปิฎกนะ กายกับจิตนี่นะ พระไตรปิฎกชั้นนอกมันเป็นใบลาน เป็นกระดาษมันหยาบถึงขนาดนี้ แล้วจะไปเทียบพระไตรปิฎกในได้อย่างไรละ คนไปถามหาแย้ง พระพุทธเจ้ารับรก ๒ ชั้น นรกชั้นนอก นรกชั้นใน สวรรค์ชั้นนอก สวรรค์ชั้นใน นิพพานชั้นนอกนิพพานชั้นในนะ เขาอ่านกันยังงั้นล่ะนี่ เออ! ชั้นในมันยังมีเหลือหรือกิเลสนะ เกิดตายจะเหลือหรือชาติภพจะเหลือหรือ มันก็ไม่เหลือซี มันต้องมีภายนอกภายในพิสูจน์กันดูอย่างนั้นซี นิพพานไม่ใช่รูปขันธ์ นามขันธ์ แต่สร้างบารมีมา ก็เอาเป็นเครื่องมือสร้างบารมีต่างหากละ นามรูปนี่นะ เมื่อได้ตรัสรู้แล้วเอาไปเมื่อไรละ บารมี ๓๐ ทศไม่ใช่ตัวขันธ์ ๕ มันเหนือขันธ์ ๕ มาแต่ดึกดำบรรพ์แล้ว พระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วก็เหลือขันธ์ ๕ พระปัจเจกพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วเหลือขันธ์ ๕ พระสาวกทุกคนก็ทั้งชายหญิงตรัสรู้แล้ว หมดสังโยชน์แล้ว หมดอนุสัยแล้ว ยังเหลือขันธ์ ๕ เขายังเขียนรูปโลกไว้ใหญ่ คนภาพหนึ่งไปดันรูปโลก คนภาพหนึ่งขึ้นนั่งทับโลก ยังไงละ มีแต่พวกพระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันต์เท่านั้น ที่ขึ้นนั่งบนโลกนะ ชั้นโลกมันถูกรองนั่ง มนุสสธรรมก็โลกีย์ เทวธรรมก็โลกีย์ พรหมธรรมก็โลกีย์ มันขึ้นเหนือโลกไม่ได้ มิจฉาทิฏฐิไปดันโลก สัมมาทิฏฐิก็ขึ้นขี่โลก โลกุตตรภูมิ เมื่อจิตหมดสังโยชน์และอนุสัยแล้วขึ้นนั่งโลก ใครจะดีกว่ากันล่ะ สัตว์โลกมันรู้โลกต่ำ โลกสูง เมื่อไรละ นอกจากอริยมรรคมาณ ๔ ชั้น จึงไปขึ้นเหนือโลกได้ ในนี้ก็สามโลก ภายนอกก็มีสามโลก ใครละมันยอมรับเป็นสัตว์โลก มันจะเป็นคนดีทั้งนั้น มันไปเถียงถึงพระพุทธเจ้า มันด่าถึงพระพุทธเจ้า ไม่ใช่ด่าแต่พวกเราเดี๋ยวนี้ มันด่ามาแต่ดึกดำบรรพ์แล้ว มันคิดจะฆ่าพระพุทธเจ้ามาแต่ดึกดำบรรพ์แล้ว คนไม่เอาเรื่องเอาราว คนละศาสนา คนมิจฉาทิฏฐิมันไปเกิดที่ไหน ก็ไปเกิดอเวจีโน้นซี สัมมาทิฏฐิมาเกิดเป็น มนุษยธรรม เทวธรรม พรหมธรรม ก็ข้ามไปโลกุตตรธรรมจึงจะไปนิพพานถึงเขาเดินทางนี่ต่างหากละ สัมมาทิฏฐิกับมิจฉาทิฏฐิต่างกัน กายเดียว จิตเดียว จิตเดียว แต่สัมมาทิฏฐิต้องมาอาศัยนี้ รูปเดียว นามเดี๋ยวนี้ละ ก็ดูเดรัจฉานกับ

คนซี เทวดาก็อาศัย ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศ อาศัยรูปธาตุนี้ละ พระพุทธเจ้า
ก็บิณฑบาตในโลกมนุษย์นี้ พระปัจเจกพุทธเจ้าก็บิณฑบาตในโลกมนุษย์นี้
พระอรหันต์ก็บิณฑบาตในโลกมนุษย์นี้ โลกอื่นเขาใส่บาตรเมื่อไหร่ล่ะ เอ้อ

ผู้ถาม หายสงสัยแล้วครับ

เป็นวันหนึ่ง ในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ ณ ศาลาธรรมสาร วัดอาวุธ-
วิกสิตาราม หลังจากสวดมนต์เรียบร้อยแล้ว พระเกษมได้นวดขาให้หลวงปู่ พร้อมซักถาม
ข้อธรรมไปด้วย ข้าพเจ้าคอยจดบันทึกและอัดเทปไปด้วย ตอนหนึ่งในการสนทนาธรรม
พระเกษมได้ถามถึงการปฏิบัติธรรมของหลวงปู่จนสิ้นอาสวะกิเลส ดังนี้

หลวงปู่บุดดาทำอาสวะให้สิ้น

- ศิษย์** คี้นที่หลวงปู่บอก พรรษา ๔ เวลา ๓ ทุ่มกว่า หลวงปู่ทำอะไรอยู่นะครับ?
- หลวงปู่** จุดเทียน นั่งสนทนาธรรม เจริญวิปัสสนาไปด้วย ทำอยู่ทุกวัน จุดเทียนไว้
ทำวัตรเย็นแล้วสนทนาธรรมต่อ ทำกันอยู่ ๒ องค์กรด้วยกัน
- ศิษย์** สำเร็จแล้วมีนิมิตอะไร?
- หลวงปู่** มีธรรมชี่ มีมนุษยธรรม เทวธรรม โลกุตตรธรรม เยอะ
- ศิษย์** เขามาทำอะไรครับ?
- หลวงปู่** มาดู มาสอบข้อสอบ มนุษยสมบัติแค่นี้ สวรรคสมบัติแค่นี้ นฤพานสมบัติ
อย่างไร พระโสดามีนฤพานแค่นี้ ตัดสังโยชน์ได้แค่นี้ สกิทาคามีแค่นี้
เขามาฟังนะซี อนาคตาแค่นี้ อรหันต์ตัดได้แค่นี้
- ศิษย์** หลวงพ่อสงฆ์ทราบไหม? แล้วหลวงปู่ทราบไหมว่าจะเสร็จสิ้นภารกิจ
- หลวงปู่** ฆานล่องหน้าไม่บอกหรอก ทำเสร็จแล้วจึงทราบทีหลัง หลวงพ่อสงฆ์
ท่านทราบ เพราะท่านนั่งเฝ้าอยู่

ศิษย์ ตอนหลุดจากกิเลสเป็นอย่างไรครับ?

หลวงปู่ กิเลสมันหลุดไปเอง ชีวิตยังอยู่ มันหยุดงาน มันไม่ทำงาน มีแต่งานหนึ่ง
อย่างเดียว งานเดิน งานยืน งานนอน ไม่เอา งานหลับตาก็ไม่เอา เอาแต่
งานลืมตา

ศิษย์ ตอนหลุดจากกิเลส หลวงปู่อายุเท่าไร?

หลวงปู่ อายุ ๓๒ ปี ปีนั้นพรรษา ๔ มาแล้ว จะเข้าพรรษา ๕ เดือน ๗ แล้ว ๔ พรรษา
๔ เดือน ออกจากวัดผดุงธรรมไปทำความเพียรอยู่ในถ้ำกับคุณพ่อสงฆ์
ที่ถ้ำภูคา ต.หัวหวาย อ.ตาคี จ.นครสวรรค์

ศิษย์ ที่ว่าแผ่นดินไหวนั้นเพราะอะไร

หลวงปู่ เรื่องธรรมะ

ศิษย์ ธรรมะของหลวงปู่หรือ?

หลวงปู่ ธรรมะของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่ธรรมะของเรา ธรรมะของเราจะมีอะไร เขามา
พร้อมเพรียงกันทั้งมนุษยธรรม เทวธรรม พรหมธรรม โลกุตตรธรรม
จะไม่ให้มันดังได้อย่างไร คนรุ่นเก่าเขามี คนรุ่นเก่าบอกว่า วัตถุในนี้
พวกฟ้องเขามี เขาบอกว่า วัตถุอยู่นี้ เอาขึ้นมาสร้างเสีย จะเอาถวายพระ
พระไม่เอา ตั้งแต่บวชมาเขาไม่เคยเอาอะไรเลยพระพวกนี้ องค์นี้พรรษา ๔
เขาก็ไม่เอา องค์นั้นพรรษา ๕ เขาก็ไม่เอา เขาอยู่ในบริเวณนี้ เขาดูรักษา
พื้นที่ของเขา เขามีทรัพย์คนละเจ็ดแสน พวกเขามีตั้ง ๑๐๐ คน

ศิษย์ เขาเป็นยุคไหนครับหลวงปู่

หลวงปู่ คนยุคอดีตนะซี ตั้งแต่ ๓๐๐ ปีมาแล้ว เขาให้ เราไม่เอา เขาเลยเอาหนีไป
ทางเวียดนามโน่น มาคราวหลังถูกระเบิดเลยตายไปตามนิมิตตามเสียงเขา
เหมือนแผ่นดินถล่ม เหมือนภูเขาในจังหวัดนั้น คล้ายๆ มันพังหมด ชาวบ้าน

เขาได้ยิน เราก็ดำเนินเสียงถล่มทลาย เขาเอาของเขาไป เขาย้ายที่ไป เราไม่เอา เขาก็เสียใจ เขาก็อพยพของเขาไปซี หลวงพ่อสงฆ์เขาก็ไม่เอามาแต่บวชแล้ว ตั้งแต่พรรษา ๕ แล้ว เราก็ดำเนิน ๔ พรรษาแล้ว เขาถวายให้อาสมบัตินี้ ไปสร้าง เขาลูกนี้มีศักดิ์สิทธิ์อยู่ในพื้นเขา มันเป็นบ้านเก่าเมืองเก่าเขา

ศิษย์ เขามาฟังธรรมหลวงปู่หรือเปล่าครับ?

หลวงปู่ เขาฟังอยู่แล้ว ก่อนเราไปก็มีพระพุทธรูปไปอยู่เป็นประจำ เขามาเดินให้ดู แล้วมาพูดใกล้ๆ ว่า ทรัพย์อยู่นี่ เอาไปสร้างเสีย เราก็บอกไม่เอา หลวงพ่อสงฆ์ไม่ได้ยิน ได้ยินเราคนเดียว กับชาวบ้านโน้น ของอย่างนี้ไม่ใช่สาธารณะ ได้ยินเป็นคนๆ

ศิษย์ หลวงปู่นั่งรถมากับคุณหมอสมศักดิ์ สืบสงวน ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ตำรวจนั้น เกิดปาฏิหาริย์อะไรครับ?

หลวงปู่ นั่งรถมาจากเชียงใหม่ (ไปกับหลวงพ่อมหาวิระ) มากับ ดร.ปริญญา นุตาลัย (เป็นคนขับ) คุณปานหนึ่งหน้า หลวงปู่กับคุณหมอสมศักดิ์ด้านหลัง หัวเป็นหมา ตัวเป็นคน วิ่งตัดหน้ารถ บอกให้หลีกกรถเสีย เขาวิ่งหลบคืบไป

ศิษย์ เขายังไม่ถึงอายุขัยใช่ไหมครับ?

หลวงปู่ ถ้าไม่บังคับให้พ้นก็จะตาย

ศิษย์ เป็นกรรมของเขาหรือเปล่าครับ?

หลวงปู่ เป็นกรรมของเขา ตายแล้วจะเกิดเป็นหมา

ศิษย์ ผู้หญิงหรือผู้ชาย

หลวงปู่ ผู้ชายคนกลางคน นุ่งกางเกงขาวว่า หมาตัวนี้ทำไมโต หัวเป็นหมา ทำยเป็นคน

- ศิษย์** คนที่นั่งมาในรถทราบไหมครับ?
- หลวงปู่** มาทราบตอนหลัง
- ศิษย์** กลางวันหรือกลางคืนครับ
- หลวงปู่** กลางวันเวลาบ่าย ถึงเมืองตากแล้ว
- ศิษย์** หลวงปู่เจอหลวงปู่ หลวงพ่อตั้งๆ ไหมครับ
- หลวงปู่** เจอครูบาศรีวิชัย วัดเบญจมบพิตร พรรษาที่ ๑๐ กว่า ไบสุหรืออกปีนั้น เจออาจารย์มั่น ที่วัดสระปทุม
- ศิษย์** สมเด็จพระสังฆราช กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ นิมนต์หลวงปู่ ตอนนั้น หลวงปู่อยู่ที่ไหน ถามธรรมอะไร?
- หลวงปู่** อยู่วัดราชาธิวาส ให้คนเอาธรรมาธิบาย ถามว่า ปฏิบัติอย่างไรจึงจะรู้ธรรม คือ ๕ สมุจเจตนะซึ่ง ไม่ต้องสมาทาน
- ศิษย์** ตอนนั้นหลวงปู่พรรษาเท่าไร?
- หลวงปู่** พรรษา ๖ แล้ว
- ศิษย์** ที่หลวงปู่ระลึกชาติได้ ๗ ชาตินั้น หลวงปู่ตายแล้วเกิดที่ไหน?
- หลวงปู่** ตายตำบลไหน ก็เกิดตำบลนั้น
- ศิษย์** อายุเท่าไรจึงตาย?
- หลวงปู่** อายุ ๑๕ ตาย ๑๖ ตาย ๑๗, ๑๘, ๑๙ ตาย ไม่ทันได้บวช
- ศิษย์** ทำไมหลวงปู่อายุสั้นนักล่ะครับ?
- หลวงปู่** สมัยนั้นไข้ป่ามาก ยาไม่มีรักษา ก็เลยตายก่อน
- ศิษย์** หลวงปู่เคยเกิดเป็นผู้หญิงบ้างไหม?

หลวงปู่ ไม่เคย เกิดที่ไรเป็นชายทุกที เกิดที่ไรมาเกิดกับผู้หญิงทุกที เราจึงได้รู้ว่า มนุษย์นี้เป็นอย่างนี้ แม่เราเป็นผู้หญิง เราจึงไม่ประมาทพวกผู้หญิง ผู้หญิง มาเกาะกะเรา เราไม่เอาหรอก แม่เราก็เป็นผู้หญิง พวกผู้ชายมาชวนเป็นพวก ปล้นสดมภ์ ก็ไม่เอาหรอก พ่อเราก็เป็นผู้ชาย

ศิษย์ หลวงปู่เกิดที่ไหนมาก

หลวงปู่ เกิดสองฝั่งแม่น้ำโขง สองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา

ศิษย์ หลวงปู่เกิดสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาสมัยไหน

หลวงปู่ สมัยรัชกาลที่ ๑ รัชกาลที่ ๒ จึงได้บวช

ศิษย์ ที่ว่าหลวงปู่วิ่งออกไปนอกบ้าน แล้วตะโกนว่า พ่อโกหกๆ นั้นอย่างไร?

หลวงปู่ เป็นพี่ชายในอดีตมาเกิดด้วยกันว่าจะไม่ตีกัน เกิดมาตีขึ้น ตอนนั้นอายุ ประมาณ ๑๐ ขวบ ก็เลยไปบอกแม่

ศิษย์ แม่ทราบไหมว่า หลวงปู่ระลึกชาติได้

หลวงปู่ ไม่รู้หรอก

ศิษย์ ที่ระลึกได้นั้นเหมือนกับว่าสถานที่นั้นเคยไปมาแล้วจำได้ใช่ไหม?

หลวงปู่ อ้อ! จิตมันบอกเอง กุศลจิตทำมาแต่อดีต มารู้ได้ตั้งแต่เขาภูคาบรรพต เคยทำ บุญร่วมพระสงฆ์ ๕๐๐ รูป มาแล้ว มาเกิดมาตายทั้ง ๑๐๐ ชาติ ๑,๐๐๐ ชาติ อดีตมี ๒ พวก ปัจจุบันมี ๒ พวก อนาคตมี ๒ พวก

ศิษย์ แล้วหลวงปู่จะมาเกิดอีกไหมครับ?

หลวงปู่ เชื่อไม่มี จะมาเกิดได้อย่างไร ข้าวสารหมดเชื่อแล้ว ปลุกไม่ขึ้น

ศิษย์ ชาติสุดท้ายแล้ว หลวงปู่โปรดเต็มที่

หลวงปู่ ยืม.....

เทศนาภาษาใจ

เทศน์เป็นกัณฑ์แรกของ หลวงปู่บุดดา ถาวโร หลวงปู่ท่านอุปสมบทเป็นพระภิกษุ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๔๖๕ อายุ ๒๘ ปี เมื่ออุปสมบทแล้ว อยู่ปรนนิบัติอุปัชฌาย์ ๑ ปี ท่านก็ลาอุปัชฌาย์ออกจาริกแสวงหาที่วิเวกบำเพ็ญสมณธรรม ทั้งในเมืองไทยและประเทศลาว ในพรรษาที่ ๔ ท่านได้ธุดงค์ไป ณ เทือกเขาภูพาน จังหวัดสกลนคร ได้พบพระภิกษุองค์หนึ่งซึ่งกำลังแสวงหาความสงบวิเวกอยู่เช่นกัน ท่านคือหลวงปู่สงฆ์ พรหมสโร มีอายุแก่กว่าหลวงปู่ ๑๐ ปี มีพรรษามากกว่า ๑ พรรษา ท่านที่เห็นหน้าหลวงปู่สงฆ์ หลวงปู่ท่านก็ระลึกชาติได้ว่า หลวงปู่สงฆ์เคยเป็นบิดามา ท่านจึงได้เรียกหลวงปู่สงฆ์ว่า *คุณพ่อสงฆ์* ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

หลังจากนั้น ท่านทั้งสองก็ออกจาริกธุดงค์มาด้วยกัน จนมาถึงตำบลหัวหวาย อ.ตาคี จ.นครสวรรค์ ได้พบกับชัยภูมิอุกใจในการปฏิบัติธรรมแห่งหนึ่ง คือ *ถ้ำภูคา* ถ้ำภูคาเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เพราะเคยเป็นสถานที่ที่มีพระอริยสงฆ์มาบำเพ็ญบารมี จนได้บรรลุธรรมในถ้ำนี้มาก่อน

หลวงปู่ทั้งสองได้เลือกทำเลทำสมาธิคนละฟากถ้ำ ส่งบำเพ็ญภาวนา พิจารณาธรรมปฏิบัติกรรมฐานอย่างหนัก มีอะไรติดขัด ก็สนทนาธรรมแลกเปลี่ยนข้อธรรมที่แต่ละองค์ได้พบและเกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติ และแล้วในพรรษาที่ ๔ จะเข้าพรรษาที่ ๕ อีก ๗ เดือน หลวงปู่ก็หลุดพ้นจากกิเลสทั้งปวง หลวงปู่มีอายุเพียง ๓๒ ปีเท่านั้น ซึ่งตรงกับ พ.ศ. ๒๔๖๙ และท่านก็ได้เทศนาภาษาใจเป็นกัณฑ์แรกหลังจากบรรลุธรรมดังนี้

ในรูปของตัว ก็ไม่มีราคา ความกำหนดก็ไม่ มี ผลของการกระทำเกิดขึ้นอย่างนี้ จึงได้มั่นใจทำไม่มีกาลไม่มีสมัย ไม่ให้คลายความเพียร หรือเจริญปฏิวัติดัง เตโชธาตุ วาโยธาตุ อาโปธาตุ อากาศธาตุ วิญญาณธาตุ เป็นธาตุ ๖ ก็มีพื้นฐานทั้งหลายเห็นเป็น ดิน ๒๐ น้ำ ๑๒ ไฟ ๔ ลม ๖ ตลอดถึงอนุสสติ ๑๐ อสุภ ๑๐ กสิณ ๑๐ หรือเจริญ ในรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ชั้นที่ ๕ เป็น ทุกข์ อนิจจัง อนตตา เห็นเป็น ไตรลักษณ์ เป็นสามัญลักษณะเสมอกัน จึงได้ค้นดูในตนว่า ใครเกิด ใครแก่ ใครเจ็บ ใครตาย ก็มีพื้นฐานทั้งหลายกำจัดกิเลสได้ทุกประเภท กำจัดราคจริต โทษจริต วิตกจริต ฌริทฐาจริต พุทธจริต ของตนได้ทั้ง ๖ จริต ผู้ปฏิบัติต้องเห็นอย่างนี้ ตนได้ทำมาแล้ว

สมถกัมมัฏฐานภาวนา เป็นประโยชน์ส่วนตัว ผู้ที่เข้าใจใช้กำจัดกิเลสทั้ง ๖ ได้ ไม่ต้องเลือกว่าสูตรไหน บทไหน ทำให้จิตไม่เคล้าหมองใช้ได้ทั้งนั้น ได้กระทำอย่างนี้ จึงได้เห็นว่า คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้จริงๆ อยู่ทุกเมื่อที่ใจของเรา จึงมีสติ มั่นคง ตั้งมั่น สัมปชัญญะ ความรู้ตัว นึกถึงกาย เวทนา จิต ธรรม มีอยู่ที่เรา ไม่ต้อง ไปถามผู้อื่น ผู้ปฏิบัติต้องมีสติเพ่งบริกรรมอยู่ที่เราเสมอ เดิน ยืน นอน นั่ง ทุกลมหายใจ เข้าออก ทำเหตุอย่างนี้ติดต่อกันถึง ๔ พรรษา จึงได้รู้แจ้งชัดในศีล สมาธิ ปัญญา ว่ามีอยู่ที่เราทุกเมื่อ ผู้ปฏิบัติทำเหตุอย่างนี้ให้ติดต่อกันแล้ว คงได้รับผลเหมือนกัน

ความกระทำจริง เห็นจริง เห็นทั้งนรก และเห็นทั้งมนุษย์โลกและสวรรค์เทวโลก พรหมโลกมีอยู่ที่เราแจ้งชัดอย่างนี้ จึงน้อมไปดูอดีตที่เราเป็นมาอย่างไร ทั้งดีทั้งชั่วและ ปัจจุบันที่เราเป็นอยู่ และน้อมไปดูอนาคตที่ข้างหน้าเรามีหวังอะไร เมื่อเห็น ๓ กาลนี้ มารวมอยู่ในปัจจุบัน มีแต่ความสุจริตกาย วาจา ใจ จำเพาะหน้า จึงได้ละทุจริตทั้ง ๓ ไม่ทำต่อไป ละชั่ว ทำดี เป็นผู้เห็นชอบว่าเราเป็นสัมมาทิฐิ กาย วาจา เป็นศีล ความมั่นใจ เป็นสมาธิ ความรู้ในกองสังขารเป็นปัญญา ไม่ประทุษร้ายดี ทางชั่ว กายกรรม วชิกรรม มโนกรรม เป็นผู้พ้นเวลานั้น เจตนาที่จะล่วงไม่มีแก่เรา มรรค ๘ เป็นที่ประชุมอยู่จำเพาะ นำผู้ปฏิบัติ เมื่อทำได้แล้ว การเลื่อมไม่มี เมื่อน้อมศีล สมาธิ ปัญญา ใส่ใจแล้ว ใจที่เกิด แก่ เจ็บ ตาย ก็ไม่มีในที่นั้น แต่ก่อนเราไม่รู้ จึงถือเอารูปมาเป็นตน เอาตนไป เป็นรูปว่า เราดีเราชั่ว ว่าเราทำได้ ว่าเราเป็นผู้วิเศษ ว่าเราเป็นผู้พ้น ลักกายทิฐิก็ยังมี

มีอยู่นั่นเอง รูปนามของเราเป็นของสมมุติ เมื่อเห็นตามความเป็นจริง รูปนามของเรา เป็นอย่างไร ก็เป็นอยู่อย่างนั้น

ยกตัวอย่าง ธาตุ ๔ มีอยู่ที่เรา ธาตุ ๔ ชั้น ๕ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ไม่ได้ สูญไปไหน ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มีอยู่ที่เรา ดินฟ้าอากาศภายใน ภายนอก ก็มีอยู่ ตามเดิม ตามสัตว์ ตามบุคคล เสมอกัน รู้แจ้งอย่างนี้เรียกว่า **วิปัสสนาญาณ** ความรู้ อย่างนี้ไม่มีลืมไม่มีหลง รู้เท่าความเป็นจริง จึงไม่เจ้อด้วยทุกข์ เห็นเป็นกลางทั่วไป ทั้งภายในและภายนอก ผู้ปฏิบัติต้องเห็นอย่างนี้ เรียกว่า **เห็นธรรม** ถ้าใจยังมีทุกข์อยู่ ไม่ใช่ธรรม ใจไม่เป็นทุกข์ เป็นธรรม **ธรรม** ในที่นี้ หมายถึงธรรมที่ไม่แปรผัน จึงได้ ตั้งตนอยู่ในเนโม ความนอบน้อมต่อคุณพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ คุณมารดา บิดา คุณอุปัชฌาย์อาจารย์ เป็นผู้อ่อนน้อมทางกาย วาจา ใจ มาตั้งแต่เดิม และน้อม ออกจากกายกรรม ๓ วชิกรรม ๔ มโนกรรม ๓ น้อมกาย วาจา ใจ จากอกุศลกรรมมถ ๑๐ **“ไม่ทำบาป”** ประพฤติกาย วาจา ใจ อยู่ในกุศลกรรมมถ ๑๐ ไม่ทำบาปในที่ลับ และ ที่แจ้ง และมี **หิริ** ความละอายแก่ใจ **โอตตปป** สะดุ้งกลัวต่อบาปมาแต่เดิม มีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา **พรหมวิหารทั้ง ๔** นี้มีติดต่อมาเป็นลำดับ ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน วันนี้อยู่ และไม่เคยลำเอียงต่อหมู่เพื่อน มนุษย์หญิงชายทั้งหลาย ตลอดถึงสัตว์เดียรัจฉาน ตั้งแต่เดิมมาจนถึงวันนี้เหมือนกัน

บางครั้งเราได้เคยนึกในใจว่า เพศหญิงเพศชายเป็นมารดาเป็นบิดาของเราทั้งโลก เกิดขึ้นแล้วก็เสื่อมไป แต่ไม่ซัด ออกบรรพชาแล้วเจริญสมถกัมมัฏฐาน ต่อเมื่อจิตสงบ แล้วไม่ฟุ้งซ่าน ความเห็นก็แจ้งชัดขึ้นเป็นลำดับ ก็เห็นมาจากเพศมาราวาสนั่นเอง และ ไม่ดูหมิ่นสัตว์บุคคลทั่วไป ไม่ประพฤติชั่ว ตั้งอยู่ในคุณนะโม ด้วยประการข้อที่ ๑ เป็น ผู้ประพฤติกาย วาจา ใจ ในคารวะทั้ง ๖ คือ เคารพคุณพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ เคารพในความศึกษา เคารพต่อความไม่ประมาท และปฏิสันถารมีประจำสันดาน อยู่เสมอ ไม่ว่าจะไปสารทิศใด มีสติสัมปชัญญะเคารพต่อคารวะ ๖ ประการนี้เสมอ เป็นการทำที่ ๒ ความประพฤติกาย วาจา ใจ ไม่เป็นผู้เลี้ยงยาก เป็นผู้เลี้ยงง่าย ว่าง่าย สอนง่าย เป็นผู้ตั้งตนอยู่ในความมักน้อยสันโดษมาแต่เดิม บวชวันแรกเคยไปอยู่

หมู่ไหน คณะไหน เข้าไปตั้งกายกรรม วชิกรรม มโนกรรม ทำกิจของเราที่ทำได้ช่วย หมู่คณะ เห็นพระภิกษุสามเณรเป็นไข้ ตลอดถึงอุบาสกอุบาสิกา เข้าไปตั้งกายกรรม วชิกรรม มโนกรรม ปฏิบัติโดยสมควร ไม่ให้ผิดกับพระวินัย และแนะนำสั่งสอนเท่าที่ พอจะทำได้ และแบ่งปันลาภสักการะได้มาโดยชอบธรรมโดยชอบวินัย เป็นผู้ไม่ตระหนี่ ได้ตั้งตนไว้ไม่เห็นผิดจากหมู่คณะที่ไม่ใช้ธรรม ไม่ใช้วินัย ไม่ให้วิวาทกับหมู่คณะ ไม่ถือ บุคคลเป็นใหญ่ ความประพฤติกาย วาจา ใจ เป็นมาดังนี้โดยประการข้อที่ ๓

ดังที่ได้พรรณานามานี้ เป็นข้อปฏิบัติพาประพฤติกาย วาจา ใจ เสมอมา จึงได้รับผล เป็นมาดังนี้ยิ่งๆ ขึ้นไป ด้วยอำนาจข้อปฏิบัติกาย วาจา ใจ พ้นจากความยินดียินร้าย ลงท้ายที่สุดถือธรรมาธิปไตย ไม่ถือโลกาธิปไตย ปฏิบัติไม่เป็นไปเพื่อโลก ตั้งอยู่ในธรรม ไม่ให้ลำเอียงทั้งเพศบรรพชิตและคฤหัสถ์ ตลอดถึงสัตว์ ดังได้กล่าวแล้วเบื้องต้น ท่ามกลางแลเบื้องปลาย ตลอดถึงสัตว์เดียรัจฉานทั่วไป เห็นเป็นสามัญลักษณะเสมอกัน ความเกิดความสามัคคีเสมอกัน นี่เป็นข้อปฏิบัติไม่เลือกหน้าบุคคล ปฏิบัติจริง รู้จริง เห็นจริง ไม่เลือกหน้าบุคคล ไม่ว่าจะประเภทไหน บรรพชิต คฤหัสถ์ ก็ตาม อาจพ้นทุกข์ ด้วยกัน ต่างกันก็แต่จะช้าหรือเร็ว ธรรมของจริงก็มีอยู่ที่กาย วาจา ใจ ทางดีและชั่ว ทางนรกแลมนุษย โลกสวรรค์ เทวโลก แลพรหมโลก ดังกล่าวมาในเบื้องต้น มีภายใน และภายนอกเป็นคู่กันให้เห็นปรากฏอยู่ทุกเมื่อ

ยกตัวอย่างอดีตที่เราเคยผ่านมาแล้ว ที่เราดูมาที่เราจมอยู่ในครรภ์พระมารดา จมมูตรจมคูอยู่ตั้ง ๑๐ เดือน ไม่เห็นแสงพระอาทิตย์และพระจันทร์ ทนทุกข์เวทนา อย่างสาหัสทั้งกลางวันและกลางคืน เมื่อเวลามารดาขึ้น เดิน นั่ง นอน เวลารับประทาน อาหาร ถูกเผ็ด เค็ม ร้อน มีความเกิดดับอยู่นับชาติไม่ถ้วน นี่เป็นผลของทุกข์ กล่าวแต่ เพียงเล็กน้อย เมื่อนอนอยู่ในครรภ์ เมื่อคลอดออกมาแล้ว เสวยวิบากอยู่เนืองนิตย์ พร้อมไปด้วยราคะ โทสะ โมหะ เต็มไปด้วยอกุศลทางกาย วาจา ใจ หุจริตและจิต เคঁราห์หมอง พร้อมไปด้วยอบายภูมิ ๔ คือ นรก เปรต อสุรกาย เดียรัจฉาน ผู้ปฏิบัติ เห็นโทษของตนเป็นดังนี้ เพราะจิตเคঁราห์หมอง เป็นนรกอยู่แล้ว จะเป็นอดีต อนาคต ปัจจุบันก็ตาม อบายภูมิทั้ง ๔ เป็นที่ไป มีอยู่ในกาย วาจา ใจ บริบูรณ์ ทางภายในแล

ภายนอกที่เราจะไปแสวงทุกข์ภายนอกก็เกิดจากภายใน ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ที่ได้เห็นรูป ฟังเสียง ดมกลิ่น ลิ้มรส สัมผัสกาย ธรรมารมณ์ เมื่อมากกระทบเกิดความรู้ทางดีแลชั่ว จึงได้ยินดียินร้าย เกิดจิตเศร้าหมองเป็นทุกข์ไปตามอารมณ์ไม่รู้เท่า จึงได้ตกอบายภูมิทั้ง ๔ เมื่อผู้ปฏิบัติจะพ้นได้ ต้องสำรวม ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ของตน อย่าได้ยินดียินร้าย และมั่นคงในศีล ๕ และกรรมบถ ๑๐ เมื่อเจตนาละเว้น กายกรรม วาจกรรม มโนกรรม บริสุทธ์ทั้ง ๓ ไม่ทำบาปในที่ลับและที่แจ้ง เจตนา ทำบาปไม่มี จึงพ้นจากอบายภูมิทั้ง ๔ มีสติความระลึกได้ สัมปชัญญะ ความรู้ตัว เห็นโทษของเราในอดีตที่ล่วงมาแล้ว เปรียบเหมือนคนเห็นไฟเป็นของร้อนแลไม่จับ เปลวไฟ ไม่ถูกของร้อนชนิดใด บุคคลผู้เห็นโทษของตนแล้วไม่ทำต่อไป ก็ไม่ทุกข์ฉนั้น ความเศร้าหมองทางกาย วาจา ใจ ไม่มีเสียแล้ว จึงได้บำเพ็ญกุศลกรรมบถ ๑๐ ที่กาย วาจา ใจ ของตน ให้บริสุทธ์ จึงตั้งอยู่ในหิริโอตตัมปะ กลัวต่อบาปในที่ลับและที่แจ้ง มี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา มีพรหมวิหารทั่วไปทั้งภายในแลภายนอกเสมอกัน ไปหมดทุกสัตว์ จึงได้เข็ดหลาบโทษของตนที่ผ่านมาแล้ว

เราจะมัวเพิกเฉยอยู่ไม่ได้ จึงไม่เพิกเฉยอยู่ตามอารมณ์ทาง ๖ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นำมาซึ่งจิตเศร้าหมอง ผู้ปฏิบัติเมื่อเห็นโทษของตนทั้งอดีต อนาคต ปัจจุบัน จึงไม่ลุ่มหลง ละชั่วทำดี ให้พ้นจากอารมณ์ทั้ง ๖ มียินดียินร้ายทำให้เพิกเฉย ทำให้มี ศรัทธาอยู่เสมอ ศรัทธาเชื่อสิ่งที่ควรเชื่อง่ายเชื่อตายไปที่ไม่สมเหตุผล เชื่อกรรม เชื่อผล ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ผู้ปฏิบัติรู้เท่าอารมณ์ ทำกรรมดีกรรมชั่วของตนๆ ตนจึงได้ศรัทธา วิริยะ สติเป็นสมาธิ ปัญญา เมื่อสติตั้งมั่นตื่นอยู่ ไม่เศร้าหมอง ก็ปราศจากทางดีทางชั่ว ผู้ปฏิบัติรู้เท่าอารมณ์ดีชั่ว เป็นกลาง ทางภายในและภายนอก ก็ไม่หลงไม่ตามทางดีแล ทางชั่ว คีลของเราที่ดีเรียบร้อย ทางกาย วาจา สมาธิ ความมั่นใจไม่หวั่นไหว

ปัญญาครอบรู้ในกองสังขาร ชื่อว่าปัญญา คีล สมาธิ ปัญญา เป็นผู้ไม่หลง เป็นผู้ ไม่ลุ่ม เป็นปรกติ ไม่ยินดียินร้ายทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ก็ปรกติตามหน้าที่ สติที่ตั้งมั่นอยู่ ไม่มีกาล ไม่มีสมัย ทำจิตของตนให้ขาวรอบ ความไม่ทำบาปทั้งปวง เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ผู้ปฏิบัติควรทำอย่างนี้ อย่าให้มีกาลมีสมัย

ดั่งที่พรรณนามาเป็นข้อปฏิบัติ **ขอให้สาธุชนทั้งเพศคฤหัสถ์บรรพชิต ควรน้อมเข้าไปปฏิบัติที่กาย วาจา ใจ ของตน พ้นจากทุกข์ภัยทั้งปวง ธรรมของจริงก็จะบังเกิดประจักษ์ทุกเมื่อ เป็นอันเชื่อมั่นในกุศลของตนแท้จริง ดั่งได้แสดงมาแล้วนั่นแล**

ต่อไปนี้จะได้แสดงการสามัคคีพอเป็นข้อปฏิบัติต่อไป การสามัคคีนำมาซึ่งความสุข ผู้ปฏิบัติมุ่งหมายสามัคคีธรรม ความสม่ำเสมอข้อปฏิบัติ ให้มีสติความระลึกได้ สัมปชัญญะความรู้ตัว เป็นธรรมมีอุปการะอย่างยิ่ง ถ้าหากขาดสติแล้ว ไม่ว่าจะทางโลกและทางธรรม จะดำเนินไปในทางที่ดีไม่ได้ ทำอะไรมันจะพลั้งเพลอ เมื่อจะปฏิบัติ ควรจะยกโลกเข้ามาเป็นอุทาหรณ์ ในหมู่หนึ่ง ประชุมหนึ่ง จะต้องมีความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน จึงนำมาซึ่งความสุข จะเป็นประเทศก็ตาม เป็นเมืองก็ตาม เป็นตำบลหมู่บ้านก็ตาม อยู่ได้ เพราะความสามัคคี สัตว์ทุกชนิดถ้ามีความสามัคคีแล้วทำอะไรย่อมสำเร็จ ยกตัวอย่าง แต่ปลวกตัวเล็กก็ยังพรวนดินเป็นจอมปลวกได้ ผู้ปฏิบัติพึงเห็นด้วยกาย วาจา ใจ ให้สม่ำเสมอ อย่าให้ผิดกฎหมายทางโลกและทางธรรม

ลักษณะหน้อยใหญ่ที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ ให้สำรวมตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เป็นสำรวมอินทรีย์ สังวรมีสติควบคุม สัมปชัญญะความรู้ตัว จะทำอะไรพิจารณาเสียก่อน จึงค่อยทำ ไม่ทำไปเพื่อเบียดเบียนตน ผู้อื่น โดยความสุจริตกาย วาจา ใจ สำรวมศีลของตนเสียก่อนที่กาย วาจา ใจ เรียบร้อยแล้ว ปฏิบัติตามศีล ๕ ศีล ๘ กุศลกรรมบถ ๑๐ ละเว้นตามข้อห้ามที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ เรียกว่า สามัคคี กาย วาจา ใจ เป็นสมาธิ คือไม่หวั่นไหวไปตามรูปที่ตีที่ชัวมากกระทบในตา เกิดความรู้ขึ้น เสียงดี เสียงชั่วมากกระทบหู เกิดความรู้ขึ้น ไม่เป็นไปตามเสียงดีเสียงชั่วนั้น กลิ่นเหม็นและหอมมากกระทบ เกิดความรู้ขึ้น กลิ่นดี กลิ่นชั่ว ไม่เป็นไปตามรส มากกระทบชีวหา เกิดความรู้ขึ้น รสดี รสชั่ว ไม่เป็นไปตาม รสกายสัมผัสหยาบหรือละเอียดอ่อนหรือแข็ง ดีหรือชั่ว ไม่เป็นไปตาม ธรรมารมณ์เกิดขึ้นกับใจ อารมณ์ที่น่ายินดียินร้าย ทั้งดีทั้งชั่ว ไม่เป็นไปตาม อารมณ์ที่น่ายินดีนั้น หมายสรรเสริญที่ดีที่ชอบใจ อารมณ์ที่ยินร้าย ถูกด่าว่านินทาต่างๆ ให้เกิดสุข ทุกข์ อุเบกขา ไม่เป็นไปตามอารมณ์ทั้ง ๓ เป็นสมาธิอยู่ที่ใจ ปัญญา รอบรู้ในกองสังขาร ก็รู้เท่าทางปรุงความดีและชั่ว ก็เท่าทางกาย วาจา ใจ ของเรานี่เอง ชื่อปัญญา เรียกว่าสามัคคี

**ผู้ปฏิบัติ จงใช้ปัญญาพิจารณาเหตุผลที่เราๆ มีอะไร มีแต่ธาตุ ๔ ประชุมกันเป็น
รูปสมมติว่าหญิงชาย หลงไปไม่รู้จริง** จึงแตกสามัคคีนำมาซึ่งความทุกข์ ทับถมตนเอง
ทางดี ทางชั่ว ดีก็สิ่งชอบใจ ชั่วก็สิ่งไม่ชอบใจ เรียกว่า แตกสามัคคี คือตั้งไม่ได้
เพราะศีลขาด สมาธิ ความมั่นใจก็ไม่มี ปัญญา ความรอบรู้ก็ไม่มี จะหาความสุข
มาจากไหน เราเป็นชั่วมากกระทบในตาเกิดความรู้ขึ้น เสียงดีเสียงชั่วมากกระทบหู
เกิดความรู้ขึ้น ไม่เป็นไปตามเสียงดีเสียงชั่วนั้น กลิ่นเหม็นและหอมมากกระทบเกิด
ความรู้ขึ้น กลิ่นดีกลิ่นชั่วไม่เป็นไปตาม รสมากกระทบชีวหาเกิดความรู้ขึ้น รสดี รสชั่ว
ไม่เป็นไปตาม รสกายสัมผัสสหายหรือละเอียดอ่อน หรือแข็ง ดีหรือชั่ว ไม่เป็นไปตาม
ธรรมารมณ์เกิดขึ้นกับใจ อารมณ์ที่น่ายินดียินร้าย ทั้งดีทั้งชั่ว ไม่เป็นไปตามอารมณ์ที่
น่ายินดีนั้น หมายสรรเสริญที่ดีที่ชอบใจ อารมณ์ที่ยินร้ายถูกดำเนินโทษต่างๆ ให้เกิดสุข
ทุกข์ อุเบกขา ไม่เป็นไปตามอารมณ์ทั้ง ๓ เป็นสมาธิอยู่ที่ใจ ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร
ก็รู้เท่าทางปรุงความดีและชั่ว ก็เท่าทางกาย วาจา ใจ ของเรานี่เอง ชื่อปัญญา เรียกว่า
สามัคคี

ผู้ปฏิบัติ จงใช้ปัญญาพิจารณาเหตุผลที่เราๆ มีอะไร มีแต่ธาตุ ๔ ประชุมกันเป็น
รูปสมมติว่าหญิงชาย หลงไปไม่รู้จริง จึงแตกสามัคคี นำมาซึ่งความทุกข์ทับถมตนเอง
ทางดี ทางชั่ว ดีก็สิ่งชอบใจ ชั่วก็สิ่งไม่ชอบใจ เรียกว่าแตกสามัคคี คือตั้งไม่ได้
เพราะศีลขาด สมาธิความมั่นใจก็ไม่มี ปัญญาความรอบรู้ก็ไม่มี จะหาความสุขจากไหน
เราเป็นโมหะไปทั้งหมด หลงไปไม่รู้จริงตามลักษณะของธาตุที่แข็งเป็นดิน ที่เหลวเป็นน้ำ
ธาตุที่ร้อนอบอวนเป็นธาตุไฟ ธาตุที่พัดไปมาทั่วสรรพางค์กาย ลมหายใจเข้าออก เป็น
ธาตุลมที่มีอยู่ในกายและนอกกาย มีให้เห็นอยู่เสมอ ไม่เคยหลงไปตามที่ดีหรือชั่ว
ควรใช้ปัญญาพิจารณาเสมอ เห็นตามเป็นจริงทั้งภายในแลภายนอก เดิน ยืน นั่ง นอน
พิจารณาทุกอิริยาบถทั้ง ๔ อย่าให้ขาด ตลอดถึงปัจจัยทั้ง ๔ เครื่องนุ่งห่ม ไตรจีวร
เป็นเครื่องอาศัย อาหารบิณฑบาต โภชนาหาร เครื่องอาศัยบริโภค ลักแต่ว่าเป็นธาตุ
ทุกสิ่งทุกประการ ไม่ว่าสัตว์บุคคลล้วนแต่เป็นธาตุ ผู้ปฏิบัติควรพิจารณาเนื่องๆ
เป็นปัจจุขณะขณะญาณ จะเป็นบรรพชิต คฤหัสถ์ ก็ตาม อย่าให้ใจหลงมกไปตาม
โมหะความไม่รู้จริง ให้สามัคคีธรรมของเราไว้สม่ำเสมอ หมายเอากายสุจริต ๓

วชิสุจริต ๔ มโนสุจริต ๓ สุจริต ๓ นี่เป็นธรรม สามัคคีทำสติให้มั่นอย่างนี้
สัมปชัญญะความรู้ตัว ความสามัคคีจึงตั้งมั่นถาวรได้ชื่อว่า สามัคคีตา หู จมูก ลิ้น
กาย ใจ ด้วยทำมาอย่างนี้เป็นเนื่องนิত্য

ดังที่ได้พรรณนามาเป็นธรรมะทางภาษาใจ ข้อปฏิบัติก็หมายสามัคคีที่เราเฝ้าเอง
ความกระทำมาพร้อมเพรียงทางกาย วาจา ใจ สม่่าเสมอ ผู้ปฏิบัติจึงไม่จนศีล ๕
ศีล ๘ กุศลกรรมบถ ๑๐ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ผู้ปฏิบัติมีความเพียรอยู่เสมอ
ไม่เคยจน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ก็หมายความว่าสังฆารทั้งปวง ทางภายในแล
ภายนอก ธรรมก็ทรงไว้ซึ่งผู้ปฏิบัติ ความสุจริตกาย วาจา ใจ นี้เอง ไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว
พ้นจากเครื่องเศร้าหมอง คือกิเลสทั้งปวง สังฆะ ก็หมายความว่าประพฤติตามคำสอนของ
พระพุทธเจ้า ละสุจริตทั้ง ๓ ตั้งอยู่ในสุจริตทั้ง ๓ กาย วาจา ใจ ของผู้ปฏิบัติ ก็เป็นสังฆะ
ด้วยความสุจริตนั่นเอง ผู้ปฏิบัติต้องทำเช่นนี้ จึงจะเป็นสามัคคีภายนอกภายใน ต้องทำ
ให้ได้เสียก่อน ให้เป็นแบบอย่างของคนภายหลัง ไม่ว่าจะทางโลกและทางธรรม เราต้อง
ทำเองให้มีให้เป็นเสียก่อนจึงจะสอนผู้อื่นได้ ความทุกข์นั้นจะไม่มีแก่เรา เหมือน
นายช่างไฟฟ้ารู้จักเปิดไฟปิดไฟ เป็นประโยชน์แก่คนทั้งหลายได้รับแสงสว่างฉันใด
ผู้ที่ทำประโยชน์ตนได้แล้ว ทำประโยชน์ผู้อื่นก็ฉันนั้น

**มีตัวอย่าง พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำตัวของท่านได้แล้ว สอนสาวกรู้ตามเห็นตาม
ตลอดถึงมนุษย์แลเทวดาอินทร์พรหม เพราะท่านสอนตัวของท่านพ้นจากทุกข์เสียก่อน
จึงมีประโยชน์ไม่มีประมาณ** แม้สาวกทั้งหลายก็สอนตัวเสียก่อนทั้งนั้น จึงแผ่ศาสนา
ได้ผลใหญ่ไพศาลมากกว่าเมตตินเมตตทรายในมหาสมุทร พระคุณของพระอรหันต์ไม่มี
ประมาณ ผู้ปฏิบัติควรทำกาย วาจา ใจ ตามแบบอย่างของพระอริยเจ้า อย่าให้หย่อน
ความเพียร ตั้งใจทำ อย่าให้ห้อยต่อความเพียร จึงจะได้รับผลของการปฏิบัติ และ
ข้อประพฤติสามัคคีธรรม ดังได้พรรณนามาในเมืองต้น ท่ามกลาง และเมืองปลาย เป็น
กายสามัคคีธรรม ทำกาย วาจา ใจ อย่างนี้ ไม่ต้องไปถามคนอื่น บริสุทธ์หรือไม่บริสุทธ์
รู้ได้จำเพาะตน อาณิสสรส์ก็จะเกิดมีแก่เราทุกเมื่อ พ้นจากทุกข์ทั้งปวง อาณิสสรส์ใหญ่ไพศาล
หาที่ประมาณไม่ได้ สามัคคีกาย วาจา ใจ ด้วยอำนาจศีล สมาธิ ปัญญา สรรพคุณธรรม
ที่สามัคคีธรรมนำมาซึ่งความสุข มีประจักษ์ทุกเมื่อ

อารมณ์เป็นธรรมๆ ในที่นี้ หมายถึงท่าความเป็นจริงทั้งภายในแลภายนอก ภายใน หมายถึงเอาอารมณ์ที่เกิดกับใจ อารมณ์เป็นสุข ทุกข์ อุเบกขา ต้องรู้ตนเอง ภายนอก ตาเห็นรูป หูได้ยินเสียง จมูกดมกลิ่น ชิวหาได้ลิ้มรส กายสัมผัส รู้เท่าภายในของตน เป็นจริงเช่นนี้ นอกจากกาย วาจา ใจ ออกไป ภายนอกก็มีเสมอกัน มีดวงตาเห็นธรรม อย่างนี้ด้วยอำนาจสามัคคีธรรม ข้อปฏิบัติทำให้ถึงโลกุตตรธรรมที่ไม่แปรผันไปตามเหตุ ตามปัจจัย รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ ไม่ยินดี ไม่ยินร้าย รู้เห็นเป็นกลางอยู่เสมอ มาจากสามัคคีคือ ๕ สมุขเลขที่เราเจตนาละเว้น ไม่ล่วงในที่ลับ ในที่แจ้ง ผู้ปฏิบัติทำเหตุอย่างนี้ อาจเห็นจริงทุกเมื่อ ไม่เลิกลนหน้า บุคคล ไม่ว่าเพศไหน ภาษาไหน ทำได้ทุกเมื่อ ตรงกัน ก็ช้าหรือเร็วเท่านั้น

ยกตัวอย่าง บาบบุคคลที่รู้หรือไม่ รู้ทำเข้าเป็นบาปทั้งนั้น เปรียบเหมือนไฟที่เป็นของร้อน คนที่จับไฟรู้หรือไม่รู้ก็ร้อนนั้น อุปมาข้อนี้ฉันใด บุคคลผู้ละชั่วทำดี ประพฤติ อยู่ในข้อปฏิบัติได้รับผลเช่นนั้น ความปฏิบัติของตนทำมาที่ละเว้นทางกาย วาจา ใจ ไม่ทำบาปทั้งปวง เป็นผลของข้อปฏิบัติ ต้องรู้ตนเองอย่างนี้ ผู้ปฏิบัติมีสามัคคีธรรม แล้วนำมาซึ่งความสุข ไม่มีเจตนาทำบาปเสียแล้ว จิตไม่เศร้าหมอง จึงปราศจากทุกข์ จึงรู้ตนเองว่าที่ลับในโลกไม่มีดีชั่ว สุข ทุกข์ อุเบกขา รู้ตนเอง เจตนาดีเจตนาร้ายก็รู้ ถึงแม้เราจะปิดไว้ไม่บอกใคร พระพุทธเจ้าท่านก็รู้ หรือพระอรหันต์ทั้งหลายท่านย่อมรู้ทุกเมื่อ ขึ้นชื่อว่าชั่วแล้ว อย่าทำเสียเลย เจตนาละเว้นทุกกลมหายใจเข้าออก เรียกว่าเป็นผู้สามัคคีธรรมในข้อปฏิบัติที่ได้พรรณนาเบื้องต้นท่ามกลางแลเบื้องปลาย ธรรมสามัคคีของผู้ปฏิบัติเป็นมาดังนี้

ผู้ปฏิบัติจงโน้มไปปฏิบัติในกาย วาจา ใจ ของตน ธรรมของจริงก็จะบังเกิดทุกเมื่อ เป็นธรรมอันไม่ตาย ไม่แปรผัน เกิด แก่ เจ็บ ตาย ไม่มีในธรรม ด้วยอำนาจคุณพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ประดิษฐานอยู่ที่ใจ คือ สมาธิ ปัญญา ก็มีขึ้นที่ใจทุกเมื่อ นี่เป็นมรรคของผู้ปฏิบัติดำเนินไปสู่ธรรมอันไม่ตาย นี่แหละ ด้วยอำนาจความปฏิบัติคือ สมาธิ ปัญญา สรรวมคือ สมาธิ ปัญญา ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ คือ สมาธิปัญญา ก็หมายความว่าประพฤติกาย วาจา ใจ สุจริตทั้ง ๓ นี้เอง ผู้ปฏิบัติพึงโน้มกาย วาจา ใจ

ไปตามคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ให้พ้นจากทุกข์ภัย
ทั้งปวง เรียกว่า **โลกุตตรธรรม** ให้ผลไม่มีกาล ไม่มีสมัย

ขอให้สาธุชนทั้งปวงพ้นจากทุกข์ภัยแลเป็นสุข สมกับปณิธานความปรารถนาของ
ตนๆ ทุกเมื่อเหล่าหัวหน้ากันเป็นอันชอบด้วยดี มีความเกษมสันต์ นิราษปราศจาก
ภัยอันตรายทั้งปวง เทอญ

สนทนาบางตอน

หลวงปู่บุดดา-หลวงพ่อกาญ

(มหาวิระ ถาวโร)

หลวงพ่อกาญมาเยี่ยมอาการป่วยของหลวงปู่บุดดา
ขณะพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลตำรวจ ในปี ๒๕๒๒

- หลวงพ่อกาญ** หัวดีดีครับหลวงพ่อกาญ อย่าเพิ่งตายนะ
- หลวงปู่บุดดา** ยังไม่ตายหรือ ลมหายใจยังทำงานอยู่
- หลวงพ่อกาญ** เป็นลมเหวอ
- หลวงปู่บุดดา** ป่วยแต่กาย จิตไม่ป่วย หมอให้น้ำเกลือ ๓ ขวด
- หลวงพ่อกาญ** ให้น้ำเกลือทำไม ทำงานมากไป หมอต้องฉีดยาสลบใช้ไหมหลวงปู่
- หลวงปู่บุดดา** กายสังขารหยุดเอง จิตสังขารหยุดอยู่แล้ว
- หลวงพ่อกาญ** ยังเก่ง ยังไม่ยอมแพ้ ยังพูดได้ รับรองยังไม่แพ้
- หลวงปู่บุดดา** หลวงปู่ชั้ววงศ์ก็มาบ่อยๆ ครูบาธรรมชัยก็มา หลวงปู่เย็นก็มาผูกแขนให้ บอกว่าให้หยุดก่อน ให้ทำงานเสียก่อน นั่งพูดมาตั้งร้อยๆ ปี กรุงธนบุรีนะ ๒ พรรษาจะแล้วหรือ ต่ออีก ๑๐ พรรษา มันจะแล้วไม่แล้วก็ไม่รู้
- หลวงพ่อกาญ** ถ้ามันแล้วก็เสร็จ หลวงปู่จะต่ออะไร

- หลวงปู่** ต่องาน
- หลวงพ่อ** งานอะไร
- หลวงปู่** งานซ่อมวัด ซ่อมโบสถ์ โบสถ์ก็ยังไม่แล้ว ตกค้างตั้ง ๑๐ ปีแล้ว
- หลวงพ่อ** อยากต้องการให้แล้วไหมล่ะ
- หลวงปู่** อยากให้แล้วทุกวันนี้แหละ
- หลวงพ่อ** เห็นหลวงปู่แข็งแรงก็สบายใจแล้ว หลวงปู่จำวัดหลับดีไหมครับ
- หลวงปู่** หลับ
- หลวงพ่อ** เมื่อกี้ก็หลับใช่ไหม?
- หลวงปู่** หลับก็ตื่นแล้ว กลางคืนก็หลับ
- หลวงพ่อ** ถ้ากลางวันหลับ กลางคืนก็หลับนะ
- หลวงปู่** ตามันหลับก่อน ตัวรู้มันหลับทีหลัง รู้ทำงานอยู่
- หลวงพ่อ** ตัวรู้มันอยู่ตรงไหนครับ ตัวรู้น่าจะหลับ
- หลวงปู่** รู้อยู่ตรงรู้นั้นแหละ รู้อยู่ตรงไม่ติดนั้นแหละ
- หลวงพ่อ** อายุยืนอีก ๘ หมื่นปี หลวงปู่เวลาเป็นลมเห็นนิพพานไหม?
- หลวงปู่** อ้า! มันก็หยุดทำงานเท่านั้น
- หลวงพ่อ** เห็นนิพพานหรือเปล่า?
- หลวงปู่** ฮือ! ไม่ต้องไปดูอะไรหรอก รู้แต่ว่ากายสังขารหยุดงาน วจีสังขารหยุดงาน รู้กัน

- หลวงพ่** ยังมีอุปาทานอยู่หรือ?
- หลวงปู่** มันหยุดของมันเอง ไม่มีของใคร
- หลวงพ่** หลวงปู่สร้างอะไรครับ
- หลวงปู่** สร้างโบสถ์ เจ้าคุณท่านทำไว้มาตายเสียก่อน
- หลวงพ่** ท่านสั่งไว้หรือเปล่าครับว่าก็ตายจึงจะเสร็จ
- หลวงปู่** ท่านไม่ได้สั่งเลย
- หลวงพ่** เวลาที่สร้างอะไรของก็แพง เงินแสนก็ไม่มี ความหมาย
- หลวงปู่** ๓๓ ล้านคน มาช่วยกันคนละบาทๆ มาไม่ถึงสักที่ ๒ พรรษา ก็ยังไม่ถึง
- หลวงพ่** หลวงปู่จะลาละนะ จะตายเมื่อไหร่ล่ะ
- หลวงปู่** ยังไม่ตายง่ายๆ หรอก
- หลวงพ่** จะตายบอกล่วงหน้า ๓ เดือนนะ
- หลวงปู่** ตายเมื่อไร บอกเมื่อนั้น
- หลวงพ่** ตายแล้วบอกได้หรือ
- หลวงปู่** ตายซิ มันบอกกันได้ ยังไม่ตายก็บอกกัน ไม่ตายอยู่แล้ว

ท่านมาทำให้คนมาราบไว้ความดีของท่าน ตาลิมเคลื่อนไหวได้แต่ช้าๆ เพราะตาข้างขวาของท่านมีน้ำตาไหลออกมา ท่านจึงต้องคอยเช็ดน้ำตาข้างขวาอยู่เสมอ คนที่ไม่รู้ความจริง อาจคิดว่าท่านร้องไห้ ซึ่งไม่ใช่ เพราะท่านหมดอารมณ์ทั้ง ๓ แล้ว คือ โลก โกรธ หลง จึงไม่มีน้ำตาให้กับคนตายอีกต่อไป

ความจริงหมอท่านั้นที่รู้ คือท่อระบายน้ำตา ซึ่งตาจะสร้างน้ำตาออกมาเพื่อหล่อเลี้ยงลูกตาไม่ให้แห้ง แล้วไหลลงสู่จมูกอันเป็นธรรมชาติของตาที่เป็นปกติ เมื่อท่อน้ำตาอักเสบวมก็อุดตัน น้ำตาจึงไหลลงสู่แก้ม

หลวงปู่เคยพูดเสมอๆ ว่า “คนโง่เท่านั้นที่เห็นคนตายแล้วร้องไห้” เรื่องนี้พวกเรา ๙๙% หรือ ๑๐๐% ยังมีน้ำออกตา หรือน้ำตาไหล เมื่อรู้ข่าวว่าหลวงปู่เถาซีถึงชั้น ๕ ไปแล้วอย่างไม่มีวันกลับมาอีก จึงจัดอยู่ในพวกที่ยังโง่อยู่ ส่วนผู้ใดที่พูดว่าเขาไม่ร้องไห้ ก็เป็นความดีของผู้นั้น แต่จะดีแค่ไหน ผมไม่สามารถทราบได้

เรื่องนี้มีผู้ถามหลวงปู่ว่า หลวงปู่จะเกิดอีกไหม ท่านตอบว่า “เกิดมาให้มันโง่นะซี” ซึ่งแสดงว่าท่านหมดโง่แล้วนั่นเอง จึงไม่สามารถมาเกิดในมนุษยโลก-เทวโลก และพรหมโลกได้อีก จุดที่จะต้องไปคือพระนิพพานเท่านั้น ดังนั้น หากใครเชื่อว่าเราโง่ จงอย่าไปมีอารมณ์ไม่พอใจเขา เพราะความเป็นจริง และคนว่าเราโง่ เขาก็ว่าตัวเองด้วย

เรื่องเกี่ยวกับพระนิพพานนี้ ผมขอยกเอาคำสนทนาระหว่างหลวงปู่เถาซีกับหลวงปู่บุตดา ท่านบุจฉา (ถาม) และ วิสัชนา (ตอบ) กัน มีความโดยย่อดังนี้

หลวงปู่ เวลาเป็นลมเห็นพระนิพพานไหม

หลวงปู่ มันก็หยุดทำงานเท่านั้น

หลวงพ่ เห็นนิพพานหรือเปล่า

หลวงปู่ ไม่ต้องไปดูอะไรหรอก รู้แต่ว่ากายสังขารหยุดทำงาน วีสังขารหยุดทำงาน รู้กัน

หลวงพ่ ยังมีอุปาทานอยู่หรือ

หลวงปู่ มันหยุดของมันเอง ไม่มีของใคร

(การสนทนาธรรมของท่านกับหลวงพ่ฤาษีนี้ อยู่ในประวัติของท่านตอน อายุท่าน ๘๗ ปี)

* * * * *

ผมกับเพื่อนปฏิบัติธรรมของผม ได้อ่านบทความนี้แล้วนำมาวิจารณ์กัน เมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๓๕ เราทั้งสองขอรับว่าไม่เข้าใจในการตอบคำถามของหลวงปู่ จึงสรุปเอาเองแบบโง่ๆ ว่า ท่านตอบเลียงคำถาม หรือตอบไม่ตรงคำถาม การสนทนาธรรมของเราสองคน ซึ่งมีทุกวันเป็นปกตินี้ อยู่ในกระแสจิตของท่านตลอดเวลา เมื่อได้ยินความโง่ของพวกเรา ท่านจึงเมตตามาสอนให้กับเพื่อนของผม ซึ่งเคยเป็นลูกสาวของท่านในอดีตชาติ จึงมีกรรมผูกพันกัน และผมก็เป็นศิษย์ของท่านผู้หนึ่ง ซึ่งเคยติดตามท่านหลายครั้ง เคยไปพักอยู่กับท่านก็หลายครั้ง ด้วยความเคารพนับถือในความดีของท่าน ดังนั้น ในวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ เวลา ๑๗.๓๐ น. ท่านก็เมตตา มาสอนลูกสาวในอดีตของท่าน มีความสำคัญดังนี้

๑. ที่ท่านตอบคำถามหลวงพ่ฤาษีนั้น มิได้ตอบเลียง ท่านตอบตรงทั้ง ๓ ข้อ คือ

ข้อแรก ถามว่า เป็นลมเห็นนิพพานไหม

ตอบ พระนิพพานเท่านั้นจึงจะหยุดทำงาน (เพราะจบกิจในพุทธศาสนาแล้ว) จึงตอบตรงว่า มันก็หยุดทำงานเท่านั้น

ผมขออนุญาตอธิบายเพื่อทำความเข้าใจของผู้อ่านบางท่านที่อ่านแล้ว อาจยังไม่เข้าใจว่า ผู้ที่จับกิจในพระพุทธานุศาสน หรือพระอรหันต์เท่านั้น จึงจะมีสิทธิ์เข้าสู่แดนนิพพานได้ และกิจใดๆ ในการตัดกิเลส-ตัดหา-อุปาทาน และอกุศลกรรม อันมีความโลภ-โกรธ-หลง เป็นต้น ไม่มีอีกแล้ว ในพระอรหันต์

ข้อสอง ถามว่า **เห็นนิพพานหรือเปล่า** คำตอบนั้น หมายความว่า จิตมันเลิกปรุงแต่งแล้ว กองสังขารแห่งกายและกองสังขารแห่งจิตหยุดได้สนิท (ผู้ที่หยุดปรุงแต่งได้สนิทคือพระอรหันต์) ท่านจึงตอบตรงๆ ว่า ไม่ต้องไปดูอะไรหรอก รู้แต่ว่ากายสังขารหยุดงาน วจิตสังขารหยุดงาน รู้กัน

ผมขออธิบายเรื่องสังขาร เพราะผู้อ่านบางท่านที่ยังมีพื้นฐานทางธรรมน้อย อาจไม่เข้าใจเอาสังขารซึ่งเป็นอารมณ์ปรุงแต่ง เป็นหนึ่งในสี่ของนาม เพราะร่างกายคนหรือชั้น ๕ ซึ่งประกอบไปด้วยรูป ๑ กับนามอีก ๔ คือ เวทนา-สัญญา-สังขาร และวิญญาณ มีหลายท่านเข้าใจผิด เอาสังขารหรืออารมณ์ปรุงแต่งไปปนกับสังขาร ที่แปลว่าร่างกายเข้า เลยเข้าใจผิด อีกคำหนึ่งก็คือ วิญญาณของชั้น ๕ นั้น ท่านหมายถึงระบบประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ของร่างกาย คือ ระบบประสาทของตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง ที่หุ้มร่างกายอยู่ พูดสั้นๆ ว่า กาย มีคนไม่น้อยที่เอาไปปนกับวิญญาณ หรือ จุติวิญญาณ ซึ่งเป็นคำเต็ม พูดสั้นๆ ว่าจิตที่มาจากอัยร่างกายอยู่ชั่วคราว ขอเขียนไว้สั้นๆ แค่นี้

ข้อที่สาม ถามว่า **ยังมีอุปาทานอยู่หรือ** ท่านตอบว่า มันหยุดของมันเอง ไม่มีของใคร ท่านหมายความว่า ผู้หยุดอุปาทานคือ ไม่ยึดอะไรเป็นของตนหรือของใคร ซึ่งเท่ากับหมดอุปาทานหรือหมดอัตตา ก็คือหมดลักกายที่ปฏิสนธิแล้วนั่นเอง หรือหมดอารมณ์ปรุงแต่ง เมื่อถูกกระทบทางทวารทั้ง ๖ หรืออายตนะ ๖

๒. หลวงปู่ท่านยกตัวอย่างว่า “เหมือนกับคุณหมอกถูกถามเรื่องอยู่กับ หลวงพ่อได้เห็นอะไรบ้าง ซึ่งถ้าตอบว่าเห็นนิพพานก็เชย” คุณหมอบตอบ ผู้ถามว่า เห็นอารมณ์จิตของตัวเอง และได้ศีล สมาธิ ปัญญา อย่างที่ หลวงปู่ตอบ หลวงพ่อเองก็ตอบว่า เห็นนิพพานก็เชย

๓. การตอบ จึงเป็นการตอบแฉงคุณธรรมว่า การเห็นนิพพานถึงนิพพานนั้น เป็นอย่างไรต่างหากละ

เมื่อเราทั้งสองทราบความจริงในเรื่องนี้แล้ว จากความเมตตาของหลวงปู่ ท่านก็สาธุ และกราบขอขมาท่าน เพราะเราสองคนโง่จริงๆ

เมื่อนำคำสอนของหลวงปู่ท่านมาพิจารณา ทำให้เกิดปัญญาขึ้นอย่าง ชัดเจนว่า

ก) เรื่องของธรรมในพุทธศาสนานั้น มีขั้นตอนจาก ๑-๒-๓ จนถึง ๑๐ หรือมีระดับตามบารมีธรรม หากบารมีธรรมยังไม่ถึงขั้นนั้นๆ แล้ว ก็ไม่มี โอกาสที่จะรู้จะเห็นได้ตามความเป็นจริง

ข) ปุถุชน ไม่มีทางรู้ธรรมของพระโสดาบัน
พระโสดาบัน ไม่มีทางรู้ธรรมของพระสกิทาคามี
พระสกิทาคามี ไม่มีทางรู้ธรรมของพระอนาคามี
พระอนาคามี ไม่มีทางรู้ธรรมของพระอรหันต์

ค) ธรรมะของพระพุทธองค์นี้เป็น ปัจจัยตั้ง ปฏิบัติถึงแล้วมีผลเกิดขึ้นกับ ใจตนเองก่อน จึงจะรู้จะเห็นได้ด้วยใจตนเอง และรู้ได้เฉพาะตน ธรรมของ พระองค์จึงลึกซึ้ง ปราณีต สุขุมยิ่ง ยากที่บุคคลธรรมดาๆ จักพึงเข้าใจได้ ดังนั้น หากผู้ใดสนใจ ให้ดูคำแปลบทสวดมนต์คุณของพระธรรม บทสวากขาโต ภาคะวะตา ธัมโม อ่านแล้วใช้ปัญญาพิจารณา ท่านจะพบ ความอัศจรรย์ในนั้น ทั้งนี้ผมขอยืนยันอีกครั้งว่า บารมีธรรมของผู้ใดอยู่ ระดับไหน ย่อมรู้ธรรมได้แค่ระดับนั้น

ง) จิตไม่มีเวลา เวลาของจิตเป็นอกาลโก ไม่มีเครื่องมือใดๆ ในโลกนี้ที่สามารถวัดความเร็วของจิตได้ นึกถึงพระพุทธเจ้าก็ถึงทันที และพระองค์ก็รับทราบทันทีเช่นกัน ทำนองเดียวกันนึกถึงหลวงพ่อกุญชร หลวงพ่อท่านก็รับทราบทันที นึกถึงหลวงปู่บุญดาดา หลวงปู่ท่านก็ทราบทันที ในเรื่องนี้ หลวงปู่ท่านพูดบ่อยๆ ว่า

หากจิตใช้โทรศัพท์เบอร์เดียวกันก็คุยกันรู้เรื่อง แต่ส่วนใหญ่พวกเราใช้โทรศัพท์คนละเบอร์กับท่าน จึงยังไม่ค่อยจะรู้เรื่อง การปฏิบัติธรรมจึงเหมือนเต่าเดิน แต่ก็จงอย่าละความเพียรเสียอย่างเดียว ความสำเร็จย่อมเกิดขึ้นกับเราได้แน่ พระท่านอุปมาเหมือนน้ำที่ละลาย ทำให้ตุ่มเต็มได้ ฉันทิด ความเพียรครั้งละเล็กละน้อยอย่างต่อเนื่อง ก็ทำให้บารมีหรือกำลังใจของเราเต็มได้ฉันทันั้น (พวกเราส่วนมากเพียรเที่ยว-กิน แล้วก็นอน ๓ อย่างนี้ ไม่มีคำว่าพอดี แต่เกินพอ จึงต้องเกิดแล้วตายๆ อยู่อย่างนี้จนหนีชาติไม่ถ้วน แล้วชาตินี้พวกเราส่วนใหญ่เริ่มเห็นทุกข์จากสังขาร ๕ คือ เกิดแล้วต้องแก่-เจ็บ-ตาย ต้องพลัดพรากจากของรักของชอบ และมีความปรารถนาไม่สมหวังมาทุกๆ ชาติ ซึ่งต้องพบกับความทุกข์จากความไม่เที่ยงของการเกิดมามีร่างกาย จนมีอารมณ์เบื่อกายเมื่อเกิด จึงตั้งสติไม่ปรารถนาจะเกิดอีกต่อไป พวกเราก็จะต้องปฏิบัติกันอย่างจริงๆ จังๆ เสียที โดยยอมปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระท่านอย่างเคร่งครัด ในแนวศีล-สมาธิ-ปัญญา หรือ ทาน-ศีล-ภาวนา หรือ ละความชั่ว-ทำแต่ความดี-ทำจิตให้ผ่องใสอยู่เสมอ รายละเอียดของพระธรรมก็พิมพ์แจกให้อ่านกัน โดยเอาคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ตรัสสอนโดยตรง เพราะไม่มีใครในโลกนี้จะสอนได้ดีเท่ากับพระพุทธองค์ และคำสอนของหลวงปู่ หลวงพ่อทั้งหลาย ที่จบกิจแล้ว มาพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน คำสอนของท่านจึงเป็นของจริง ไม่มีคำว่าผิดพลาด เพราะทุกท่านรู้ด้วยญาณทัศนะอันบริสุทธิ์ (ด้วยจิตที่บริสุทธิ์ปราศจากธุลีหรือเขม่าแล้ว) มิใช่รู้้อย่างพวกเราซึ่งยังเป็นสัญญา หรือความจำอันไม่เที่ยง เป็นอนิจจา

อยู่เป็นปกติ บางคนอ่านแล้วฟังแล้วแค่ ๑-๒ นาทีก็ลืมแล้ว เป็นอนิจจา
ได้เร็วจริงๆ แต่หากใครมาตามานินทา มาแกล้ง ยืมเงินแล้วไม่ใช้ กลับ
จำแม่นยำไม่ยอมลืม แม้ยามหลับตา บางคนยังเอาไปฝันต่ออีก

ผมขอจบเรื่องของหลวงปู่ศุขดาที่เกี่ยวกับพระนิพพานไว้เพียงแค่นี้
แต่ก่อนจะจบ ผมขอแถมเรื่องที่หลวงปู่ท่านยกตัวอย่างว่า เหมือนกับ
คุณหมอกฎกถามเรื่องอยู่กับหลวงพ่อได้เห็นอะไรบ้าง ซึ่งถ้าตอบว่าเห็น
พระนิพพานก็เซย เรื่องจริงมีความสำคัญโดยย่อดังนี้

เมื่อ ๒๐ กว่าปีที่แล้ว ผมยังเป็นประธานมูลนิธิหลวงพ่อปาน พระมหาวิระ
ถาวร อยู่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี ท่านมาขอยืมสถานที่ของวัดท่าซุง
กับหลวงพ่อฤๅษี เพื่อจัดงานเป็นเจ้าภาพประชุมพุทธสมาคม เพราะทาง
วัดท่าซุงมีทุกอย่างพร้อมจะต้อนรับคณะของพุทธสมาคมได้ (ขณะนั้น
ทางวัดมีศาลา ๒ ไร่ กับ ๓ ไร่ แล้ว แต่ ๑๒ ไร่ ยังไม่มี) พุทธสมาคม
จะผลัดกันเป็นเจ้าภาพ จังหวัดละ ๑ ปี จนครบทุกจังหวัด ในปีนี้เป็นเวร
ของจังหวัดอุทัยธานี หลวงพ่อท่านจึงมอบหมายหน้าที่ต้อนรับและจัดการ
ในทุกๆ เรื่องให้ผมเป็นผู้รับผิดชอบแทนท่าน

ในวันเปิดพิธีของพุทธสมาคม ผู้ว่าจังหวัดอุทัยธานีได้เชิญท่านประธาน
องคมนตรี (อาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์) มาเป็นผู้เปิดงาน หลังจบพิธีแล้ว
ท่านก็นั่งอยู่แต่ผู้เดียว ไม่มีใครกล้าไปคุยกับท่าน ท่านรองผู้ว่าจังหวัด
อุทัยธานี ก็มาขอรับรองให้ผมไปนั่งคุยกับท่าน ปรากฏว่าเราสองคนคุยกัน
ไม่หยุดปาก เพราะพวกที่มาประชุมเห็นคุยกันจนเอาศีรษะเกือบจะชนกัน
ท่านรองผู้ว่า ซึ่งอายุน้อยกว่าผมมาก ถามผมว่า “พี่ผมรู้จักกับท่านประธาน
องคมนตรีมานานแล้วใช่ไหม” ผมก็ตอบว่า เปล่า เพิ่งเคยพบกันเป็น
ครั้งแรก

ถาม

แล้วทำไมจึงคุยกันได้สนิทสนมจนหัวจะชนกันเล่า คุยกันเรื่องอะไรครับ
พี่หมอ

ตอบ

คุยกันเรื่องพระธรรมเรื่องเดียว เพราะธัมมะเป็นของกลาง ไม่มีใครเป็นเจ้าของ เมื่อมีความเข้าใจในธรรมะตรงกัน ก็คุยกันสนุก ไม่มีคำว่าเด็กหรือผู้ใหญ่

เมื่อได้เวลาอันสมควร ท่านก็จะกลับ ก่อนจะกลับ ท่านขอให้ผมพาท่านไปพบกับหลวงพ่อกุญชร ผมขอเล่าสั้นๆ ว่า หลวงพ่อท่านก็ต้อนรับประธานองคมนตรีที่ศาลาณวราช โดยจัดเก้าอี้ไว้ ๒ ตัว นั่งเสมอกันกับท่าน แต่อาจารย์สัญญาฯ ท่านไม่ยอมนั่งบนเก้าอี้ แต่นั่งลงกับพื้น แล้วกราบหลวงพ่อย่างเคารพและสุภาพอย่างยิ่ง หลวงพ่อกุญชรท่านจับไมค์ (ไมโครโฟน) พูดชมกิริยาของอาจารย์สัญญาฯ เป็นตัวอย่างของคนดีที่ไม่ถือตัว ถือยศ ถือตำแหน่ง (ไม่ติดในโลภธรรม ๘) หลังจากนั้นท่านก็ขอให้หลวงพ่อสอนธรรมะให้ท่าน หลวงพ่อบอกว่า สำหรับอาจารย์สัญญาฯ นั้น ไม่จำเป็นต้องสอนแล้ว เพราะรู้ธรรมหมด จบพระไตรปิฎกแล้ว อาจารย์สัญญาฯ ก็อ้อนวอนหลวงพ่อบอกให้สอนท่าน โดยกล่าวว่า ไหนๆ ผมก็มากกราบหลวงพ่ถึงวัดแล้ว ช่วยกรุณาสอนผมสักเล็กน้อยก็ยังดี

หลวงพ่อกุญชรก็สอนว่า สำหรับท่านประธานองคมนตรี ท่านรู้ธรรมในพระพุทธศาสนา จบพระไตรปิฎกแล้ว จึงขอสอนสั้นๆ ว่า “อัมปมาเทนะ สัมปาเทถะ” ก็พอแล้ว

อาจารย์สัญญาฯ น้ำตาไหลด้วยความปีติอย่างยิ่ง และคำสอนนั้นเป็นปัจฉิมโอวาทของพระพุทธเจ้าก่อนจะเสด็จเข้าสู่ปรินิพพาน

ธรรมประโยคนี้ มีผู้แปลเป็นภาษาไทยไว้หลายสำนวนหลายลีลา ซึ่งก็ถูกทุกคน แต่ส่วนตัวผม ผมพอใจในสำนวนว่า “ขอพวกเธอทั้งหลาย จงพร้อมอยู่ในความไม่ประมาทเถิด” คำสั่งสอนของพระพุทธองค์ ซึ่งสอนไว้มากถึง ๘๔,๐๐๐ บท สรุปแล้วเหลือประโยคเดียว หากจะย่อให้สั้นที่สุดก็คือ “จงพร้อมอยู่ในความไม่ประมาท”

ผมเห็นอาจารย์สัญญาฯ ท่านควักกระเป๋าเงินของท่านออกมาเพื่อทำบุญ กับหลวงพ่อด้วยมือของท่านเอง จำนวนเท่าไร ผมจำไม่ได้

หลังจากนั้นท่านก็กราบลาหลวงพ่อ ผมก็ตามไปส่งท่านขึ้นรถ โดยผมเปิด ประตูรถให้ท่านขึ้น แล้วก็ปิดประตูรถให้ท่าน แต่ท่านกลับเปิดประตูรถ ออกมาถามผมว่า *คุณหมอมายู่วัดกับหลวงพ่อหลายปีแล้วใช่ไหม* ผมตอบว่า *ใช่ครับ...* ท่านถามต่อไปว่า **“แล้วคุณหมอได้เห็นอะไรบ้าง”** ผมก็ตอบว่า **“ผมได้เห็นอารมณ์จิตของผมครับ ในอดีต ผมไม่เห็น ในปัจจุบัน ผมได้เห็นอารมณ์จิตของผม เวลาโกรธผมก็รู้ว่าโกรธ เวลาโลก ผมก็รู้ว่าโลก เวลาหลงผมก็รู้ว่าหลง”**

อาจารย์สัญญาฯ พูดว่า *“เออ ดี ถูกต้อง”* แล้วท่านปิดประตูรถของท่านเอง สั่งให้รถออกจากวัดไปทันที

ผมบังเอิญโชคดีที่ตอบไปเช่นนั้น หากไปตอบว่าเห็นนิพพาน เห็นเทวดา เห็นนางฟ้า เห็นสวรรค์ ผมก็เซย อย่างที่หลวงปู่บุญดาดาท่านว่า

เรื่องนี้ผมก็เล่าให้หลวงพ่อกุญชรท่านฟัง ท่านก็พูดแบบเดียวกันกับหลวงปู่ บุญดาดานั้นแหละ

ผมนำเหตุการณ์เหล่านี้ไปพิจารณาก็พบว่า หลวงพ่อกุญชรท่านชอบเล่น *“เสียดกถัง”* แบบ ร.๙ ที่ท่านชอบไปคุยกับพระดังๆ ตามที่ต่างๆ ในเรื่อง ของธรรมะ เมื่อพระท่านตอบปัญหาธรรมที่ ร.๙ ถ้ามแล้ว ลักครู่หนึ่งใน หลวงท่านจะใช้ลีลา *“เสียดกถัง”* ย้อนกลับมาถามใหม่ในอีกลีลาหนึ่ง หากพระองค์นั้นตอบไม่ตรงกับครั้งแรก เสียดก็ตักถังตรงนี้แหละ

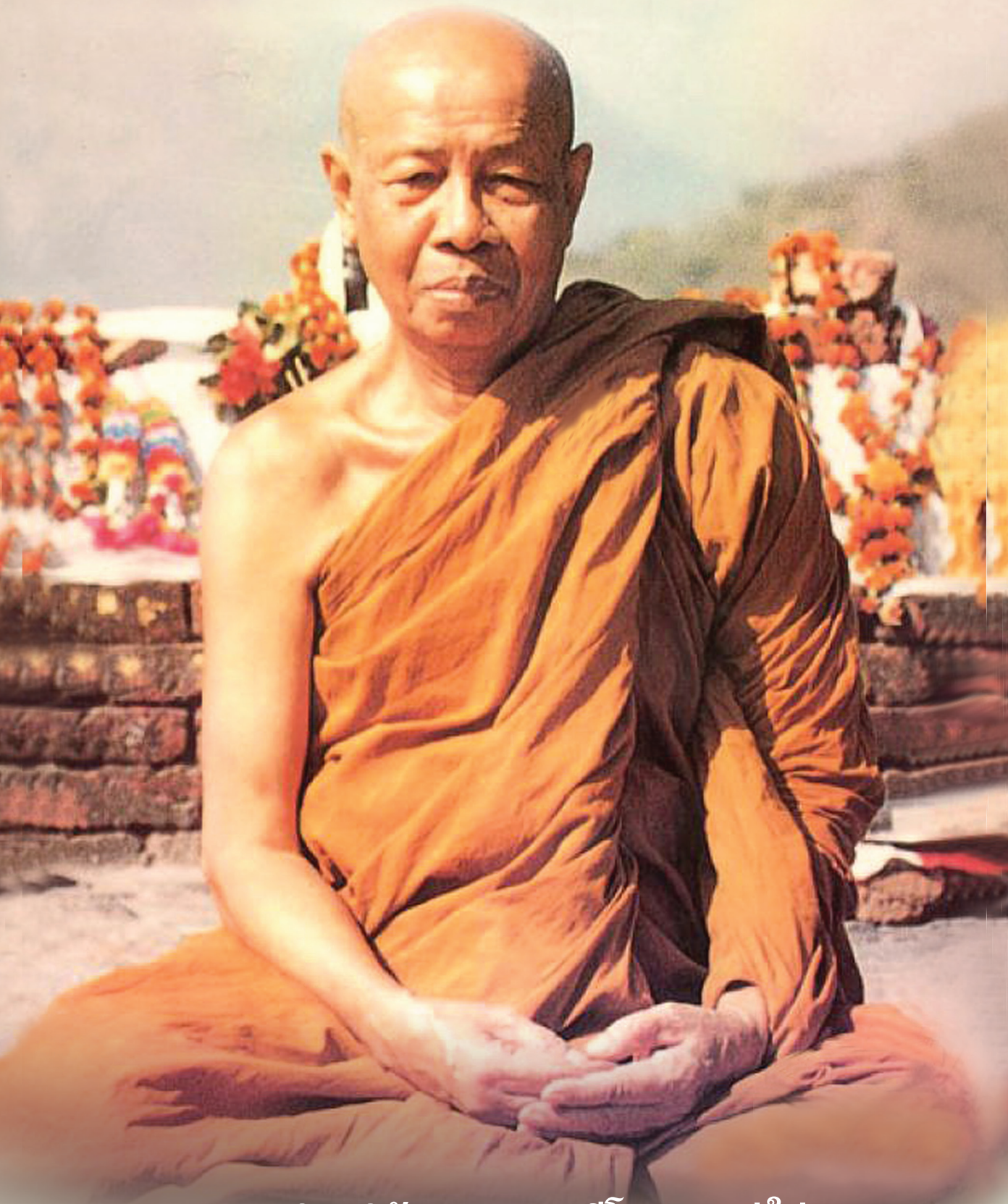
หลวงพ่อกุญชรท่านเคยเล่าให้ผมฟังว่า เวลาท่านเข้าวังไปเฝ้าในหลวง ส่วนใหญ่ในหลวงจะถามปัญหาธรรมให้หลวงพ่อตอบ แล้วในหลวง ก็จะใช้ *“เสียดกถัง”* กับท่าน แต่หลวงพ่อกุญชรท่านรู้ก่อนทุกครั้ง ท่านก็ตอบว่า

มหาบพิตรต้องการให้อาตมาตอบอย่างนี้ใช่ไหม หากอาตมาตอบอย่างนี้ มหาบพิตรก็ถามต่ออย่างนี้ใช่ไหม คือรู้วาระจิตของในหลวงล่วงหน้า ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ในหลวงท่านก็ไม่กล้าใช้วิธี “เสียดกัถ” กับท่านอีก ในเรื่องของผมก็เช่นกัน เพราะท่านประธานองคมนตรีท่านใกล้ชิดกับ ในหลวงมาก และท่านก็คงสนทนารวมกันเป็นปกติ ท่านจึงเอาลีลา “เสียดกัถ” มาใช้กับผมบ้าง ซึ่งผมบังเอิญโชคดีที่ตอบถูก เลยไม่ตกถ่วง

พระพุทธเจ้าสั่งสอนพวกเราให้ปฏิบัติธรรม (พระกรรมฐาน) จุดประสงค์ของพระองค์เพื่อให้จิตสงบและเป็นสุข มิใช่สอนให้พวกเราปฏิบัติเพื่อจะเห็น นรก-สวรรค์-นิพพาน-นางฟ้า-เทวดา **เรื่องของการเห็นเป็นผลพลอยได้จากจิตสงบและสุขต่างหาก** บารมีธรรม หรือกำลังใจของแต่ละคนต่างสะสมกันมานานแสนนาน กรรมเก่าหรือบุญเก่าที่ทำไว้ในอดีตชาติที่สะสมกันมา หากจิตเราสงบเป็นสุข ผลพลอยได้ในอดีตที่เคยทำไว้ก็จะปรากฏกับจิตของตนเอง ให้ท่านผู้อ่านสังเกตในพระไตรปิฎก พระพุทธเจ้าท่านสอนผู้ใด พอผู้นั้นจบกิจ มีดวงตาเห็นธรรม ก็จะมีคำว่า ปฏิสัมภิทาญาณ พร้อมอภิญญา ๖ พร้อมวิชา ๓ ตามมา โดยพระองค์ไม่ต้องสอนแต่อย่างใดทั้งสิ้น

เรื่องมโนมยิทธิ ก็เช่นกัน ผู้ใดมาหาหลวงพ่อดำเพื่อปฏิบัติธรรม มุ่งตรงมาปฏิบัติเพื่อเห็นนิพพาน-นรก-สวรรค์ ก็เป็นมิจฉาวิภูติ เพราะไม่ตรงกับจุดประสงค์ของพระพุทธเจ้า จริงอยู่ มโนมยิทธิเป็นพระธรรมในพระพุทธศาสนา ซึ่งมีประโยชน์สุดประมาถหากนำไปใช้เป็น แต่ก็มีโทษมากสำหรับผู้นำไปใช้ในทางที่ผิด ผมขอจบไว้แค่นี้ เพราะมีรายละเอียดมากหากว่าเขียนต่อไป

ขอให้ท่านผู้อ่านทุกๆ ท่านจงโชคดี มีสติรู้อยู่กับใจเสมอ คีล สมาธิ ปัญญา หรือ ทาน คีล ภาวนา เท่านั้น เป็นหนทางนำไปสู่พระนิพพาน

พระครูวิสุทธิสังวร (พระสุชีโว หลวงปู่ไช้)

วัดป่าลิไลยวัน (วัดเขาฉลาก) อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ชีวประวัติและพระธรรมเทศนา

พระครูวิสุทธิสังวร (พระสุชีโว หลวงปู่ไข่)

สังเขปประวัติ

พระครูวิสุทธิสังวร (พระสุชีโว หลวงปู่ไข่)

สถานะเดิม

ชื่อ ไข่ นามสกุล รอดเงิน
เกิดวันศุกร์ขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๔ ปีมะแม
ตรงกับวันที่ ๒๗ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๒
บิดา นายบุญ มารดา นางจาก
หมู่ ๑ ตำบลวัดหลวง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
มีพี่น้องรวม ๕ คน คือ

๑. นางเจียก
๒. นายจอก
๓. น.ส.ช่วย (เสียชีวิตเมื่ออายุยังรุ่น)
๔. หลวงพ่อไข่
๕. นายชื่น

อุปสมบท

วันจันทร์ที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๘ ปีมะโรง
ณ วัดโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

พระอุปัชฌาย์ พระครูสุนทรธรรมรส วัดอ่างศิลา ตำบลอ่างศิลา
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

พระกรรมวาจาจารย์ พระอธิการบุญมา วัดอุทยานนที ตำบลมะขามหย่ง
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

พระอนุสาวนาจารย์ พระอธิการยอด วัดโพธิ์ ตำบลบ้านโคก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี (ต่อมาได้ลาสิกขาออกมามีครอบครัว และในภายหลัง ท่านได้ออกบรพชาเป็นสามเณรเมื่ออายุได้ ๗๔ ปี เรียกกันว่า หลวงปู่เณร)

วิทยฐานะ พ.ศ. ๒๔๗๔ สอบได้ ป.๔ โรงเรียนวัดหลวงพรหมवास อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

พ.ศ. ๒๔๘๔ สอบได้นักธรรมตรี วัดโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

พ.ศ. ๒๔๘๕ สอบได้นักธรรมโท วัดโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

งานปกครอง พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้รักษาการเจ้าอาวาส วัดपालิไลยวัน เมื่อ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๘

พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาส วัดपालิไลยวัน เมื่อ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๐๙

พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะตำบลบางพระ เมื่อ ๗ กันยายน ๒๕๒๒

พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้รับแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์ เมื่อ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔

สมณศักดิ์ พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้รับแต่งตั้งเป็นพระครูวิสุทฺธิสังวร ชั้นเอก วิปัสสนา เมื่อ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๕

พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้รับพัดจากประเทศศรีลังกา เมื่อ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๑

ประวัติหลวงปู่ใช้พอสั่งเขป

โดยพระวิชาญ ฐมมาลโย

ประวัติและปฏิปทาของหลวงปู่ จะขอบันทึกในส่วนที่คิดว่าหนังสือเล่มอื่นยังไม่มี ส่วนที่มีแล้วจะขอละเว้นไว้

ในวัยเด็ก

เมื่อหลวงปู่มีอายุประมาณ ๑๐ กว่าขวบ หลวงปู่และเพื่อนเด็กๆ อีกหลายคน ได้เกาะรถชนซุงเล่น ในวันหนึ่งในหน้าร้อน ด้วยความสนุกสนาน เนื่องจากรถชนซุงในสมัยก่อนวิ่งได้ช้า จึงสามารถกระโดดเกาะได้ เมื่อได้ขึ้นนั่งบนท่อนซุงเป็นเวลานาน ทำให้ร่างกายถูกแดดแผดเผา เมื่อได้ลงจากรถแล้วได้ลงเล่นน้ำกันต่ออีก จึงทำให้ร่างกายปรับไม่ทัน เกิดไม่สบายเป็นไข้กันขึ้น จากเหตุการณ์นี้ทำให้เด็กชาย ๒ คนถึงแก่ชีวิต ส่วนหลวงปู่ก็เป็นไข้ด้วยเกือบเอาชีวิตไม่รอดเช่นกัน ดีแต่ว่าหลวงปู่ได้อธิษฐานจิตกับหลวงปู่พระครูอินทโหมพีศรีสังวร (คำ) แห่งวัดหลวง อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี จึงทำให้รอดชีวิตมาได้ ด้วยเหตุนี้ หลวงปู่จึงดำริสร้างวิหารให้หลวงปู่พระครูอินทโหมพีศรีสังวร (คำ) และได้สร้างทันก่อนที่หลวงปู่จะสิ้นชีวิตในครั้งนี้

ต่อมาในวัยหนุ่ม

หลวงพ่อมืออุปนิสัยใจนักเลง รักความยุติธรรม เมื่อเห็นนักเลงอื่นๆ รังแกผู้อ่อนแอกว่าด้วยอำนาจบาตรใหญ่ หลวงพ่อจะเข้าช่วยทันทีโดยไม่หวั่นเกรงอาวุธใดๆ ทั้งสิ้น หลวงพ่อไม่เคยรังแกใคร หรือทำร้ายใครก่อน แต่หลวงพ่จะสู้ด้วยความเป็นธรรม หลวงพ่อเคยพูดว่า หลวงพ่อชอบอยู่เหนือนักเลง ด้วยอุปนิสัยนี้จึงทำให้หลวงพ่อสามารถปกครองพระในวัดได้ด้วยความสะดวกสบาย ถ้ามีพระองค์ใดทำตัวไม่เหมาะสม หลวงพ่จะจัดการด้วยอุบายอันแยบคายโดยไม่กระทบกระเทือนส่วนรวม และพระที่ถูกหลวงพ่จัดการมักจะจำนนด้วยเหตุผล

ในเวลาต่อมา หลวงพ่อมีความรักกับหญิงสาวชาวจีนคนหนึ่ง ซึ่งปลุกผักอยู่แถวบ้าน แต่ถูกพ่อ แม่ ฝ่ายหญิงกีดกัน วันหนึ่งในตอนเย็น เพื่อนของฝ่ายหญิงนำจดหมายมาให้ เมื่อหลวงพ่อ่านแล้ว หลวงพ่บอกว่าแทบจะฆ่าผู้หญิงที่นำจดหมายมาให้ ก็ใจความในจดหมายเป็นการนัดแนะของฝ่ายหญิงแฟนสาวให้หนีตามไปในตอนเช้าวันนั้น โดยให้ไปเจอกันที่ท่ารถและต่อเข้ากรุงเทพฯ เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้จึงไม่ทันการณ์ และไม่สามารถจะทำอะไรได้ ได้แต่เสียใจ หลวงพ่บอกว่า ก็เพื่อนฝ่ายหญิงคนนั้นเขาก็ชอบเราอยู่ เมื่อหลวงพ่ไปตามนัดไม่ทัน ฝ่ายหญิงก็เข้ากรุงเทพฯ คนเดียว และไปค้างที่บ้านญาติคนหนึ่ง ลัก ๒-๓ วัน จึงกลับบ้าน ในเวลาต่อมาเมื่อหลวงพ่บวชแล้ว ได้มาอยู่ที่วัดอ่างศิลา ซึ่งเป็นวัดอุปัชฌาย์ วันหนึ่งได้ยินหนุ่ม ๒ คนคุยกัน คนหนึ่งบอกว่ากำลังไปจีบสาวคนหนึ่งที่กำลังพอสนิมม มีอาชีพอย่างนั้นๆ รูปร่างอย่างนั้นๆ หลวงพ่ก็นึกสังหรณ์ใจว่าจะเป็นแฟนเก่าหรือเปล่า อยู่มาวันหนึ่งหลวงพ่อยู่ในวัด ได้เห็นหญิงสาวคนหนึ่งเดินขึ้นมาจากโรงโป๊ะ (โรงโป๊ะอยู่กลางทะเล เป็นเครื่องมือจับปลาอย่างหนึ่ง โดยใช้ไม้ไผ่ทั้งลำปลงไปพร้อมๆ กันรอบนอก ลักษณะรูปสี่เหลี่ยมเว้นไว้ตรงกลาง เมื่อปลาว่ายเข้าไปในโป๊ะ จะหาทางออกไม่ได้ เพราะการปักไม้ไผ่เป็นลักษณะวงกต เมื่อปลาหลงเข้าไปในโป๊ะจำนวนหนึ่ง ชาวประมงก็จะจับด้วยอวน บนโป๊ะนี้จะมีกระต๊อบพักอาศัยชั่วคราวด้วย) เมื่อหลวงพ่เห็น ก็จำได้ทันทีว่า

เป็นแฟนเก่านั่นเอง หลวงพ่อบอกว่า หลวงพ่อรีบหลบทันทีเลย ก็ไม่รู้ว่าเขาจะทันเห็น หลวงพ่อหรือเปล่า ตั้งแต่นั้นมาก็ไม่เคยเจอเจอกันอีกเลย นี่เป็นหญิงสาวคนแรกของ หลวงพ่อเมื่อยังไม่ได้บวช

หลวงพ่อก่อกเรียน

เมื่อหลวงพ่อบวชใหม่ๆ หลวงพ่ออยู่วัดโพธิ์ในเมืองชลบุรีกับพระอาจารย์ยอด ซึ่งเป็นเจ้าอาวาส (ซึ่งต่อมาได้สึกและกลับมาบวชใหม่เป็นเณรอยู่ที่วัดपालิไลยวันกับ หลวงพ่ออีก ปัจจุบันคือ หลวงปู่เณร) พระอาจารย์ยอดนี้เป็นผู้มีพระคุณต่อหลวงพ่อกัน หลวงพ่อก็นับถือมากเช่นกัน เมื่อหลวงพ่อกับพระใหม่ พระอาจารย์ยอดได้กวดขัน การศึกษาอย่างมาก พระอาจารย์ยอดสั่งให้หลวงพ่อก่อนมนต์บทไหน หลวงพ่อก็จะ รับท่องทันที เมื่อท่องได้บทหนึ่งแล้ว ก็ให้ท่องบทต่อไปอีก ดังนั้น หลวงพ่อก็จึงท่อง จำมนต์ต่างๆ ไว้มาก นอกจากนี่ยังศึกษานักธรรมศึกษา ตรี-โท-เอก อีก รวมทั้ง บาลีด้วย ในปีทีศึกษานักธรรมเอก หลวงพ่อก็จึงได้ศึกษาธรรมบาลีควบไปด้วย แต่ เนื่องจากการเรียนในสมัยก่อนต้องท่องจำกันให้ได้ทุกตัวอักษร ทั้งธรรมบาลีก็หนัก จึงทำให้หลวงพ่อก่อกเรียนทางสมอง จึงไม่สามารถจะสอบผ่านได้ จึงทำให้ หลวงพ่อกต้องหยุดศึกษาทางปริยัติในที่สุด ด้วยเหตุนี้

อาการเครียดทางสมองนี้เป็นกับหลวงพ่อกอยู่หลายปี จนกระทั่งมาตั้งวัดอยู่ที่ เขาฉลากก็ยังมีอาการอยู่ หลวงพ่อบอกว่า เมื่ออยู่เงียบๆ คนเดียว ถ้าเกิดอะไรกุกักขึ้น หลวงพ่อกจะตกใจมาก ความคุมสติของคนปกติธรรมดาไม่ได้ หลวงพ่อกพยายามรักษาใจ รักษาสติอย่างหนักจนเข้าสู่สภาพปกติในที่สุด

หลวงพ่อก่อกเป็นฆาตกร

ในระหว่างทีอยู่ที่วัดโพธิ์ในเมืองชลบุรีนี้ ก็ได้มีเหตุการณ์เกิดขึ้นกับหลวงพ่อก จนก่อกจะทำให้หลวงพ่อกกลายเป็นฆาตกร กล่าวคือ พระในเมืองต้องฉันอาหารรวมกัน

เป็นหมู่ โดยมีจานอาหารอยู่ตรงกลาง ที่นี้พระที่ร่วมวงฉันด้วยองค์หนึ่งเป็นกามโรคชนิดหนึ่ง เกิดแผลพุพองไปทั่วร่างกาย หลวงพ่อมีความรังเกียจเป็นอย่างมาก เมื่อพระองค์นั้นตักอาหารอย่างใด หลวงพ่อจะไม่เอาอาหารอย่างนั้นอีกเลย ดังนั้น หลวงพ่อจึงจะต้องรีบตักอาหารเสียก่อนให้เพียงพอก่อนที่พระองค์นั้นจะตัก จึงทำให้พระองค์นั้นชุนเคืองจิตใจ วันหนึ่งเมื่อตั้งวงฉันอาหาร พระองค์นั้นจึงถ่มน้ำลายลงในอาหารทุกจาน จึงทำให้หลวงพ่อดีใจไม่ได้ หลวงพ่อมีความโกรธมาก เดินเข้าไปในกุฏิหยาบมืดขึ้นมาเล่มหนึ่ง กะว่าจะเอาไปแทงพระองค์นั้นให้หายโกรธ แต่ด้วยบุญของหลวงพ่อยังมีอยู่ หลวงพ่อยุบายระงับความโกรธอย่างที่สุด ได้นอนคลุมโปงด้วยความสิ้นเทา หลวงพ่อบอกว่า สันขนาดกุฏิแทบไหวนั่นแหละ เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ก็ให้มีพระองค์หนึ่งรีบไปบอกเรื่องราวกับพระอาจารย์ยอด พระอาจารย์ยอดได้เรียกหลวงพ่อบรรพด้วยกุศโลบายอันเยือกเย็น จนหลวงพ่อกลายความโกรธไปได้บ้าง หลวงพ่อบอกว่า ถ้าไม่ได้พระอาจารย์ยอดแล้ว หลวงพ่อคงจะกลายเป็นฆาตกรแน่ๆ เพราะนิสัยของหลวงพ่อบอกว่าเป็นคนไม่ยอมใคร ไม่กลัวใครง่าย ๆ อยู่แล้ว เมื่อโดนแกล้งกันอย่างนี้เป็นແหลกกันไปข้างหนึ่ง นี่เป็นเหตุการณ์เมื่ออยู่วัดในเมืองชลบุรี

เมื่อหลวงพ่อดำรงวัดอยู่ที่เขาฉลาก

หลวงพ่อบอกถึงความอาฆาตของงูเห่าว่า เมื่อหลวงพ่อดำรงอยู่ที่เชิงดอยสวรรค์ (ด้านหน้าเขาฉลาก) ปลุกกระต๊อบเล็กๆ หลังหนึ่งอยู่อาศัย วันหนึ่งขณะนั่งฉันอาหารอยู่ มีงูเห่าตัวหนึ่งเลื้อยผ่านมาใกล้ๆ หลวงพ่อก็โบกมือไล่ให้ไป มันก็ไปโดยดีนั่นแหละ แต่วันหลังมันก็มาอีก ทำท่าจะขบกัดให้ได้ แต่ก็ทำอะไรหลวงพ่อก็ไม่ได้สักที จนมันเลิกและหายไป หลวงพ่อบอกว่า นี่แหละความโกรธของงูเห่า แค้โบกมือไล่มัน มันก็โกรธแล้ว ดังนั้นถ้าเห็นงูเห่า ให้ทำเฉยๆ อย่าเอะอะหรือทำท่าอะไร

หลวงพ่อบอกว่าที่เขาฉลากนี้ เมื่อก่อนมีสัตว์ต่างๆ อาศัยอยู่มาก เช่น เสือก็ยังมียู่ในถ้ำยอดเขา นั้น พวกงูก็เยอะ กระจงก็มาก ตัวเม่นก็มากเช่นกัน พวกงู ก็พวกกะปะงูเห่าจางออง เตี้ยวนี้ยังมีมาก ก็พวกงูกะปะ ส่วนสัตว์อื่นๆ พวกชาวบ้านยิงเอาไปกิน

กันหมด เลือก็ถูกยิงเช่นกัน พุดถึงเสือตัวนี้แล้ว ชาวบ้านเล่าให้ฟังว่า วันที่เสือตาย ชาวบ้านเดินขึ้นมา เสือยืนอยู่บนก้อนหินเหนือกุฏิหลวงพ่อบัจจุบันขึ้นไปเล็กน้อย เป็นการประจันหน้ากันอย่างใกล้ชิด ไม่สามารถจะหลบหนีไปทางไหนได้ ชาวบ้าน จึงยกปืนขึ้นยิงทันที ถ้าไม่ยิง มันก็จะกระโดดเข้ากัด เมื่อยิงแล้ว ก็ลากเสือไปที่ ตลาดบางพระ ตลาดล่างชายทะเล ชาวบ้านก็มามุงดูกัน ด้วยอำนาจของเสือ ขนาดสุนัข ยังกลัวมาก เมื่อชาวบ้านผลักสุนัขเข้าใกล้เสือ สุนัขก็ซึกแง็กๆ อยู่ตรงนั่นเอง

หลวงพ่อบอเล่าว่า พอเวลาพลบค่ำ เสือตัวนี้จะร้องกระหึ่มไปทั่วเขา และจะเดินไป หากินถึงเขาเขียว ช่วงเขาลากจนถึงเขาเขียว เมื่อก่อนเป็นป่า พื้นที่ติดต่อกันไปทั่ว ตรงอ่างเก็บน้ำบางพระ เดิมจะมีบ่อน้ำพุร้อนอยู่บ่อหนึ่ง ชาวบ้านจะมาอาบน้ำพุร้อนกัน เป็นประจำโดยจะมีศาลาอยู่ด้วยหลังหนึ่ง เพราะถ้าเกิดกลับออกมาไม่ทันมืด ก็จะต้อง ค้างที่ศาลาหลังนี้ จะกลับไม่ได้เพราะกลัวเสือตัวนี้

หลวงพ่อกับเสือ

เมื่อหลวงพ่อบอมาอยู่ใหม่ๆ ก็เคยโดนเสือตัวนี้เล่นงานเช่นกัน กล่าวคือช่วงที่ หลวงพ่อบอมาปักกลดบริเวณใกล้กับกุฏิหลวงพ่อบัจจุบันวันหนึ่ง หลวงพ่อบอทำสมาธิมา ได้ดีตลอดทั้งวัน เมื่อค่ำลง สวดมนต์ก็เป็นสมาธิดีมากผิดปกติกว่าวันก่อนๆ พอสมควร แก่เวลา หลวงพ่อบอก็เข้านอนอยู่ในกลด หลังสนิทในสมาธิจนรุ่งเช้า ออกจากกลดมาก็เห็น รอยตะกุกตะกักของเสือเข้าไปใกล้กลดหลวงพ่อบอ หลวงพ่อบอบอกว่า นั้นแสดงว่าเสือมันพยายาม จะกินหลวงพ่อบอให้ได้ เมื่อมันเอาไม่ได้ มันจึงตะกุกตะกักเข้าไป แล้วจึงผละไปในที่ สุด นี้ก็คงจะเป็นเพราะบุญบารมีของหลวงพ่อบอที่ทำความดีแล้วจึงช่วยปกป้องรักษาหลวงพ่อบอ ให้พ้นจากปากเสือนั่นเอง เพราะหลวงพ่อบอก็หลังสนิททั้งกลดก็เท่านั้น ไม่อาจจะมีป้องกัน ภัยอะไรได้ ถ้าไม่ใช่เพราะบุญบารมีนั่นเอง

หลวงพ่อยู่ในดงจุงอาจ

หลวงพ่อได้ไปตั้งสำนักสงฆ์อีกแห่งหนึ่งชายทะเลที่แหลมฉบัง บริเวณท่าเรือแหลมฉบังในปัจจุบัน บริเวณนี้เดิมเป็นป่าใหญ่ตั้งแต่ถนนสุขุมวิทยันชายทะเล และเป็นที่อยู่ของจุงอาจชุกชุมมาก เคยมีพระและฆราวาสไปชุ่มแอบจุงอาจผสมพันธุ์กันด้วย แต่หลวงพ่อก็ไม่ได้รับภัยอันตรายใดๆ เพราะหลวงพ่อถือคติว่า ถ้าไม่เคยมีเวรมีกรรมกันมา ก็จะไม่เป็นอันตรายแต่อย่างใด

หลวงพ่อเอาชนะความง่วง

เมื่อมาอยู่ที่ชายทะเลแหลมฉบังนี้ หลวงพ่อพยายามทำความเพียรอย่างเต็มที่ โดยกลางคืนเมื่อค่ำลง หลวงพ่อจะออกเดินจงกรม แต่เป็นทางเดินจงกรมที่ยาวมากกว่าปกติ ซึ่งปกติจะมีความยาวเดินได้ประมาณ ๒๐-๒๕ ก้าว แล้วเดินกลับไปกลับมา แต่ทางจงกรมของหลวงพ่อนับก้าวไม่ได้ คือยาวไปตามชายทะเล ตั้งแต่แหลมฉบังไปยังบางละมุง เกือบถึงพัทยา ด้านซ้ายมือเป็นดงป่าทึบ ด้านขวามือเป็นฝั่งทะเล ตลอดทางไม่มีบ้านคน หลวงพ่อก่อนเดินตั้งแต่เริ่มค่ำจนถึงบางละมุง เดินกลับมาถึงสำนักก็สว่างพอดี บรรยากาศเงียบเชียบ จะได้ยินก็แต่เสียงคลื่นกระทบฝั่ง หลวงพ่อเดินจงกรมอย่างนี้อยู่ประมาณ ๑ เดือน จึงเอาชนะความง่วงได้ในที่สุด หลวงพ่อบอกว่า อยากจะให้นอนหลับก็ไม่ยอมหลับแล้ว

หลวงพ่อทิ้งแหลมฉบัง

หลวงพ่อตั้งใจจะตั้งสำนักสาขาที่แหลมฉบังแห่งนี้ แต่เมื่ออยู่มาระยะหนึ่ง ได้มีนักธุรกิจเข้าไปถากถางพื้นที่บริเวณใกล้กับสำนัก หลวงพ่อได้ไปสอบถามได้ความว่าเขาจะมาตั้งรีสอร์ท หลวงพ่อจึงมาพิจารณาว่า ถ้ามาตั้งรีสอร์ทจริง ก็จะเกิดความไม่สงบอีกต่อไป คนจะมากันมากขึ้น หลวงพ่อจึงทิ้งแหลมฉบังกลับเขาลากทัศน์ที่

จากทะเลสู่เมืองจันทน์

หลังจากทิ้งแหลมจบังแล้ว หลวงพ่อก็มุ่งสู่ จ.จันทบุรี ไปเลือกพื้นที่ป่าได้แห่งหนึ่ง เป็นที่ราบ อยู่ที่นี่มีความสะดวก แต่อยู่ได้ไม่นาน มีข้าราชการคนหนึ่งพาคนงานมา ถากถางป่าตรงกันข้ามกับสำนัก หลวงพ่อไปสอบถามได้ความว่า เขาเป็นคหบดีค้าขาย กำเริบ จะมาตั้งโรงเรียนตรงนี้ เมื่อเป็นเช่นนี้ หลวงพ่อก็คิดย้ายหนีอีก พอดีมีโยมผู้ชาย เป็นคนเมืองชลบุรีคนหนึ่ง สอบถามหลวงพ่อถึงความเป็นมาและโครงการต่างๆ ชายคนนั้นจึงพูดว่า โธ่! ก็เขาเขี้ยว เมืองชลบุรี เรานั้นไฉน เหมาะที่สุด

หลวงพ่อกับวิชาธรรมกาย

จากคำเล่าลือถึงกิตติศัพท์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ (พระมงคลเทพมุนี) ที่เปิดสอนวิชาธรรมกาย ทำให้หลวงพ่อไผ่หาความรู้ได้เดินทางไปศึกษาวิชาธรรมกายด้วย โดยเข้าฝึกกับหลวงพ่อวัดปากน้ำที่กุฏิหลวงพ่อดังที่เดียว ผลการฝึกที่ไม่ถูกกับจริต และความมุ่งหมายที่หลวงพ่อมุ่งทางตรง จึงทำให้หลวงพ่อดังต้องกราบลา

ก่อนสร้างเขาฉลาก

หลวงพ่อกำลังอยู่ที่สวนกล้วยบางพระ ปัจจุบันคือ วัดเขาบางพระ อยู่ด้านหลัง เขาพระบาท บางพระ อยู่ด้วยความสงบสุข มุ่งออกปฏิบัติธรรมสมาธิอย่างเดียว ก็เริ่มมีญาติโยมเข้ามาร่วมปฏิบัติธรรมด้วย เช่น โยมอุบาสิกาชั้นยอด เป็นต้น

ระเบียบปฏิบัติของชาวพุทธ

สถานที่ตั้งที่บูชาพระรัตนตรัย

ที่บูชาพระนั้น นิยมตั้งหันหน้าไปทางทิศตะวันออก เพราะเป็นทิศที่พระพุทธเจ้าประทับนั่งตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นทิศแห่งความสำเร็จความประสงค์ ถ้าสถานที่ไม่อำนวย ก็นิยมตั้งหันหน้าไปทางทิศเหนือ ถ้าสถานที่ไม่อำนวย ก็นิยมตั้งหันหน้าไปทางทิศใต้ ทิศใดทิศหนึ่งในบรรดาทิศทั้ง ๓ นี้

แต่ไม่นิยมจัดตั้งที่บูชาพระให้หันหน้าไปทางทิศตะวันตก เพราะถือกันว่า เป็นทิศตรงกันข้ามกับทิศตะวันออก ซึ่งเป็นทิศแห่งความสำเร็จความประสงค์ ทิศตะวันตกจึงเป็นทิศแห่งความไม่สำเร็จความประสงค์ เป็นทิศอัสดงคตแห่งพระอาทิตย์ เป็นทิศแห่งความดับเป็นทิศแห่งความเสื่อมซึ่งเป็นนิमितหมายแห่งความไม่เจริญ ไม่รุ่งเรือง

ที่บูชาพระนั้น นิยมจัดตั้งไว้ทางด้านหัวนอน และจัดให้อยู่ ณ ที่สูงพอสมควร หรือนิยมจัดตั้งไว้ ณ ห้องใดห้องหนึ่งเป็นพิเศษ นิยมเรียกว่า “ห้องพระ” ซึ่งเป็นสถานที่อันเป็นที่เคารพโดยเฉพาะ ทุกคนที่เข้าไป ณ สถานที่นั้น สมควรแสดงความเคารพทุกครั้ง ที่เข้าไป

ที่บูชาพระนั้น นิยมจัดตั้งไว้ ณ สถานที่ที่มั่นคง เมื่อคนเดินผ่านไปมา ไม่เกิดความสั่นสะเทือน ไม่โยกโคลง ไม่สั่นคลอน นิยมถือกันสืบมาว่า ถ้าบ้านใดที่บูชาพระไม่มั่นคง สั่นคลอนโยกโคลง พระพุทธรูปต้องสั่นสะเทือนอยู่เป็นนิตย์ คนในบ้านนั้นจะหาความสุขได้ยาก มักจะเกิดความระส่ำระสายเดือดร้อนอยู่รำไป

การบูชาพระประจำวัน

ธรรมดาชาวพุทธย่อมมีชีวิตจิตใจ เนื่องด้วยพระรัตนตรัย มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึกในการดำเนินชีวิตประจำวันเพื่อให้ตนมีความประพฤติดีประพฤติดีชอบ มีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าปราศจากภัยอันตรายต่างๆ และมีความอยู่เย็นเป็นสุข พ้นจากความอยู่ร้อนนอนทุกข์นานาประการ ฉะนั้น จึงนิยมเคารพสักการบูชาพระรัตนตรัยเป็นประจำ วันละ ๒ ครั้งเป็นอย่างน้อย คือ

๑. ตอนเช้า ก่อนออกจากบ้านไปประกอบภารกิจการทำงาน และ
๒. ตอนกลางคืน ก่อนนอนพักผ่อน

การบูชาพระก่อนออกจากบ้าน

ทุกวัน เวลาเช้า ก่อนออกจากบ้านรีบร้อนไปประกอบภารกิจการทำงานต่างๆ เมื่อแต่งกายเรียบร้อยแล้ว ชาวพุทธทั้งหลายผู้เคร่งต่อศาสนาย่อมนิยมเข้าห้องพระ หรือไปที่บูชาพระ นั่งคุกเข่าจุดเครื่องสักการบูชาพระ คือ

๑. จุดเทียนเล่มขวาของพระพุทธรูปก่อน แล้วจุดเทียนเล่มซ้าย
๒. จุดธูป ๓ ดอก แล้วปักที่กระถางธูป แล้วกราบพระรัตนตรัย แบบเบญจางคประดิษฐ์ (คือ ตั้งหน้าผาก ฝ่ามือทั้งสอง และหัวเข่าทั้งสอง ลงจรดพื้น) ๓ ครั้ง แล้วประนมมือกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย ดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะฯ (กล่าว ๓ หน)

อิมิณา สักกาเรนะ พุทธัง อภิปูชะยามิ

อิมิณา สักกาเรนะ ธรรมัง อภิปูชะยามิ

อิมิณา สักกาเรนะ สังฆัง อภิปูชะยามิฯ

แล้วตั้งจิตอธิษฐานขอพร และขออำนาจคุณพระรัตนตรัย โปรดคุ้มครองป้องกัน
อภิบาลรักษาให้ตนมีจิตใจมั่นคงอยู่ในคุณงามความดี ปราศจากอุปสรรคภัยอันตราย
ทุกประการ แล้วกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์อีก ๓ ครั้ง พร้อมกับระลึกถึงพระรัตนตรัย
ขณะกราบ ดังนี้

กราบครั้งที่ ๑ ระลึกว่า **พุทธ เม นาโต**
พระพุทเจ้าเป็นที่พึ่งของข้าพเจ้า

กราบครั้งที่ ๒ ระลึกว่า **ธัมม เม นาโต**
พระธรรมเป็นที่พึ่งของข้าพเจ้า

กราบครั้งที่ ๓ ระลึกว่า **สังฆ เม นาโต**
พระสงฆ์เป็นที่พึ่งของข้าพเจ้า

เมื่อกราบพระรัตนตรัยครบ ๓ ครั้งแล้ว นิยมดับเทียนเสียก่อนแล้ว เป็นเสร็จพิธี
บูชาพระก่อนออกจากบ้านเรือนไปประกอบภารกิจการงานประจำวัน

การสวดมนต์ก่อนนอน

ชาวพุทธทั้งหลายผู้มีความเลื่อมใสมั่นคงในพระพุทธศาสนานั้น ก่อนที่จะพักผ่อน
หลับนอนประจำวัน นิยมสวดมนต์ก่อนนอนเป็นภารกิจสุดท้ายประจำวัน โดยมีวิธี
ปฏิบัติ ดังนี้

จุดเครื่องสักการบูชาพระรัตนตรัย คือ จุดเทียน ๒ เล่ม และจุดธูป ๓ ดอก เป็น
อย่างน้อย ปักธูปให้เรียบร้อย แล้วนั่งคุกเข่าประนมมือ กราบพระรัตนตรัย ๓ ครั้ง
แล้วประนมมือกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย ดังต่อไปนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะฯ (กล่าว ๓ จบ)

อิมิณา ลักกาเรนะ พุทชัง อภิปุชชะยามิ
อิมิณา ลักกาเรนะ ฐัมมัง อภิปุชชะยามิ
อิมิณา ลักกาเรนะ สังฆัง อภิปุชชะยามิฯ

กราบพระรัตนตรัยแบบเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง พร้อมกับระลึกถึงพระรัตนตรัย
ขณะกราบดังนี้

กราบครั้งที่ ๑ ระลึกว่า พุทโธ เม นาโถ
พระพุทธรูปเจ้าเป็นที่พึ่งของข้าพเจ้า

กราบครั้งที่ ๒ ระลึกว่า ฐัมโม เม นาโถ
พระธรรมเป็นที่พึ่งของข้าพเจ้า

กราบครั้งที่ ๓ ระลึกว่า สังโฆ เม นาโถ
พระสงฆ์เป็นที่พึ่งของข้าพเจ้า

เสร็จแล้ว นั่งพับเพียบประนมมือ ตั้งใจสวดมนต์ต่อไป ดังนี้

บทนอบน้อมพระรัตนตรัย

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

บทพระไตรสรณคมน์

พุทชัง สะระณัง คัจฉามิ
ฐัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุดิย์มปี พุทริ้ง สระระถัง คัจฉามิ
ทุดิย์มปี รัมมัง สระระถัง คัจฉามิ
ทุดิย์มปี ลังฆัง สระระถัง คัจฉามิ
ตะติย์มปี พุทริ้ง สระระถัง คัจฉามิ
ตะติย์มปี รัมมัง สระระถัง คัจฉามิ
ตะติย์มปี ลังฆัง สระระถัง คัจฉามิฯ

บทสรรเสริญพระพุทธรคุณ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต
โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสาณัง พุทโธ ภะคะวาติฯ

บทสรรเสริญพระธรรมคุณ

สรวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก
ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิตีฯ

บทสรรเสริญพระสังฆคุณ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามิจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ, อัฏฐะปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต, สาวะกะสังโฆ,
อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชะลีกระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง
โลกัสสาติฯ

บทแผ่เมตตาก่อนนอน

อะหัง สุขิโต โหมิ นิททุกโข อะเวโร อัพยาปัชฌเณ อะนีโฆ สุขี อตตานิัง
ปะริหะรามิฯ

ขอข้าพเจ้าจงถึงความสุข ปราศจากความทุกข์ ไม่มีเวร ไม่มีภัย ไม่มีความ
คับแค้นใจ จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งปวงเถิดฯ

สัพเพ สัตตา สุขิตา โหนตุ นิททุกขา อะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานิัง
ปะริหะรันตฺฯ

ขอสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง จงถึงความสุข ปราศจากความทุกข์ ไม่มีเวร ไม่มีภัย
ไม่มีความคับแค้นใจ จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งปวงเถิดฯ

การน้อมระลึกถึงผู้มีพระคุณและอุปการคุณ

เมื่อกล่าวคำแผ่เมตตาจบแล้ว พึงตั้งใจน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดามารดา
ผู้บังเกิดเกล้าของตนมา ท่านได้มีเมตตากรุณาอุปถัมภ์ค้ำชูเลี้ยงดูตนมา ตั้งแต่เริ่มถือ
ปฏิสนธิในครรภ์จนกระทั่งเติบโตใหญ่ ท่านได้อุปถัมภ์บำรุงให้มีความสุขความเจริญ
รุ่งเรืองนานาประการ แล้วหมอบกราบพระคุณของบิดามารดาครั้งหนึ่ง ด้วยการกราบ
แบบเบญจางคประดิษฐ์

ต่อแต่นั้น พึงระลึกถึงอุปการคุณของครูอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้
แก่ตน แล้วหมอบกราบครั้งหนึ่ง ด้วยการกระพุ่มมือกราบ ไม่ต้องแบมือกราบกับพื้น

ต่อแต่นั้น พึงระลึกถึงบุคคลทั้งหลายผู้ที่มีอุปการคุณแก่ตน โดยได้ช่วยเหลือ
เกื้อกูลให้ตนมีความสุขความเจริญ แล้วหมอบกราบอีกครั้งหนึ่ง โดยการกระพุ่มมือ
กราบเช่นเดียวกัน

ครั้งนี้แล้ว ลูกขึ้นนั่งคุกเข่า กราบพระรัตนตรัย ๓ ครั้ง และขณะหมอบกราบ
ทุกครั้ง ฟังระลึกถึงพระรัตนตรัยดังกล่าวแล้ว เป็นเสร็จพิธีสวดมนต์ก่อนนอน

ในการสวดมนต์ก่อนนอนนี้ ชาวพุทธทั้งหลายผู้เคร่งครัดต่อศาสนา โดยมากนิยม
อบรมสั่งสอนลูกหลานทุกคนให้ปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวัน โดยที่สุตแม้แต่ลูกหลาน
ที่ยังเล็กๆ อยู่ ก็สอนให้เข้าห้องพระ กราบพระเสียก่อน แล้วจึงเข้านอน หรือสอนให้
กราบพระรัตนตรัยแล้วกราบบิดามารดาครูอาจารย์ลงที่หมอน ๓ ครั้ง ก่อนแล้วจึง
นอนได้

ถ้าชาวพุทธทั้งหลาย ส่วนมากอบรมสั่งสอนลูกหลานของตน ให้สวดมนต์ไหว้พระ
หรือให้กราบพระเสียก่อนแล้วจึงนอนได้ เช่นนี้ ย่อมจะเป็นเหตุให้เยาวชนทั้งหลาย
มีความกตัญญูทวาทต่อผู้มีพระคุณและอุปการะคุณ ซึ่งจะเป็นเหตุให้เยาวชนทั้งหลาย
มีหลักที่ยึดเหนี่ยวแห่งจิตใจ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวได้ว่า ถ้าเด็กยังมีความเคารพพระรัตนตรัย
เป็นหลักแห่งจิตใจอยู่ จะไม่กลายเป็นคนอกตัญญู จะไม่เสียคนในอนาคตแน่แท้

คำไว้อาลัย

ขอน้อมระลึกบูชาพระคุณหลวงพ่พระครูวิสุทธิสังวร

นามของพระเดชพระคุณหลวงพ่พระครูวิสุทธิสังวร เป็นที่รู้จักของศิษย์ทั้งหลายว่า หลวงพ่ไอ้ ลูชีโว กิตติคุณชื่อเสียงของท่านเป็นที่กล่าวขานกัน สรุปรวมว่า เป็นพระภิกษุที่กราบได้อย่างสนิทใจ ในด้านของศิษย์ฝ่ายบรรพชิตผู้มาสมัครเป็นศิษย์ให้ท่าน อบรมสั่งสอน ก็เพราะท่านอบรมสั่งสอนตามพระธรรมวินัยโดยเคร่งครัด เช่น ในการสอนผู้บวชใหม่ว่า “เมื่อบวชแล้ว เธอจะต้องเป็นพระ พระในที่นี้ คือเป็นพระตามพระธรรมวินัย หมายถึง ต้องนั่งอย่างพระ เดินอย่างพระ พูดอย่างพระ นุ่งห่มอย่างพระ ถวายอุจจาระ ปัสสาวะอย่างพระ” เหล่านี้เป็นต้น ท่านสอนละเอียดลออมากและชัดเจน ตามบุพพสิกขาบรรณ และวิสุทธิมรรค มิใช่สอนเท่านั้น ท่านยังทำให้ดู ปฏิบัติให้ดูด้วย ซึ่งในข้อเหล่านี้เป็นความประทับใจเมื่อน้อมระลึกถึงท่านเสมอ และจะได้เป็นทิวฐานุคติที่จะต้องเป็นข้อปฏิบัติตามแนวปฏิบัติของท่านด้วยความเคารพสืบต่อไป

พระมนตรี รมณียจิตโต

ในช่วงเวลา ๗๖ ปี ของหลวงปู่ไข

เขาฉลากในอดีต

ห้องฟ้ายามเช้าทอแสงเหนือยอดไม้หุบเขาฉลาก ด้านทิศตะวันออก พระสงฆ์รูปหนึ่ง บวชได้ประมาณ ๕ พรรษา ห่มจีวรสีกรัก อุ้มบาตร มีกิริยาเรียบร้อย ดวงตาทอดลงต่ำ พอประมาณ หายลับเข้าไปในป่าเชิงหุบเขาทุกวัน จึงตามไปดูพบว่าเส้นทางเดินไปสู่ที่พักของท่านนั้น เป็นทางสายน้ำไหลเก่าที่แห้งแต่ดินยังชื้น สองข้างทางเป็นดินสูง มีไม้ ป่านานาพันธุ์ปกคลุมลึกเข้าไปบนเส้นทางที่เหมือนไม่ใช่ทาง เริ่มสูงชันทีละน้อย ในที่สุด จะเห็นเนินเขาลาดเป็นบริเวณกว้าง มีภูมิUNGด้วยหญ้าคมบาง* เล็กๆ เป็นฝากันเปิดได้ สองข้างพอบังฝน นอนได้เพียงองค์เดียว ตั้งอยู่บนเนินเขาประมาณ ๓ หลัง

จริยวัตรที่พบในครั้งนั้น เมื่อท่านฉันอาหารเสร็จประมาณ ๑๐ โมงเช้า จะเข้าที่พักรวดมนต์ ทำสมาธิ และจะออกมาเดินจงกรม เมื่อตะวันเริ่มลับทิวไม้ กลางคืนจะเงียบสงบ ได้ยินแต่เสียงร้องของสัตว์หลายชนิด เทียงคิ่น จะมีนกหลงร้องเสียงสะท้อน จากหุบเขาลูกหนึ่งไปยังอีกลูกหนึ่ง นี่คือนภาพเขาฉลากในอดีตที่หายไปกับกาลเวลา เมื่อทำสิบปีที่ผ่านมา

* หญ้าคา

โลกนี้ไม่ใช่ละครสำหรับหลวงพ่อ

นับแต่ได้รู้จักหลวงพ่อไช้ สมัยเดียวกับคุณประดับ หมอสอด และคุณศรีเชิญ ผลชีวิต ทั้งสามท่านถึงแก่กรรมหมดแล้ว จนหลวงพ่อกลายเป็นหลวงพ่อ สมัยวัดป่าลีโดยวันยังมีฐานะเป็นที่พักสงฆ์เล็กๆ ผู้เขียนชอบค้นหาความจริงทดสอบกับความจริงที่พบ จึงลี้ภัยหลวงพ่อตลอดเวลา พบว่าท่านมีจริยวัตรโปร่งใส ไม่เคยแสดงอาการขึ้นลง คงเส้นคงวาพอใจที่จะหลีกเลี่ยงจากหมู่เพื่อหาความวิเวกเสมอ... ท่านเจ้าคุณพระพิมลธรรม (ชอบ อนุจารี มหาเถระ) ราชบัณฑิต อดีตเจ้าคณะจังหวัด วัดราษฎร์บำรุงชลบุรี ได้กล่าวกับผู้เขียนว่า “ท่านไช้ เป็นพระป่าที่ท่านได้ยากมากในปัจจุบัน มันคงในพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ยอมผิดพระวินัยแม้เป็นเรื่องเล็กน้อย พระสงฆ์ผู้เคร่งวิปัสสนาเช่นนี้ คงได้มีโอกาสมาเกิดในมนุษย์โลกอย่างน้อยอีกเพียงชาติเดียวก็จะบรรลุ ชีวิตของท่านเป็นชีวิตจริง ชีวิตจริงหาได้ยาก เพราะเป็นชีวิตที่ไร้ฉาก ดังนั้นชีวิตของท่านจึงไม่ใช่ละคร”

ท่านทำอะไรในพระสังฆธรรมคำสอน

คงไม่มีใครสามารถประเมินได้ว่า “ท่านได้ดวงตาเห็นธรรมขั้นไหน” ที่พบในตำราก็เป็นเพียงความรู้จากการอ่าน ความรู้แบบนี้เรียกว่า “รู้ๆ สัมฯ” แต่ขอเรียนว่าสิ่งที่หลวงพ่อไช้ได้รับ คือความรู้ที่ไม่มีวันหวนกลับ (คือรู้แบบไม่ลืม) เป็นความรู้จากประสบการณ์จริงจากการปฏิบัติด้วยตัวของท่านเอง คุณสมบัติของพระอริยะขั้นแรกนั้น ท่านละกิเลสได้ ๓ ประการ

๑. ลักกายทิฏฐิ (ความเห็นว่าเป็นตัวของตน)
๒. วิภิจจฉา (สงสัยว่าพระพุทธเจ้ามีจริงหรือไม่ กรรมมีผลจริงหรือไม่)
๓. สีสัพพตปราคาส (ความถือมั่นศีลพรต โดยสักว่าทำตามๆ กันอย่างมงาย)

ศีลสามัญญตาก็ดี คุณธรรมของพระอริยะก็ดี จะได้รู้จากการอยู่ร่วมกัน หลวงพ่อไม่เคยยกตนข่มผู้อื่น ไม่เคยสงสัยว่าพระพุทธเจ้ามีจริงหรือไม่ ท่านเชื่อกรรมและ

วิบากของกรรม ไม่เคยพูดเชิงโฆษณาตนเอง ตลอดการสั่งสอนของท่าน ส่วนท่านจะ บรรลุคุณธรรมขั้นไหน พระอริยะด้วยกันจะรู้ ผู้อื่นจะไม่รู้ จากการสัมภาษณ์ ท่านไม่ ตอบว่า ได้อะไร ไม่พูด ไม่ให้ความเห็นถึงการได้ดวงตาเห็นธรรม ตลอดเวลาที่ท่าน ปฏิบัติธรรมมาถึงห้าสิบปี สิ่งนี้ยังคงเป็นของท่านเพียงองค์เดียว ท่านได้อะไรใน พระสัทธรรมคำสอน ท่านเท่านั้นที่รู้ แต่สิ่งที่แน่นอนก็คือ ท่านฝึกจิตมาถึงห้าสิบปี ท่านย่อมรู้วาระจิตของผู้อื่นได้

ท่านอยากได้อะไรก่อนมรณภาพ

ภารกิจที่จะเป็นส่วนตัวท่านได้ทำแล้ว คงเหลือที่เป็นส่วนรวมคือ ท่านรู้ดีว่า วัดเขาจลาจ อนาคตจะมีการเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามกฎของธรรมชาติ ดังนั้นจึงมีความ ประสงค์จะได้ที่พักสงฆ์บนยอดเขาเขียว เพื่อไว้สำหรับพระสงฆ์รุ่นหลังจะได้บำเพ็ญ ธรรม เรื่องนี้ผู้เขียนได้เคยประสานงานกับผู้ที่นับถือหลายท่าน เช่น นายนารถ มนต์เสวี นายอนันต์ อนันตกุล นายดำรง สุนทรสารทูล นายฟ่อง เล่งอี ก่อนที่หลวงพ่จะมรณภาพ ผู้เขียนกับหลวงพ่มีเจตนาหมายเชิงขอร้องให้ นายยรรยง ถนอมพิชัย รับทราบ และได้ ไทโรคุยกับนายสุวิทย์ คุณกิตติ ล่าสุดก็ทราบจากนายมนตรี ตันทวิรัตน์ ว่า นายยรรยง ถนอมพิชัย จะเป็นผู้ช่วยเหลือให้ประสบความสำเร็จสมเจตนาของหลวงพ่ให้ สิ่งนี้แหละคือสิ่งที่ท่านอยากได้เพื่อให้พระสงฆ์ได้มีโอกาสบำเพ็ญเพียร เป็นการทำนุ บำรุงพระพุทธศาสนาฝ่ายวิปัสสนาธุระให้มีโอกาสดวงตาเห็นธรรมสืบไป

ท่านสอนอะไร

สิ่งหนึ่งที่ท่านสอนถือว่าเป็นแก่นสารได้แก่ “คนเราถ้ามีสติคอยควบคุมความ ประพฤติ เช่น จะพูดก็มีสติ จะทำก็มีสติ จะคิดก็มีสติ ทำได้อย่างนี้ ปิดอบายภูมิได้แน่นอน จงรักษาศีล ๕ ให้บริสุทธิ์ก็เพียงพอแล้ว ส่วนมากคนเรานี้จะพูดก็พูด ไม่รู้ว่า ไร้สาระหรือมีสาระ คนคิดขาดเพราะพูดมีมาก ที่เรียกว่า “พลังปากเสียศีล พลังตีนตก ต้นไม้ จะตกนรกเพราะพูดมาก จะขึ้นสวรรค์เพราะพูดน้อย อาตมาก็ไม่รู้ เพราะไม่รู้

จึงได้อาศัยสังขารมาเกิดในโลกนี้ จนที่สุดสังขารก็ต้องแตกดับลงในวันใดวันหนึ่ง
ดังนั้น ผู้หวังความสุขความเจริญในภพนี้และภพหน้า จึงต้องหมั่นฝึกจิต...การฝึกจิต
ต้องอดทน ต้องแยกกายออกจากจิตให้ได้ เมื่อมีทุกข์เวทนา นักปฏิบัติไม่กลัวความตาย
เพราะมันเป็นธรรมชาติ” ท่านสอนก่อนละโลกนี้ไปไม่กี่วัน

โรคที่ทำให้ท่านถึงแก่กรรมภาพ

หลวงพ่อก็โรคประจำตัวคือ โรคชรา คนชราสังขารย่อมเสื่อมเป็นธรรมดา แต่โรค
ที่แท้จริงของท่านซ่อนเร้นอยู่โดยไม่มีใครรู้นั้นคือ โรคหัวใจ (Coronary Heart
Disease) อาการของท่าน แพทย์เรียกว่าเป็นโรคหัวใจชนิด Angina pectoris
หมายถึง อาการที่เกิดจากโลหิตไปเลี้ยงกล้ามเนื้อหัวใจไม่เพียงพอ กล้ามเนื้อขาด
ออกซิเจน (Myocardial Hypoxia) ทำให้อาการปวดร้าวไปถึงที่ต้นแขนและต้นขา
อย่างรุนแรง ระยะที่เป็นจะเกิดขึ้นอย่างกะทันหัน หากรักษาไม่ทันจะเป็นผลทำให้ภาวะ
หัวใจล้มเหลว (Congestive Heart Failure) ก่อนมรณภาพหนึ่งวัน ท่านยังคงมี
อาการปกติทุกอย่าง ตอนกลางคืนก็เข้าจำวัด หลังเที่ยงคืนประมาณตีสาม อาการ
โรคหัวใจเกิดขึ้น ท่านรู้ตัวดีมากกว่าจิตจะต้องต่อสู้กับสังขาร หายาที่สุดท้ายก่อนสิ้นใจ
ท่านยังพอมือทั้งสองข้างขึ้นพนมที่หน้าอก แล้วมีเสียงหายใจดังสามครั้งเป็นลม
หายใจครั้งสุดท้าย จากนั้นจิตของท่านก็ดับเมื่อยามฟ้าสว่างพอดี

๗๖ ปี ของท่านหลวงปู่ไข

หลวงปู่ไข ลุซิว เป็นพระสงฆ์นักปฏิบัติจริงๆ ไม่ชอบโอ้อวด ไม่ชอบตำหนิคน
ไม่ชอบการวิพากวิจารณ์ใดๆ โดยเฉพาะท่านมีเมตตาและไม่เคยแสดงอาการโกรธใคร
ข้อนี้เป็นธรรมเบื้องสูงที่มีอยู่ ท่านเกิดมาในโลกนี้เพื่อดำรงมั่นในพระสัทธรรมคำสอน
ของพระพุทธเจ้าอย่างแท้จริง การได้มีโอกาสพบท่าน ถือเป็นบุญกุศลมหาศาล การที่ท่าน
จากไป เป็นเครื่องเตือนใจให้ทุกคนรับรู้ว่ ๗๖ ปี นั้น ไม่ยาวนานสำหรับชีวิตของคน
ในโลกนี้ ตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๗๖ ปี เหมือนฝัน วันหนึ่งทุกคนจะต้องจากโลกนี้ไปเหมือน

หลวงพ่อก็คงแตกต่างตรงที่ว่า หลวงพ่อก่านจากโลกนี้ไปสู่ภพที่สูงกว่ามนุษย์ ส่วนผู้ที่อยู่ข้างล่าง เมื่อจากโลกนี้ไปแล้วจะไปสู่ภพใด ภูมิใด เป็นเรื่องของบุญของกรรมแต่ละคน ฟังทราบเถิด ๓๖ ปี ของหลวงพ่อก็คงนับได้ว่าเป็นกาลเวลาที่เต็มไปด้วยสาระของชีวิตอย่างแท้จริง ตราบใดที่ยังพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบอยู่เช่นนี้ ตราบนั้นโลกจะไม่ว่างจากพระอริยเจ้า

ดร.กวี อิศริวรรณ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

อาจารย์ใช้อยู่ในใจของผมตลอดไป

ผมเป็นนักเรียนวัดมาแต่เด็ก และได้ศึกษาธรรมภาคปริยัติมาพอสมควร เคยนี้กว่ารู้จักพุทธศาสนาดี เมื่อตอนไปศึกษาต่อในต่างประเทศ สามารถชี้แจงเรื่องพุทธศาสนาให้ฝรั่งฟังคล่องขึ้นมาเป็นลำดับ เช่นเดียวกับนักพุทธปริยัติทั้งหลาย นี้กว่ารู้จักธรรมะพอคุ่มตัว จนกระทั่งเมื่อ ๓๐ กว่าปีมานี้เจอปัญหา เพราะไม่สามารถจะปรับใจให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกรรมของชีวิตได้ จึงทุกข์ทรมานใจอย่างแสนสาหัส ปริยัติธรรมช่วยตนไม่ได้เลย เพียงแต่มีแผนที่ แต่ไม่เคยเดินทาง มันก็หลงได้ รู้ทฤษฎี แต่ไม่เคยเล่นไบลองทะเล ที่แรกเจอลมแรงก็ล้ม

เย็นวันหนึ่งมีเพื่อนมาหา และจะมาเร่งงานที่กำลังช่วยทำอยู่ ผมคงจะเผลอไปแสดงอาการเมื่อโลกให้เห็น เขาเป็นคนช่างสังเกต และก็ถามขึ้นเรื่อยๆ ว่า คุณเชื่อพระไหม เขารู้จักพระรูปหนึ่ง อยากพาผมไปกราบ ไปก็ไป ผมตกลง

เราก็พากันขับรถไปถึงเมืองชลบุรี กินข้าวเสร็จเกือบสามทุ่ม จึงขับรถขึ้นไปวัดป่าลีไลยก์วัน ซึ่งตอนนั้นถนนยังไม่ลาดยาง ต้องจอดรถอยู่ไกลจากวัดพอสมควร แล้วเดินกันขึ้นไป จำได้ว่าหมาเห่าต้อนรับ แล้วมีเสียงคนพูดเบาๆ หมาก็หยุดเห่า มองไปเห็นพระรูปหนึ่งยืนโคนบันไดหิน เพื่อนผมก็ตรงเข้าไปกราบ และแนะนำผมให้ท่านรู้จัก ผมไม่ลืมเลยที่ท่านบอกว่า *คอยอยู่* ตอนที่กำลังกราบท่าน นึกในใจที่หยาบว่า เป็นไปได้ยังไงนะ ไม่ได้บอกมาก่อนสักหน่อย

หลังจากนั้น ท่านก็เดินนำไปที่กุฏิของท่าน และนั่งสนทนาธรรมกัน โดยมีเทียน
จุดอยู่พอมองเห็นหน้ากันกลางๆ

เพียงชั่วระยะเวลาไม่เกินชั่วโมง และด้วยจริยวัตรที่งดงามสุภาพเรียบร้อย
ของท่าน และใช้วิธีสนทนาธรรมเล็กๆ น้อยๆ (Dhamma Small Talks) ของท่าน
ท่านสามารถสื่อความหมายมายังผมได้ชัดเจนว่า ท่านรู้ว่าผมกำลังคิดอะไรอยู่และเป็น
หนทางผิด จะเพิ่มทุกข์ให้ตนอย่างมาก ผมตกใจและประทับใจมาก ก็ได้เป็นลูกศิษย์
ท่านอาจารย์ใช้มาตั้งแต่นั้น

ท่านได้เมตตาช่วยเหลือคนที่ตกทุกข์ได้ยากที่มาหาท่านตลอดมา และคงจะมี
วิธีการหรืออุบายที่เหมาะสมกับบุคคลหรือเหตุการณ์แต่ละอันแตกต่างกันไป

สำหรับผม ท่านจะใช้วิธีสื่อความหมายโดยไม่ต้องพูดกันมาก ท่านคงรู้ว่าจิตใจเรา
เป็นอย่างไร ติดอยู่ตรงไหนจึงออกจากทุกข์นั้นไม่ได้ “เชีย” นิดเดียวก็ “หลุด” ออกมา
วิธี “เชีย” ของท่านก็แสนจะเก่ง ท่านทำให้เราเห็น และ “เชีย” เาเอง ซึ่งเราจะไม่มี
วันลืมและสามารถช่วยตนเองได้ในอนาคต ถ้าจะไป “ติด” อยู่ในลักษณะคล้ายกัน

ครั้งสุดท้ายเมื่อต้นเดือนสิงหาคม ผมไปกราบท่าน ไปถวายสังฆทานในวันเกิด
ของผม ซึ่งผมจะไปกราบท่านทุกปี ผมมักจะไปกราบท่านตอนมืดแล้ว สองถึงสามทุ่ม
พระลูกศิษย์บอกว่าท่านจำวัดพักผ่อนแล้ว เพราะไม่ค่อยสบาย ผมจึงไปหาท่านเช้า
วันรุ่งขึ้น ได้คุยกันธรรมดา เพราะมีคนอื่นอยู่ด้วย ท่านยังบอกว่าพระลูกศิษย์น่าจะปลุก
เพราะท่านไม่เป็นไรมาก เป็นหวัดเท่านั้น ไม่นึกเลยว่าจะเป็นครั้งสุดท้ายที่ได้กราบท่าน
ท่านจากไปแล้ว แต่ลูกศิษย์คนนี้จะไม่มีวันลืมความเมตตาที่ได้รับจากท่าน และที่ท่าน
เคยสอนไว้ว่า สิ่งที่สอนธรรมให้เรามีอยู่รอบกายเราตลอดเวลา ไม่ว่าจะที่ไหนเวลาใด
สังเกตให้ดีจะเห็นอยู่เสมอ

ครับ ผมเห็นท่านอาจารย์ใช้อยู่เสมอในใจของผมตลอดไป

ดร.รชฏ กาญจนะวณิชย์

ศิลปะเป็นเยี่ยมในโลก

สีลม โลเก อนุตตร

เมื่อสมัยปี พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๒ ผมทำงานที่ “ศูนย์กำหนดรายการมาตรฐาน” สถาบันวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย หรือสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน ถนนพหลโยธิน บางเขน บังเอิญห้องทำงานอยู่ติดกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จักรพรรดิราช จึงมีความสนิทสนมกันเป็นพิเศษ วันหนึ่งได้ถามว่ามีวัดไหนบ้างที่พระเครื่องในศิลปะและวินัย ซึ่งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติมีอยู่วัดหนึ่งชื่อวัดป่า-ลิไลวัน (หุบเขาจลาจ) ต.บางพระ อ.ศรีราชา โดยมีเจ้าอาวาสชื่อ พระอธิการไช สุชีโว

เหตุผลที่ถามเช่นนั้น เพราะโดยปกติผมเป็นคนค่อนข้างมีกฎเกณฑ์ และชอบคนลักษณะเช่นนั้นเช่นเดียวกัน แม้ว่าหลายครั้งเราอาจจะดูได้อะไรซ้ำ ดูเหมือนเสียอะไรบางอย่าง เพราะทำตามกฎเกณฑ์ เราก็มินดี กลับมามีใจมากกว่าเมื่อนึกถึงว่าเราเป็นผู้มีกฎเกณฑ์และมีระเบียบวินัย พอมาอ่านพบในมงคล ๓๘ ประการว่า วินัยเป็นมงคลข้อหนึ่ง ก็ยิ่งทำให้เกิดความมั่นใจว่าทำถูกแล้วยิ่งขึ้น สมดังคำกล่าวที่ว่า

“เรารักษากฎ กฏรักษาเรา”

อาทิตย์ต่อมาหลังจากได้ข้อมูล ก็ตั้งต้นขั้บรรณาที่วัดหุบเขาจลาจ หากพบ มาถึงวัดก็เย็นมากแล้ว โชคดีที่ได้พบท่านอาจารย์ไช แนะนำตนเอง บอกวัตถุประสงค์ที่มาหาท่าน ท่านก็มีเมตตารับให้อยู่วัดได้ หากบวช และยังจำได้ว่าท่านบอกว่า “พระวัดนี้ฉันมีคนเดียวนะ” ผมก็ขอต่ออรองว่า ขอ ๒ มื้อก่อน ท่านอาจารย์ก็ยินยอม นึกแล้วยังรู้สึกอายใจอยู่จนทุกวันนี้

บ้านผมอยู่ที่ ต.กุฎี อ.ผักไห่ จ.อยุธยา ซึ่งอยู่ติดกับวัดเลย เมื่อทราบว่า ท่านอาจารย์ยินดีรับไว้ ก็รีบกลับไปบอกคุณพ่อคุณแม่ว่าจะบวชก่อนไปทำปริญญาโท ที่ประเทศอังกฤษ ด้วยทุนองค์การอนามัยโลก ซึ่งกลับมาต้องมาทำงานที่คณะ แพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และบอกท่านทั้ง ๒ ว่าเมื่อ บวชแล้วก็จะขอมายู่วัดหุบเขาฉลาก คุณแม่ก็บอกว่า ขอให้อยู่วัดเรา เพื่อจะได้ทำ อาหารดีๆ อร่อยและร้อนๆ ถวาย ผมก็ตอบท่านไปว่า

“หากบวชแล้วต้องการอาหารดีๆ อร่อย และร้อนๆ แล้ว ผมคงไม่ต้องบวช เพราะ ชีวิตฆราวาสก็ทำอยู่และหาเองได้อยู่แล้ว”

ผมบวชวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๑๒ โดยมีหลวงพ่อเชิฐ เจ้าอาวาสวัดโคกทอง เป็นพระอุปัชฌาย์ ปัจจุบันท่านอายุเกือบ ๙๐ ปีแล้ว วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๑๒ ผมก็รีบมาที่วัดหุบเขาฉลากเลย โดยอยู่ที่วัดโคกทองเพียง ๒ วันเท่านั้น

จำได้ว่า ซียอด ซึ่งยังแข็งแรงอยู่ในช่วงนั้น ต้องนำอาหารเพลมาถวาย พอตกวันที่ ๔ หรือ ๕ ก็เกิดความรู้สึกละลายใจที่เราไม่ทำตามกฎระเบียบของวัด ก็เลยขอเลิกและ ฉันทมือเดียว

อำนาจของความศรัทธาและความตั้งใจมั่น ไม่ได้ทำให้ผมรู้สึกหิวเลย

ครั้งแรกที่ตั้งใจจะบวชเพียง ๑๕ วัน แต่เมื่อบวชแล้วก็ศรัทธา จึงขออนุญาต ผู้บังคับบัญชาขอต่ออีก ๑๕ วัน โดย ๑๕ เมษายน - ๓๐ เมษายน ๒๕๑๒ อยู่ที่ เขาฉลาก และวันที่ ๑ พฤษภาคม - ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๑๒ ท่านอาจารย์ให้ขึ้นไปอยู่ บนเขาเขียว เพื่อให้ได้นิสัยของพระป่าอย่างแท้จริง ซึ่งเขาเขียวช่วงนั้น มีพระอยู่เพียง ๓-๔ องค์ เท่านั้น สภาพยังเป็นป่าทึบ หมูป่าและเสือยังมีอยู่

ครั้งหนึ่งท่านอาจารย์ให้อยู่กลดข้างล่าง ไม่ให้อยู่บนกุฏิ เพื่อเอานิสัยพระป่าหรือ รุดงค์ไว้ และให้เอาبيبกับไม้ไผ่ด้วย ถ้ามแล้วได้ความว่า เพื่อเสียมาน้ำให้ตีبيب เสือจะได้ ผ่นหนึ่ ผมก็ให้อยู่ประมาณ ๒ ค่ำ พอคืนที่ ๓ ก็เอาبيبไปคืนท่านอาจารย์ๆ ก็ถามว่า

ทำไมไม่เอาไว้กับตัว ผมก็ตอบไปว่า “หากผมหลับ เลือดมาก็คงไม่ได้มีโอกาสตีบีบอยู่ดี”
ท่านอาจารย์ก็บอกว่า “ท่านทัศน์ชัยแปลกดี”

ความจริงผมได้คิดใคร่ครวญดีแล้วว่า เรามาบวชทำไม? ทำไมมาลำบากอยู่บน
เขาเขี้ยวนี้? หากเราไม่เคยมีเวรมีภัยต่อกันและกับใครก็คงไม่มีอะไร คิดว่าที่คิดเช่นนี้
ไม่ใช่เป็นเรื่องของความประมาทอะไรทั้งสิ้น แต่เชื่อในคุณความดี เชื่อในความไม่เป็น
ผู้ไม่มีจิตผูกเวรและคิดเบียดเบียนผู้อื่น เชื่อในคุณของพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์
ตลอดจนอำนาจของบุญและทานที่ชอบทำเสมอ และสุดท้ายเชื่อในพระพุทธพจน์ที่ว่า
สีลํ กววมพฺพุตํ คีลเป็นเกราะป้องกันภัยมหัศจรรย์

ก็ถือว่าโชคดีที่ ๑๕ วัน ที่เขาเขี้ยวไม่มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น มิเช่นนั้นคง
ไม่มีโอกาสมาเขียนข้อเขียนนี้ ขณะอยู่เขาเขี้ยว มีเหตุการณ์ที่ไม่ลืมอยู่เรื่องหนึ่งจนทุก
วันนี้

มีเณรอยู่องค์เดียวที่เขาเขี้ยว ชื่อ เณรประสิทธิ์ หลังจากฉันอาหารเช้าและ
เณรประสิทธิ์ท้องเสียอย่างแรง เราอยู่ด้วยกัน ๓ องค์ โดยมีพระยืนอยู่ด้วย ส่วนท่าน
อาจารย์ลงมาอยู่ที่วัดหุบเขาฉลาก และจะขึ้นไปรับผมเมื่อจะสึก ผมกับท่านยินก็คิดว่า
ให้เณรประสิทธิ์ฉันยาคงหาย หากไม่หาย วันรุ่งเช้าก็จะไปตามคุณเจี๋ย (ขณะนี้ยังมี
ชีวิตอยู่) รับประทานโรงพยาบาล ซึ่งจะขึ้นมาทำไร่ทุกวัน และจะกลับบ้านตอน ๕ โมงเย็น
โดยบ้านพักชั่วคราวของคุณเจี๋ยช่วงทำไร่ตอนกลางวัน ก็อยู่ประมาณครึ่งทางจาก
ตีนเขาฉลากแรก และที่พักสงฆ์ และได้พิจารณาไว้ว่ามีอะไรจะให้รับใช้ก็บอก

บ่าย ๓ โมงเย็นแล้ว สามเณรประสิทธิ์ก็ยังถ่ายอยู่ ผมก็เลยบอกท่านยินว่า คงรอ
รุ่งเช้าไม่ได้แล้ว อีก ๓-๔ วัน ผมก็ต้องสึกเพื่อไปศึกษาต่อ จึงขอถือโอกาสลาท่านยิน
และรีบไปตามคุณเจี๋ยขึ้นมารับเณรประสิทธิ์ไปรักษา ขึ้นช้า คุณเจี๋ยอาจกลับบ้านแล้ว
ก็ได้

พอไปตามคุณเจี๋ยมา เมื่อมาถึงกุฏิ เณรประสิทธิ์ถ่ายจนลุกไม่ไหว ยังกินที่เรา
คิดถูกแล้วที่ไปตามคุณเจี๋ยมารับ พอลงไปได้ครึ่งทาง ท่านอาจารย์มากับข้าราชการ

กองประปา โดยมีได้นัดหมาย เหมือนจะทราบว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นล่วงหน้า เพราะตาม
หมายกำหนดการแล้ว ท่านอาจารย์จะขึ้นมารับผมก็อีก ๓-๔ วัน เนื่องจากท่านยืน
อยู่บนเขาเขียววงศ์เดียว ท่านอาจารย์จึงขอร้องให้ผมเดินกลับขึ้นไปพักเป็นเพื่อน
ท่านยืนก่อน ท่านอาจารย์จะพาแอมะประสิทธิ์ไปโรงพยาบาลเอง คุณเจ็ยก็ถือโอกาสกลับ
บ้านเลย เพราะวิ่งรถขึ้นไปส่งและกลับลงมาอีกคงไม่ได้ เพราะขณะนั้นเย็นมากแล้ว

ขณะเดินกลับคนเดียว ผ่านทางแคบต้นไม้สูงใหญ่ที่บและตะวันคล้อยต่ำลง
มากแล้ว จู่ๆ ผมก็ได้กลิ่นสาบอย่างแรงมาก จากความรู้ที่ได้จากอาจารย์สอนให้รู้ว่า
พระป่าควรทราบอะไรบ้าง สัญญาคือการจำได้หมายรู้บอกให้เราทราบว่า นี่คือน้ำเสื่อ
ดีๆ นั่นเอง

ผมยอมรับว่าในช่วง ๑๐ วินาทีแรก รู้สึกกลัวเพราะอยู่เพียงคนเดียว ใกล้ค่ำแล้ว
ผู้ที่ยังไม่เคยชินกับการอยู่ป่าเหมือนคนป่าแล้วจะเข้าใจว่า อำนาจของป่านั้นเป็น
อย่างไร? พอตั้งสติได้ ก็พูดออกไปดังๆ ให้ได้ยินพอสมควรว่า

“อาตมามาวชและยอมอยู่ลำบากในป่าเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
เพื่อสืบพระศาสนา และขออุทิศส่วนบุญกุศลให้ท่าน หากเราไม่เคยมีเวรภัยต่อกัน ก็ขอ
ให้แยกทางกันไปต่างคนต่างอยู่ แต่ถ้าเคยมีเวรภัยต่อกัน และไม่สามารถยกเว้นต่อ
กันได้ อาตมาก็ยอม และขอสิ้นสุดการมีเวรภัยต่อกันเพียงชาตินี้เท่านั้น”

ผมยอมรับว่าเมื่อกล่าวออกไปเช่นนั้น ความกลัวที่มีอยู่หายไปอย่างไม่น่าเชื่อ
เรียกว่าเป็นอะไรก็เป็นกัน มีความมั่นใจในผ้าเหลือง มั่นใจในอำนาจของพระพุทธเจ้า
และมั่นใจในอภัยทานต่อกัน คนเราหากไม่กลัวตายจริงๆ แล้วทุกอย่างก็ดูเป็นเรื่องเล็ก
ไปหมด ปรากฏว่ากลิ่นสาบเสื่อก็หายไปเหมือนปลิดทิ้งจริงๆ ความรู้สึกในช่วงขณะนั้น
ยังเด่นชัดอยู่ในความจำ แม้จะผ่านมาถึง ๒๖ ปีมาแล้วก็ตาม หากแอมะประสิทธิ์ยังมี
ชีวิตอยู่ อายุขณะนี้ก็ราวๆ ๔๐ ปี และท่านยืนก็ราวๆ ๖๓ ปี ขอให้ท่านทั้งสองจงมี
ชีวิตที่มีความสุข ปราศจากเวรภัยและภัยพิบัติทั้งปวง ไม่ทราบว่าจะได้พบกันอีกไหม?
หากพบ จะจำกันได้หรือไม่?

พระปฏิบัติดีปฏิบัติชอบส่วนใหญ่จะอยู่แถวภาคอีสาน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน คนไปอินเดียแล้วจะไม่สงสัยเลยว่า พระพุทธเจ้าทั้งหลายทำไมจึงต้องไปประสูติอยู่ในประเทศนั้น พระอย่างท่านอาจารย์ที่มีอยู่แถวภาคตะวันออกคงจะมีแต่คงจะหายากพอสมควร เรื่องการรักษาศีลและวินัยไม่ต้องพูดถึง ฉายาท่าน **“พระครูวิสุทธิสังวร”** คือการยืนยันได้อย่างดี

เข่าว่ากันว่าพระมหานิกายเคร่งครัดพระธรรมยุตไม่ได้ คราวหนึ่งโยมคนหนึ่งมาหาท่านอาจารย์เพื่อชวนให้ท่านเปลี่ยนไปเป็นธรรมยุต ท่านอาจารย์ไม่ตอบว่าจะเปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยน แต่ได้ตอบไปว่า

“บทสวดมนต์ กล่าวว่า สุปะฏิปันโน” ไม่ได้สวดกันว่า “ธรรมยุตสุปะฏิปันโน” เอาของท่านสิ พอท่านอาจารย์พูดเช่นนั้น โยมคนนั้นก็ไม่ได้พูดถึงเรื่องนี้อีกเลย ท่านอาจารย์ก็ยังเป็นท่านอาจารย์ตามเดิม

เท่าที่สังเกต อาจารย์เป็นผู้ฉลาด มีปฏิภาณและเฉียบคมในการโต้ตอบ แต่จะอิงธรรมเนียมข้างต้นเสมอ ไม่ใช่เฉียบคมแบบชาวบ้านที่ไม่ค่อยมีธรรมะประจำใจ

กับท่านอาจารย์แล้ว ต้องคอยจ้องทำบุญกับท่าน เพราะท่านจะไม่เรียไรใครเลย การปฏิบัติตัวของท่านอาจารย์จะเป็นไปเพื่อความสมณะ ถือความเป็นสันโดษเพื่อความสงบเรียบร้อยเรียบง่าย และไม่ชอบความหมกมุ่นวุ่นวายในสังคัม ถือศีลและวินัยเป็นชีวิตจิตใจ

แม้แต่การบวช หากให้ท่านเป็นพระอุปัชฌาย์ แต่เมื่อบวชแล้วไม่อยู่วัดหุบเขาฉลาก ท่านอาจารย์ก็ไม่รับเป็นให้ เกรงว่าเมื่อบวชแล้วไม่เคร่งในศีลวินัย ท่านจะเสียชื่อไปด้วย

ท่านอาจารย์จะถือหลักว่า **“เอาคนมาหาธรรมะ ไม่เอาธรรมะไปหาคน”** เวลา มีนักเรียนมาให้ท่านอาจารย์รดน้ำมนต์ ท่านก็จะถามว่า รดทำไม? นักเรียนบางคนก็ตอบว่า กำลังจะสอบ ท่านก็ถามว่า ดูหนังสือพร้อมหรือยัง? ถ้าตอบว่า ยัง ท่านก็บอกว่า

ให้ไปดูให้พร้อม หากนักเรียนตอบว่า ดูพร้อมแล้ว ท่านก็ว่า *ไม่ต้องรอด* สรุปก็คือ ไม่ว่าจะดูหรือไม่ดูหนังสือ ท่านอาจารย์ก็ไม่รุดน้ำมนต์ให้อยู่นั่นเอง

เมื่อผมสีกออกไปแล้ว ช่วงต้นๆ ผมกับคุณวัลลภ ตันติเวชกุล เจ้าของบริษัท สยามปศุสัตว์ จำกัด ซึ่งตั้งอยู่ที่ใกล้ๆ อ่างเก็บน้ำบางพระ ศรีราชา ต้องการแบ่งเบาภาระทางใจของท่านอาจารย์เกี่ยวกับเรื่องกฐินของเขาเขี้ยว ก็เลยรับเป็นเจ้าภาพให้ทุกปี จนทุกวันนี้ ซึ่งในช่วงหลังๆ นี้ก็มีลูกศิษย์ท่านอาจารย์หลายท่านมาร่วมเป็นเจ้าภาพด้วย ครั้งหนึ่งผู้มาร่วมทอดกฐินยังไม่รู้จักอาจารย์ดี ก็ขอให้ท่านอาจารย์ทำน้ำมนต์ ท่านอาจารย์ก็หันมาทางผมและบอกว่า “*คุณทัศนัยช่วยทำให้หน่อย*” (ท่านอาจารย์ไม่เรียกผมว่าโยม) ผมก็กราบเรียนท่านว่า “*เขาต้องการให้ท่านอาจารย์ทำครับ*” ท่านอาจารย์ก็บอกว่า “*คุณทัศนัยช่วยทำได้*” ผมก็เลยต้องไปตักน้ำที่บ่อน้ำจำอูรามมา และใช้เทียนวนๆ เอา เรื่องอย่างนี้จะไม่มีการจากท่านอาจารย์

ท่านอาจารย์เป็นผู้มักน้อย และเป็นพระสมณะจริงๆ การปฏิบัติก็เพื่อความพ้นทุกข์จริงๆ ท่านอาจารย์กล่าวว่า *ต้องการเดินสายตรง ไม่ต้องการแวะตามตรอกตามซอย ทำให้เสียเวลา* ความหมายของท่านก็คือ จะไม่เอาอำนาจของสมมติที่ได้มาทำเรื่องเหลวไหล นั่นเอง มีผู้พยายามให้ตำแหน่งท่านๆ อาจารย์ก็พยายามปฏิเสธ การประชุมสงฆ์บ่อยครั้ง ท่านได้พูดให้ผมฟังว่า “*เอาคนต้องทั้งวินัย ถ้าเอาวินัยต้องทั้งคน*” ท่านอาจารย์จึงขอให้ท่านอาจารย์อยู่อย่างนี้ ขอปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ คือ สุปะฏิปันโน ตามแนวทางของท่าน

เมื่อไม่นานมานี้ ได้มีหนังสือประเวทปาฏิหาริย์หรือพวกเกี่ยวกับทิพย์ฯ อะไรพวกนี้มาหาท่านอาจารย์ เพื่อขอเอาประวัติท่านไปลงหนังสือ ท่านได้พูดไปว่า “*พวกโยมเที่ยวไปเขียนกันว่าพระองค์นี้น้องค์นี้เป็นพระอรียะ พวกโยมทราบได้อย่างไร? และจะทำให้พระพวกนั้นเสื่อมเสียไปด้วย ไม่ควรเขียนเพื่อขายหนังสืออย่างเดียว*” พวกนั้นลงกราบ และกล่าวว่าไม่เคยมีพระองค์ไหนพูดกับพวกเขาอย่างนี้เลย

และท่านอาจารย์ก็คือท่านอาจารย์ กล่าวคือ พวกนั้นไม่ได้ประวัติของท่านไปลงหนังสือตามใจปรารถนา

ขณะที่วัดไทยที่กุสินารา ประเทศอินเดีย ใกล้เสร็จแล้ว หลังจากได้มีผู้พยายามก่อสร้างมาเกือบ ๓๐ ปี แต่ไม่สำเร็จ ชาวพุทธที่ไม่ไปนมัสการสถานที่พระพุทธรูปเจ้าเสด็จปรินิพพาน ก็จะได้รับความสะดวกเกี่ยวกับที่พักมากเหมือนกับที่พุทธคยา ได้มีพระท่านผู้ใหญ่พยายามชักชวนให้ท่านเป็นเจ้าของอาวาสที่นั่น ท่านอาจารย์ก็ปฏิเสธ และได้บอกผมว่า “อาตมาต้องการหนี้คน ไม่ต้องการเกี่ยวข้องกับเงินทองหรือเงินบริจาค” โลกมนุษย์ก็เป็นอย่างนี้เอง คนไม่โลกไม่อยากได้อะไร คนก็มักจะยึดเยียดอะไรให้คนที่อยากได้ อยากเป็นโน่นเป็นนี่ คนก็มักจะไม่อยากให้ เมื่อพูดถึงกุสินารา ก็เลยถือโอกาสบอกเล่าว่า ได้มีพุทธทวณะกล่าวว่

“ดูก่อนนอนนทร์ เมื่อกาลต่อไปภายหน้า ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา จักมาด้วยความเชื่อความเลื่อมใส และปลงสังเวยว่า พระตถาคต ประสูติ ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนา และปรินิพพาน ณ ที่นี้ ผู้ที่เที่ยวจาริกไปมีจิตเลื่อมใสในพุทธสถาน ๔ แห่งนี้ เมื่อชนเหล่านั้นละจากโลกนี้ จักเข้าสู่สุคติโลกสวรรค์”

ดังนั้น ชาวพุทธที่มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในคำสอนของพระพุทธรูป ก็น่าจะใคร่ครวญไตร่ตรองในพุทธพจน์นี้ และหาโอกาสไปสักครั้งหนึ่งในชีวิต

เรื่องศีลและวินัย ผมกล้ากล่าวได้ว่า ท่านอาจารย์เป็นแหล่งที่ปรึกษาได้ เรื่องตีความเลียงบาลีเพื่อประโยชน์ส่วนตนจะไม่มี หลังจากพระพุทธรูปเจ้าเสด็จปรินิพพานได้ ๑๐๐ ปี ข้อปฏิบัติทางวินัยของพระสาวกก็เริ่มหย่อนลง เช่น พวกภิกษุวัชชีบุตร แห่งแคว้นวัชชี ถือว่าควรรับเงินทองได้ ตะวันชายเกินเที่ยงไปแล้ว ๒ นิ้ว ควรฉันอาหารได้ทั้งๆ ที่วินัยได้บัญญัติว่า “ห้ามบริโภคอาหารในเวลาวิกาล (เที่ยงแล้วไป)” เป็นต้น นั่นคือที่มาของการสังคายนาครั้งที่ ๒ เดียวนี้มีพระจำนวนมากโดยการอ้างฎีกา อนุฎีกา (คือการวินิจฉัยข้อสงสัยเกี่ยวกับพระวินัย) ว่าฉันฉันเลยเที่ยงได้ ตราบใดที่ฉันก่อนเที่ยง และไม่มีกรรูกจากที่เลย ผมก็ไปกราบเรียนท่านอาจารย์เรื่องนี้ ท่านอาจารย์ยืนยันว่าไม่ได้ ต้องเลิกฉันก่อนเที่ยง มิเช่นนั้นต้องอาบัติปาจิตตีย์

เมื่อทอดกฐิน ผ้าไตรที่ใช้ ท่านอาจารย์จะไม่อนุญาตให้ซื้อตามร้านมาเด็ดขาด ต้องซื้อผ้าขามาแล้วไปย้อมด้วยสีของแก่นขนุนตามพระวินัยซึ่งเราสามารถดูได้ที่

วัดหุบเขาฉลาก หรือที่สำนักสงฆ์เขาเขียว เมื่อมีการทอดกฐิน ที่ท่านอาจารย์ทำเช่นนั้น เพราะมีพ่อค้าบางคนไปขอซื้อราคาถูกลง จากวัด แล้วนำมาขายต่อเวียนเทียนกันอยู่ อย่างนี้

ธรรมที่บรรพชิตควรพิจารณาเนื่องๆ ๑๐ อย่าง มีอยู่ ๓ ข้อ ที่กล่าวว่า “บรรพชิตควรพิจารณาเนื่องๆ ว่า ตัวของเราเองดีเทียบตัวเราเองโดยศีลได้หรือไม่? “บรรพชิตควรพิจารณาเนื่องๆ ว่า ผู้รู้ใคร่ครวญแล้วดีเทียบเราได้ดีหรือไม่? และ “บรรพชิตควรพิจารณาเนื่องๆ ว่า คุณวิเศษของเรามีอยู่หรือไม่ ที่จะให้เราเป็นผู้ไม่เก้อเขินในเวลาเพื่อนบรรพชิตถามในกาลภายหลัง”

ถ้าเราเอาข้อพิจารณา ๓ ข้อนี้ไปเป็นเครื่องวัด พวกเราควรภาคภูมิใจในตัวท่านอาจารย์ของเราเป็นอย่างยิ่ง ไม่เสียที่เลยที่เราได้เป็นลูกศิษย์ ได้ทำบุญและกราบไหว้ท่านอยู่เสมอ

ในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๔ หมวดว่าด้วยทักษิณวิมังคสูตร (สูตรว่าด้วยการแจกของทำทาน ซึ่งเป็นสูตรต้นตปิฎก พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงทักษิณา (ของที่ให้หรือของถวาย) ที่บุคคลถวายทานหรือให้ทาน ๑๔ ประเภท ได้แก่ (๑) ในพระตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า (๒) ในพระปัจเจกพุทธเจ้า (๓) ในพระอรหันตสาวกของพระตถาคต (๔) ในท่านผู้ปฏิบัติเพื่อทำให้แจ้งซึ่งอริยเหตุตผล คือ ยังไม่ได้หรือสำเร็จพระอรหันต์ แต่อยู่ในกระแสของพระอรหันต์แล้ว ซึ่งเรียกว่า อรหันตมรรค (๕) ในพระอนาคามี (๖) ในท่านผู้ปฏิบัติเพื่อทำให้แจ้งซึ่งอนาคามีผล (อนาคามีมรรค) (๗) ในพระสกทาคามี (๘) ในท่านผู้ปฏิบัติเพื่อทำให้แจ้งซึ่งสกทาคามีผล (สกทาคามีมรรค) (๙) ในพระโสดาบัน (๑๐) ในผู้ปฏิบัติเพื่อทำให้แจ้งซึ่งโสดาปัตติผล (โสดาปัตติมรรค) (๑๑) ในท่านผู้ปราศจากความกำหนัดในกาม (ผู้อยู่นอกพระพุทธศาสนา) (๑๒) ในปุถุชน (คนธรรมดาที่ยังหาด้วยกิเลส) ผู้มีศีล (๑๓) ในปุถุชนผู้ทุศีล (๑๔) ในสัตว์ดิรัจฉาน

พระองค์ได้ทรงแสดงถึงบุญหรือคุณอันพึงหวังได้ที่แตกต่างกันดังนี้ คือ ทาน หรือ ทักษิณาที่ให้ในสัตว์ดิรัจฉาน มีคุณถึงร้อย ในปุถุชนผู้ทุศีล มีคุณถึงพัน ในปุถุชนผู้มีศีล

มีคุณถึงแสน ในท่านผู้ปราศจากความกำหนัดในกาม (ผู้อยู่ภายนอกพระพุทธศาสนา) มีคุณถึงแสนโกฏิ ในท่านผู้ปฏิบัติเพื่อทำให้แจ้งซึ่งโสดาปัตติผล มีคุณเป็นอสงไขย (นับไม่ได้) อัมไพย (ประมาณไม่ได้ เหมือนน้ำในมหาสมุทร) จึงไม่จำเป็นต้องกล่าวถึง ทานที่ถวายในบุคคลที่สูงขึ้นไปกว่านี้

ครั้งหนึ่ง ท่านพระสารีบุตรได้ถามลุงซึ่งเป็นพราหมณ์ ไม่ได้นับถือพระพุทธศาสนา ท่านทำกุศลอะไรบ้าง? ลุงของท่านก็ตอบว่า *บริจาคทรัพย์ให้แก่พวกนิครนถ์* (คือ นักบวชนอกพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นสาวกของนิครนถนาฏบุตร หรือหมายถึง นักบวช ในศาสนาเซน) เป็นประจำทุกเดือน แล้วนิครนถ์บอกว่าการกระทำเช่นนี้เป็นหนทาง แห่งพรหมโลก

ท่านพระสารีบุตรกล่าวว่า *ท่านไม่รู้จักหนทางแห่งพรหมโลก ตลอดทั้งอาจารย์ ของท่านด้วยก็ไม่รู้เหมือนกัน* จึงพากันไปเฝ้าพระพุทธเจ้าเพื่อให้พระองค์ท่านตรัสบอก ทางไปสู่พรหมโลก พระองค์ได้ตรัสว่า *“พราหมณ์ การดูแลสาวกของเราเพียงครูเดียว หรือการถวายอาหารเพียงทัพพีเดียว มีผลมากกว่าทานที่ท่านให้แล้วอย่างนั้นสิ้น ๑๐๐ ปี”*

พระพุทธองค์ทรงกำหนดความบริสุทธิ์และไม่บริสุทธิ์ด้วยการที่บุคคลมีศีล มีกัลยาณธรรม และทุกศีลมีบาปกรรม เมื่อท่านอาจารย์ของเราเป็นผู้เคร่งในศีลในวินัย และยังเป็นนักปฏิบัติธรรมชั้นเยี่ยมยอด ภูมิธรรมของท่านเราไม่ทราบ เพราะท่าน อาจารย์ไม่เคยบอก ผู้ปฏิบัติธรรมเหมือนกับท่านอาจารย์เท่านั้นที่ทราบได้ แต่จาก ทักขินาวินิจฉัยสูตร ตลอดจนการได้ตอบของท่านพระสารีบุตรกับลุงของท่าน และที่ พระพุทธเจ้าได้แสดงถึงอานิสงส์ของท่านที่ทำไว้กับบุคคลต่างๆ กันดังที่แสดงไว้ข้างต้น ทำให้เรามั่นใจและปลื้มปีติว่า บุญใดๆ ที่เราได้ทำไว้กับท่านอาจารย์ ขณะที่ท่าน อาจารย์ยังมีชีวิตอยู่ก็ดี หรือแม้แต่ที่จะกระทำต่อไป หลังจากการมรณภาพของท่าน อาจารย์ก็ดี ต้องมีคุณเป็นอสงไขย (นับไม่ได้) เป็นอัมไพย (ประมาณไม่ได้ เหมือนน้ำ ในมหาสมุทร)

ภูมิธรรมของพระปฏิบัติทั้งหลายจะถึงขั้นสูงขึ้นไปเรื่อยๆ จนถึงจุดสูงสุด ก็อยู่ที่ การทำความเพียรทางจิตของท่านแต่ละองค์ แต่ความบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์ พระพุทธเจ้า ทรงกำหนดด้วยการที่บุคคลมีศีล มีกัลยาณธรรม ไม่ทุศีลบาปกรรม เพราะสาวก ของพระองค์มีศีลอันบริสุทธิ์ด้วยนั้นแหละ จึงเป็นเนื่อนาบุญ (บุญญักเขตตัง) ของโลก อย่างแท้จริง และถึงขั้นนับไม่ได้ ประมาณไม่ได้นั่นเอง อำนาจของศีล อานิสงส์ของ ศีลเป็นอย่างไร สาธุชนทั้งหลายสามารถพิจารณาได้จากคำของพระหลังเรารับศีลแล้ว ดังต่อไปนี้

ศีลนะ สุขะติง ยันติ

บุคคลจะไปสู่สุขคติได้ ก็เพราะศีล

ศีลนะ โภคทรัพย์สมบัตติ

บุคคลจะได้โภคทรัพย์สมบัติ ก็เพราะศีล

ศีลนะ นิพพุตติง ยันติ

บุคคลจะดับทุกข์ความเดือดร้อนจนเข้าถึงสู่พระนิพพานได้ ก็เพราะศีล

เพราะอำนาจและอานิสงส์ของศีลทำให้ไปสู่สุขคติ ทำให้ได้โภคทรัพย์ ทำให้ตน พ้นทุกข์เข้าสู่พระนิพพานได้นั่นเอง ด้วยเหตุนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงได้ ทรงตรัสเป็นพุทธพจน์ว่า

ศีลเป็นเยี่ยมในโลก

สีลํ โลกเ อุนุตฺตรํ

ทัศนชัย บัณฑิตกุล

พระผู้ประเสริฐ

เมื่อหลายปีมาแล้ว ผมได้มีโอกาสเดินทางไปจังหวัดอุดรธานี และได้หาเวลาไปกราบนมัสการ พระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญมาจารย์มหาบัว ญาณสัมปันโน วัดป่าบ้านตาด โดยไปกับคุณเหรียญ เชื้อกุลา เพื่อนของผม ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งป่าไม้อำเภอแห่งหนึ่งในจังหวัดอุดรธานี และเป็นลูกศิษย์ที่ใกล้ชิดกับท่านอาจารย์มหาบัวคนหนึ่ง ผมได้เตรียมยาพร้อมทั้งเครื่องอุปโภคบริโภค และหนังสือธรรมะที่ผมพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน คือหนังสือ “ยอดพระคาถา” ไปถวายท่านอาจารย์ด้วย

เมื่อผมไปถึงที่วัดป่าบ้านตาดในตอนเช้า ซึ่งเป็นเวลาที่ท่านอาจารย์กำลังเดินกลับจากบิณฑบาต และเมื่อท่านขึ้นไปนั่งบนศาลาแล้ว ผมกับเพื่อนก็เข้าไปกราบท่านพร้อมทั้งเตรียมที่จะถวายของต่างๆ ที่เตรียมไปจากบ้าน แต่ในใจผมขณะนั้นก็ยังเกร็งเกรงว่าท่านอาจารย์จะดูเอาที่นำหนังสือธรรมะที่ไม่ค่อยจะมีสาระนักในสายตาของท่าน เนื่องจากท่านอาจารย์นั้นพิมพ์แต่หนังสือธรรมะที่เน้นด้านการศึกษาปฏิบัติ แต่หนังสือของผมเป็นหนังสือที่พิมพ์คาถาพระอาจารย์ต่างๆ ยาแผนโบราณ และอื่นๆ แต่ผมก็ตัดสินใจถวายท่าน เมื่อท่านอาจารย์มหาบัวรับไปแล้ว ท่านก็หยิบหนังสือยอดพระคาถาไปพลิกดู และกล่าวว่า “**ธรรมะของพระพุทธเจ้านั้นดีทั้งนั้น**” ทำให้ผมรู้สึกปลาบปลื้มใจและถึงปีติจนลุกซู่ที่ท่านสามารถทราบวาระจิตใจของผมที่กลัวว่าท่านจะดูเอา จากนั้นท่านได้สอบถามผมว่า มาจากไหน ซึ่งผมก็กราบเรียนว่า “มาจากชลบุรีครับ” ท่านอาจารย์มหาบัวท่านก็พูดกลับออกมาเลยว่า “**อยู่ชลบุรี ให้ไปกราบท่านอาจารย์ใช้ วัดเขาฉลาก บางพระสิ**

ท่านเป็นพระดีนะ” ซึ่งขณะนั้นผมยังไม่รู้จักหลวงพ่อไช้ แต่หลังจากที่กลับจากจังหวัดอุดรธานีแล้ว ผมก็ได้หาโอกาสไปกราบหลวงพ่อไช้ ที่วัดเขาคดาก (วัดपालิไลยวัน ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี)

ในครั้งแรกที่ผมได้พบหลวงพ่อไช้ ผมก็กราบเรียนท่านตามตรงว่า ผมมาหาท่านตามคำแนะนำของท่านอาจารย์มหาบัว แห่งวัดป่าบ้านตาด จังหวัดอุดรธานี ซึ่งหลวงพ่อไช้ท่านก็ยิ้มๆ และสนทนาสอบถามเรื่องต่างๆ ด้วยอัธยาศัยอันดียิ่ง ทำให้ผมเกิดความประทับใจในบุคลิกและปฏิบัติของท่าน และหลังจากนั้นผมก็หาเวลาไปกราบและสนทนาธรรมกับท่านบ่อยๆ จนแน่ใจว่าตัวเองได้มาพบพระผู้ประเสริฐที่สามารถเป็นครูอาจารย์แนะนำในการปฏิบัติธรรมได้อย่างแท้จริง ผมจึงพร้อมด้วยภรรยา (คุณเพลินจิตต์ ตันจ้อย) ได้นำดอกไม้ ธูปแพ เทียนแพ ไปถวาย และมอบตัวเป็นศิษย์อย่างเป็นทางการ ซึ่งในชีวิตของผมเองจนถึงปัจจุบันนี้ อายุ ๕๐ กว่าปีแล้ว ได้ตั้งต้นไปหาพระสุปฏิปันโนที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ มาแทบจะทุกจังหวัด ตั้งแต่เหนือจดใต้ ตะวันออกจดตะวันตก ผมก็เพียงแต่ไปกราบท่าน ถวายเครื่องอุปโภค บริโภค และฟังธรรมะจากท่าน แต่ไม่เคยเป็นศิษย์ในสำนักใดมาก่อน ก็คงมีเพียงพระเดชพระคุณหลวงพ่อไช้เท่านั้นที่ผมและภรรยา มอบตัวเป็นศิษย์โดยถูกต้อง

พระเดชพระคุณหลวงพ่อไช้ในทรรศนะของผมนั้น ท่านเป็นพระผู้ประเสริฐอย่างแท้จริง ท่านเป็นพระที่สันโดษ มีกนน้อย ไม่สั่งสมกองกิเลส ไม่แสวงหาลาภ และที่สำคัญท่านไม่ชอบรบกวนลูกศิษย์ ที่ผมกล้ากล่าวเช่นนี้ เนื่องจากในระยะตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๙-๒๕๓๗ ผมได้ย้ายมาปฏิบัติราชการที่สำนักงานป่าไม้เขตศรีราชา จังหวัดชลบุรี ทำให้มีเวลาใกล้ชิดหลวงพ่อมากยิ่งขึ้น จึงสามารถที่จะยืนยันได้ว่า หลวงพ่อนั้นโดยปกติชอบอยู่แบบง่ายๆ แม้แต่ศิษย์บางคนเห็นว่าท่านอายุมากแล้ว อยากให้ท่านอยู่อย่างสบายๆ ได้ติดตั้งเครื่องปรับอากาศอย่างดีให้หลวงพ่อ แต่หลวงพ่อก็ฉลองครุฑาเจ้าภาพเพียงคืนเดียว แล้วท่านก็ไม่ได้ใช้อีกเลย เงินทองที่ผู้คนมาถวาย ท่านก็ไม่รู้เห็น โยมยอดเป็นคนเก็บรักษา โดยที่ท่านไม่เคยรับทราบว่าเป็นจำนวนเท่าใด

ในแต่ละวันจะมีลูกศิษย์ลูกหามาพบและขอคำแนะนำในการแก้ปัญหาชีวิต ซึ่งท่านก็สามารถให้คำแนะนำที่ดี สามารถที่ปัดเป่าความทุกข์ความเดือดร้อนให้ด้วยธรรมะและพลังจิตที่แน่นแฟ้นของท่าน แต่ตัวของหลวงพ่อกลับไม่ชอบรบกวนลูกศิษย์ เช่น ไม่ชอบซักชวนหรือโน้มน้าวให้บริจาคเงินหรือบริจาคสร้างสิ่งต่างๆ และไม่อนุญาตให้ตั้งตู้บริจาคภายในวัด ท่านกล่าวว่า *ถ้าใครศรัทธา เขาบริจาคเอง ภูคจะเกิดกับตัวเขาอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย*

ตลอดระยะเวลา ๑๐ กว่าปีที่ผมได้รู้จักกับหลวงพ่อกับ หลวงพ่อ เป็นพระผู้ประเสริฐ เป็นพระดีสมดังคำที่ท่านอาจารย์มหาบัว ญาณสัมปันโน กล่าวไว้ ไม่มีผิด หลวงพ่อไซ้ เป็นพระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเพื่อความหลุดพ้นโดยแท้จริง ท่านมีความเมตตากรุณาต่อศิษย์ทุกคนโดยไม่มีประมาณโดยมิได้หวังสิ่งตอบแทน ใครมีเรื่องเดือดร้อน ท่านจะให้คำแนะนำปรึกษาโดยตลอด ไม่มีความรังเกียจหรือเบียดเบียน ถ้าท่านช่วยได้ ท่านจะพอใจมาก แต่โดยปกติแล้วหากท่านไม่มีแขก ท่านจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเจริญวิปัสสนาหรือทำสมาธิจิตอย่างเอกอุ ท่านจึงชอบที่จะอยู่ในที่สงบสงัดห่างไกลจากผู้คน ดังนั้น ท่านจึงชอบไปอยู่ที่สำนักสงฆ์เขาเขี้ยว เพื่อเจริญวิปัสสนาได้อย่างเต็มที่ เพราะบนสำนักสงฆ์เขาเขี้ยวเป็นที่ห่างไกลผู้คน สงบสงัด และอากาศเย็นสบาย ดังเช่นในปี ๒๕๓๔ ท่านจึงได้ไปจำพรรษาอยู่ที่สำนักสงฆ์เขาเขี้ยว และในโอกาสที่สำคัญหาได้ยากที่ท่านได้เมตตาต่อศิษย์อย่างยิ่งใหญ่ โดยนำวัตถุมงคลรุ่น ๖ รอบ ขึ้นไปปลุกเสกตลอดพรรษาบนเขาเขี้ยว ซึ่งท่านได้อัดพลังจิตให้อย่างเต็มที่ และท่านได้กล่าวกับผมว่า *“คุณสุนทร คนอื่นเขาคงไม่รู้หรอกว่าอาตมาอธิษฐานจิตให้ดีเพียงใด”*

ข้อเขียนนี้ เป็นเพียงบางส่วนอันน้อยนิดเท่านั้นที่ผมจะสามารถประกาศเกียรติคุณของพระเดชพระคุณ หลวงพ่อไซ้ (พระครูวิสุทฺธิสังวร) ซึ่งเป็นพระผู้ประเสริฐ เป็นพระแท้ของลูกศิษย์ทุกคน ท่านเป็นผู้ที่เปี่ยมล้นด้วยคุณธรรม และเป็นผู้นำทางจิตใจ ทำหน้าที่ของครูบาอาจารย์และสงเคราะห์ศิษย์ด้วยความเมตตากรุณาอย่างเต็มกำลังความสามารถ ทำหน้าที่ของอุปัชฌาย์ คือทิศเบื้องบนได้อย่างสมบูรณ์แบบคือ

๑. ห้ามปรามจากความชั่ว
๒. ให้ตั้งอยู่ในความดี
๓. อนุเคราะห์ด้วยความปรารถนาดี
๔. ให้ได้ฟังสิ่งที่เป็นประโยชน์
๕. อธิบายสิ่งที่รู้แล้วให้แจ่มแจ้ง
๖. บอกทางดำเนินชีวิตที่ดีงามให้

ผมและครอบครัวขอขอบคุณด้วยความเคารพอย่างสูงยิ่ง

สุนทร ตันจ้อย

วิธีสร้างโชคหรือดวง

ที่คิดเขียนเรื่องนี้ เพราะมีผู้คนมากมายได้บ่นให้ฟังว่า “โชคหรือดวงไม่ดีเลย” แล้วก็หาวิธีไปสะเดาะเคราะห์ นอกจากเสียเงินทองเพิ่มเข้าไปอีกแล้ว บางครั้งยังทำให้เสียตัวอีก แม้ว่าสถานที่ทำสะเดาะเคราะห์นั้นจะอยู่ในที่ควรปลอดภัยอย่างยิ่งแล้วก็ตาม คือวัดตามที่เป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์

การเขียนเรื่องลักษณะนี้ไม่ใช่ของง่าย เพราะอย่างน้อยผู้เขียนเองต้องมีความเชื่อมั่นเรื่องอย่างนี้อย่างไม่สั่นคลอนพร้อมทั้งปฏิบัติจนเห็นผล และที่สำคัญคือเขียนเรื่องอย่างนี้ คนโดยมากมักจะหาว่าเซย์ ถ้าเราบอกว่า เมื่อคืนเราไปเที่ยวแถวพัฒนาพงศ์มา ในวงสนทนาจะหุ่หึ่ง ซักถามว่า สนุกไหม? เป็นอย่างไรบ้าง? แต่ถ้าบอกว่าเมื่อคืนไปฟังเทศน์มา หรือไปนั่งปฏิบัติธรรมที่ไหนสักแห่ง วงสนทนาจะไม่สนใจและเปลือๆ อาจถูกเรียกว่าเป็นมหาไปเสียฉิบ

ที่เป็นเช่นนั้นเพราะโลกมันเป็นอย่างนั้นเอง ทุกคนต้องการเจอคนดี ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่คนก็อยากได้ลูกดี ตัวลูกก็อยากได้พ่อแม่ที่ดี สามีมารรยาต่างก็อยากได้แต่ละฝ่ายเป็นคนดี หัวหน้าที่อยากให้ลูกน้องดี ตัวลูกน้องก็อยากได้หัวหน้าดี ฯลฯ แต่โลกก็ลืมไปว่ามีวิชาอะไรบ้างล่ะที่ทำให้คนเป็นคนดี วิชาฟิสิกส์? วิชาเศรษฐศาสตร์? สังคม หรือวิชาวิทยาศาสตร์แขนงอื่น? วิชาเหล่านั้นล้วนแต่สอนออกนอกตัวเราทั้งสิ้น ไม่สามารถทำให้เราเป็นคนดีมีคุณธรรมและพ้นทุกข์ได้ มีวิชาเดียวเท่านั้นที่จะทำให้เรา

เป็นคนดีได้ คือ วิชาศีลธรรม ซึ่งรวมไปถึงคำสั่งสอนของศาสนา ไม่ว่าจะเป็นศาสนาใดก็ตาม และเมื่อศึกษาวิชาศีลธรรมและคำสั่งสอนต่างๆ แล้ว เราต้องนำไปปฏิบัติให้ได้ด้วย มิเช่นนั้นแล้วก็ไร้ผล เข้าทำนองคนมี ๓ ประเภท คือ

เรียนธรรมะ แต่ไม่รู้ธรรมะ

รู้ธรรมะ แต่ไม่มีธรรมะ

มีธรรมะ แต่ไม่สามารถเอาธรรมะมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนได้

กล่าวโดยสรุปก็คือ **“ความรู้ต้องคู่กับศีลธรรม”** ถ้าเปรียบวิชาการต่างๆ เป็นดินแล้ว ศีลธรรมก็คือน้ำ ดินที่ปราศจากน้ำ ย่อมเป็นฝุ่นคลุ้งฉันใด คนมีวิชาความรู้แต่ขาดคุณธรรม ก็ฟุ้งซ่านฉันนั้น

ข้อสนับสนุนที่สำคัญข้อหนึ่งที่ว่า ศีลธรรมเป็นเรื่องสำคัญ และต้องควบคู่ไปกับความรู้ด้วย ก็คือเมื่อครั้งที่ผู้เขียนสอนหนังสืออยู่ที่คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ได้มีการรณรงค์เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพของแผนกโรคหัวใจว่า **“หัวใจดีมีสุข”** เพราะในขณะนั้นหรือแม้แต่ขณะนี้ โรคหัวใจ คือฆาตกรอันดับต้นๆ ที่คร่าชีวิตของคนไทยเรา รวมอยู่ในกลุ่มอุบัติเหตุและโรคมะเร็ง จุดประสงค์ของการรณรงค์ก็คือ ให้ประชาชนอย่าดื่มเหล้าจัด สูบบุหรี่จัด กินอาหารแต่พอดี และให้ระวังเรื่องอาหารการกิน และหมั่นออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งหมอเองก็คิดแบบอย่างทางโลกว่า นั่นคือชีวิตจะมีความสุข ถ้าหัวใจมีสุขภาพดี

สมมุติว่าเรานำใครสักคนหนึ่งไปตรวจหัวใจ เช่นทำ อี.เค.จี. ผลออกมา หัวใจทำงานปกติและดีเยี่ยม เราคิดหรือว่าชีวิตผู้นั้นจะมีความสุขจริง ถ้าหัวใจของเขาเต็มไปด้วยความโลภ ความโกรธ ความหลง เห็นใครดีกว่าไม่ได้ มีแต่ความอิจฉาริษยา หัวใจที่เต็มไปด้วยการกลั่นแกล้งคน ฯลฯ เราต้องไม่ลืมว่า ผู้ถูกอิจฉาจนนอนหลับ แต่ผู้อิจฉาเองจะนอนไม่หลับ คนเรานอนไม่หลับบ่อยๆ เข้า นานๆ เข้า เจ้าหัวใจที่ว่าดี ด้วยการตรวจวัดนั้น อาจกลับกลายเป็นโรคหัวใจเอาเสียก็ได้ ดังนั้น ถ้าจะให้ถูกต้องต้องเขียนใหม่ว่า

“หัวใจดีมีคุณธรรมนำมาซึ่งความสุข”

ถ้าทำเช่นนี้ได้ ชีวิตจึงจะมีความสุขจริง และเป็นความสุขที่สงบเยือกเย็น

คนเราจะดวงดีหรือโชคไม่ดีนั้น มันมีเหตุมาทั้งนั้น อยู่ๆ มันเกิดเองไม่ได้ เพราะเราไม่รู้สาเหตุ ก็บอกว่าบังเอิญบ้าง เราเห็นนาย ก. กำลังแทงนาย ข. ตาย เราก็บอกว่า ป่าเถื่อน โหดร้าย นาย ข. ดวงช่วย แต่ถ้าเราสามารถรอกเหป (ชีวิต) ย้อนหลังได้ เหมือนรอกเหปเพลงแล้ว เราก็จะเห็นภาพเดียวกันว่า นาย ข. กำลังแทง นาย ก. ตาย เหมือนกัน ของมันเคยทำกันมา จริงอยู่ ฝ่ายหนึ่งอาจเป็นผู้เริ่มต้นก่อนก็ได้ ด้วยเหตุนี้ พระพุทธเจ้าท่านจึงตรัสสอนว่า “เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร” ไม่เช่นนั้นมันก็ฆ่าล้างโคตรกันไม่จบเหมือนบางจังหวัด พุทธพจน์มีดังนี้ว่า

น ทิ เวเรน เวรานิ

สมฺมุนตีธ กุทาจนํ

อเวเรน จ สมฺมุนตี

เอส ฐมฺโม สนนตโน

แต่ไหนแต่ไรมาในโลกนี้

เวรย่อมไม่ระงับด้วยการจองเวร

แต่ระงับด้วยการไม่จองเวร

นี่เป็นกฎตายตัว

At any time in this world

Hatred never ceases by hatred

But through non-hatred it ceases

This is an eternal law (แปลโดย คุณเสถียรพงษ์ วรรณปก)

หลักคำสอนที่สำคัญยิ่งของพระพุทธศาสนา คือ **กฎแห่งกรรม** (การกระทำและผลของการกระทำ) ซึ่งว่าด้วย “เหตุ” และ “ผล” สร้างเหตุไว้อย่างไร ผลจะออกมา

เป็นเช่นนั้น เราต้องการผลให้เป็นเช่นไร ก็ต้องสร้างเหตุอย่างนั้นไว้ เช่น เราต้องการให้มีสุขภาพดี (ตัวผล) เราก็ต้องสร้างเหตุที่จะทำให้สุขภาพดี เช่น หมั่นออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และไม่ทำอะไรที่เป็นเครื่องบั่นทอนสุขภาพ เช่น ดื่มสุราจัด สูบบุหรี่จัด รับประทานอาหารโดยไม่ระมัดระวัง หรือถ้าเราต้องการความร่ำรวย หรือเพียงแค่ว่าได้ชื่อว่าเป็นคนมีเงิน (ตัวผล) เราก็ต้องสร้างเหตุที่จะทำให้มีเงิน เช่น ขยันทำมาหากิน ไม่เล่นการพนัน หมั่นทำบุญทาน ปลูกฝังนิสัยการเก็บเงิน เก็บมาก รวยมาก เก็บน้อย รวยน้อย เป็นต้น

ถ้าเราต้องการขับรถโดยไม่ให้เสียกลางทาง (ตัวผล) เราก็ต้องสร้างเหตุไม่ให้เกิดเสียกลางทาง โดยการนำรถเข้าตรวจเช็คตามระยะที่ผู้ผลิตกำหนด เพื่อช่างจะได้ทราบล่วงหน้าพอสมควรว่าอะไรควรเปลี่ยนควรซ่อม หรือถ้าเราต้องการเป็นคนแก่ที่มีลูกหลานคอยดูแล (ตัวผล) ตัวเราเองก็ต้องสร้างเหตุขึ้นขึ้นมา คือ ต้องคอยดูแลปรนนิบัติคุณพ่อคุณแม่ของเราก่อน เป็นต้น ถ้าเราเองยังไม่สนใจคอยดูแลคุณพ่อคุณแม่ของเราเองเมื่อยามท่านชราแล้ว เราจะไปหวังให้ลูกของเราคอยดูแลเมื่อเราแก่เฒ่าได้อย่างไร? หรือเราเป็นลูกสะใภ้ ทำไมเราไม่คิดและพยายามทำตัวให้ดี ปฏิบัติต่อแม่ฟ้าหลวงของเราให้ดีไว้ เมื่อเรามีลูกสะใภ้บ้าง เราก็มักจะได้อะไรที่ดีเหมือนกัน เมื่อเราปฏิบัติต่อแม่ฟ้าหลวงของเราดี สามียังของเราหากไม่เลวร้ายจนเกินไป ก็จะตอบสนองเราดีด้วย เช่น ให้ความรัก และอาจดีต่อพ่อแม่ของเราเป็นมุลกลับด้วย เมื่อสามียังของเราปฏิบัติตัวดีต่อบุพการีของเรา เพราะเราส่งเสริมด้วย เขาก็จะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีความกตัญญูรู้คุณ เขาก็มีความเจริญ เมื่อสามียังเจริญ ความเจริญก็กลับเข้ามาสู่ครอบครัว ลูกๆ เราเห็นพ่อแม่เขาปฏิบัติดีต่อปู่ย่าตายาย เขาก็จะเอาอย่าง และปฏิบัติดีต่อเราบ้าง นั่นคือเราเองนั้นแหละเป็นผู้ได้รับผลทั้งหมด

* ในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๐ วรรคที่ ๔ ซึ่งเป็นสูตรต้นตปิฎก ว่าด้วย เทวทูตวรรค คือว่าด้วยทูตของเทวดา พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดง การที่เทพชั้นดาวดึงส์ไม่พอใจเมื่อทราบว่ามนุษย์ไม่ปฏิบัติดีต่อมารดาบิดา เป็นต้น ไม่รักษาอุโบสถ และพอใจเมื่อ

*พระไตรปิฎกฉบับประชาชน โดยคุณสุชีพ ปุญญานุภาพ

ทราบว่ามีมนุษย์ปฏิบัติดี ทรงแสดงว่าทำวสักกะ (พระอินทร์) สอนเทพชั้นดาวดึงส์
สรรเสริญการรักษาอุโบสถ มีองค์ ๘ ในวันอุโบสถ

พ่อแม่บางคนอยากได้หลานสืบตระกูล (เรียกว่าตายแล้วยังห่วงนามสกุลตนเอง
จะหมด) และเพื่อความสุขของตนเอง พ่อลูกชายแต่งงานไม่มีลูกเพราะลูกสะใภ้
เป็นหมัน บางคนก็บังคับให้ลูกชายหย่าขาดจากภรรยา เรียกว่าทำให้ชีวิตเขาต้อง
ทุกข์ยาก พลัดพรากจากกัน เมื่อสร้างเหตุไว้อย่างนั้น ก็ขอให้ทำตัวทำใจเลยว่าชาติหนึ่ง
ตนเองก็จะพบทำนองเดียวกัน เมื่อรู้เหตุรู้ผลที่จะเกิดเช่นนี้แล้ว ผู้ฉลาดในธรรม
ย่อมจะไม่ทำ เพราะไม่มีใครต้องการให้เกิดเช่นนั้นแน่นอน ด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้า
จึงตรัสไว้เป็นพุทธพจน์ว่า

ผู้ใดปรารถนาสุขเพื่อตน
โดยการก่อทุกข์ให้คนอื่น
ผู้นั้นมักเกี่ยวพันด้วยเวรไม่รู้สิ้น
ไม่มีทางพ้นเวรไปได้

มีเรื่องเล่าในอดีตครั้งพุทธกาลว่า ชายผู้หนึ่งแต่งงานแล้วหลงภรรยา ได้เอาข้าว
ใส่รางหมูให้พ่อของตนซึ่งแก่แล้วกิน วันหนึ่งเมื่อลูกชายของตนโตขึ้น เห็นลูกกำลัง
ทำรางหมูเล่น พ่อก็ถามว่า ทำไปทำไม? ลูกชายก็ตอบว่า “เตรียมไว้ใส่ข้าวให้พ่อกิน
ตอนแก่”

ถ้าเราต้องการให้บริษัทที่เราทำงานเชื่อถือในตัวเรา มอบความไว้วางใจหรือความ
เป็นใหญ่ให้ (ตัวผล) เราก็ต้องสร้างเหตุ คือ ขยันทำงาน ไขว่คว้าหาความรู้ มีวินัย
ซื่อสัตย์สุจริต ให้ความร่วมมือ ถ้ามีวันหยุดที่ตรงกับวันอังคารหรือวันพฤหัสบดี ก็ไม่
ถือโอกาสหยุดยาวด้วยการบอกรายวันจันทร์หรือวันศุกร์ เป็นต้น

บางท่านสงสัยว่า ทำไมบางคนทำน้อยได้ผลมาก บางคนทำมากกลับได้ผลน้อย
หรือไม่ก็ขาดทุน หรือได้ผลผลิตติดลบเข้าไปอีก อะไรเป็นเหตุให้เป็นอย่างนั้น เรื่องนี้
ได้มีผู้สงสัยมาเป็นพันๆ ปีแล้ว เรื่องมีดังนี้

ในอังคุตตรนิกาย หมวดวณิซชสูตร พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๑ ท่านพระสารีบุตร ได้เคยทูลถามพระพุทธเจ้าว่า อะไรเป็นเหตุเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลบางคนในโลกนี้ ทำการค้าขายขาดทุน บางคนทำการค้าไม่ได้กำไรตามที่ประสงค์ บางคนทำการค้าได้กำไรตามที่ประสงค์ และบางคนก็ได้กำไรยิ่งกว่าประสงค์ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดง เหตุปัจจัยของผลที่ต่างกันเหล่านั้นว่า ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะเหตุว่า ในอดีตชาติ บางคน ได้ปวารณากับสมณะหรือพราหมณ์ให้บอกปัจจัยที่ประสงค์ แล้วไม่ถวายปัจจัยตามที่ ปวารณาไว้ เพราะฉะนั้น เมื่อทำการค้าขายจึงขาดทุน บางคนก็ปวารณากับสมณะหรือ พราหมณ์ให้บอกปัจจัยที่ประสงค์ แต่ถวายปัจจัยที่ปวารณาไว้ไม่เป็นตามประสงค์ (คือ บอกว่าจะให้ อย่างหนึ่ง แล้วไปให้อีกอย่างหนึ่ง) เพราะฉะนั้น เมื่อทำการค้าขายจึงไม่ได้ กำไรตามที่ประสงค์ บางคนก็ปวารณากับสมณะหรือพราหมณ์ให้บอกปัจจัยที่ประสงค์ แล้ว ถวายปัจจัยที่ปวารณาไว้ตามที่ประสงค์ เวลาทำการค้าขายก็ยอมได้กำไรตามที่ ประสงค์ และบางคนปวารณากับสมณะหรือพราหมณ์ให้บอกปัจจัยที่ประสงค์แล้ว ถวายปัจจัยยิ่งกว่าที่ปวารณาไว้ หรือยิ่งกว่าที่ประสงค์ เพราะฉะนั้น เวลาค้าขายจึงได้ กำไรยิ่งกว่าที่ประสงค์

จะเห็นว่าแม้แต่เรื่องค้าขาย พระองค์ก็ทรงแสดงไว้แล้ว จะว่าศึกษาธรรมะแล้วเป็น เรื่องเซยได้อย่างไร กลับทำให้เราฉลาดในการดำเนินชีวิตมากขึ้น จะเห็นว่าทั้งหมดนั้น อยู่ที่การไม่รักษาคำพูดนั่นเอง เปรียบเทียบง่าย ๆ สมมุติว่าเราบอกกับใครสักคนหนึ่งว่า หากทำงานนี้เสร็จ จะให้ปากกาปลอกทอง แต่พอเขาทำเสร็จ กลับให้ปากกาปลอกเงิน (เทียบกับวณิซชสูตรดังกล่าวก็คือ ปวารณาไว้อย่างแล้วให้อีกอย่างหนึ่งนั่นเอง) อย่างนี้ ผู้ที่ทำงานให้เรา ก็ยอมไม่พอใจ จะให้หัววานอะไรอีกคงลำบาก หรือกลับกัน เราบอกว่า จะให้ปากกาปลอกทอง แต่กลับทำให้ดียิ่งกว่า เช่น ฝังเพชรให้ (คือให้มากกว่าที่ ปวารณาไว้) เป็นต้น แหน่อนผลก็ยิ่งดียิ่งขึ้นไปอีก จะให้หัววานอะไรเขาอีก เขาก็จะทำให้ อย่างสุดชีวิต

พ่อแม่เราก็เป็นคนปกติธรรมดาเหมือนคนทั่วไป แต่ทำไมฆ่าพ่อแม่ บาปมาก เป็นอนันตริยกรรม ก็เพราะท่านมีบุญคุณกับเรามาก เช่นเดียวกัน หากเราไปพูดจา

โกหกกับพระสงฆ์ซึ่งท่านเป็นผู้มีศีลบริสุทธิ์ด้วยแล้ว ผลบาปก็ยิ่งจะมากเป็นเงาตามตัว
ดังนั้น ถ้าสมมุติพระท่านขอให้ถวายแท่งค้ำน้ำ ๑,๐๐๐ ลิตร เรารับปวารณาไว้ แล้วต่อมา
ท่านอาจขอเป็น ๒,๐๐๐ ลิตร เมื่อรู้อย่างนี้แล้ว ก็รับปวารณาเสีย เพราะเราได้ถวาย
มากกว่าที่ท่านประสงค์ ทำการค้ำจะได้กำไรมากกว่าที่ประสงค์ ไม่ใช่ไปต่อว่าท่าน
ที่แรกขอเท่านั้น แล้วมาเพิ่มอย่างนี้ เป็นพระโลภนี่ หรืออะไรทำนองนั้น ทุกคนอยาก
ทำอะไรที่ลงทุนน้อยแต่ได้ผลมาก เมื่อรู้อย่างนี้แล้วก็รีบสร้างโชคหรือดวงตามที่
พระพุทธรองค์ทรงชี้แนะไว้

กล่าวโดยสรุปก็คือ หากเราเห็นใครทำการค้ำก็ดูว่าขยันดี แต่ก็ยังเจ้งอยู่ ก็ให้
สันนิษฐานตามที่พระพุทธรองค์ได้ทรงแสดงไว้ อดีตเราไม่รู้ แต่ปัจจุบันก็อย่าสร้างเหตุ
อย่างนั้นไว้เพื่อที่จะได้ไม่ต้องรับผลที่ไม่ดีในกาลข้างหน้า จะได้ไม่ต้องบ่นว่า ดวงไม่ดี
หรือโชคไม่ดี วนิชชสูตรนี้ จะสอนให้เราเป็นผู้ระมัดระวังเมื่อจะทำอะไรกับผู้มีศีล
หรือพระสงฆ์ อย่ารับปากไว หรือง่ายๆ คิดให้รอบคอบเสียก่อน หากทำไม่ได้แล้ว
หรือกลับคำ ผลจะเป็นอย่างที่พระพุทธรองค์ได้ทรงแสดงไว้

เราชาวพุทธเป็นจำนวนมากมักจะเชื่อกฎแห่งกรรมในตัวเอง (ของอดีตชาติ)
มากกว่าตัวเหตุ เช่น เรามักจะได้ยินพูดกันเสมอว่า แล้วแต่บุญกรรม เป็นกรรมของสัตว์
เขาทำบุญมาดีจึงได้ร่ำรวย หรือมียศถาบรรดาศักดิ์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นอดีต เราแก้ไข
อะไรไม่ได้ คิดไปก็เท่านั้น เมื่อรู้เช่นนั้นแล้ว ทำไมเราไม่รีบสร้างเหตุของเราไว้ในชาตินี้
เพราะชาตินี้ก็คืออดีตชาติของชาติต่อๆ ไปนั่นเอง เมื่อถึงตอนนั้นแล้ว เราก็คงสุขสบาย
ได้เสวยความสุข เพราะได้สร้างเหตุไว้ดีแล้วในชาตินี้นั่นเอง

เมื่อครั้งเราเรียนหนังสือเรื่องสังข์ทอง ข้อความตอนหนึ่งเขียนว่า “ทิพย์อาสน์
เคยอ่อนแต่ก่อนมา กระด้างดังศิลาประหลาดใจ” คือ พระอินทร์เห็นความทุกข์ของ
เจ้าเงาะ จึงคิดจะไปช่วย แต่มีลูกค้ำคนหนึ่งของผู้เขียนได้ใช้คำพูดที่ง่าย ๆ ประทับใจมาก
และด้วยความหมายเดียวกันว่า

“คนดีมีทุกข์ เทวดาเป็นสุขได้อย่างไร”

ปัญหาอยู่ที่ว่า เราได้สร้างเหตุของการเป็นคนดี ถึงขั้นที่แม่แต่เทวดา (อย่าว่าแต่คนเลย) ยังทนไม่ได้ ต้องคิดช่วยเหลือเราหรือเปล่า? ถ้าทำถึงขั้นนั้นแล้ว การบวงสรวง และการอ้อนวอนขอพรอาจสำเร็จผลจริงได้ คนประเภททำความดีแบบสามวันดีสี่วันชั่ว คือ ความดีก็ทำไป บาปก็ทำไป ก็อย่าไปอ้อนวอนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือพระเจ้าเสียให้ยากเลย

เรื่องการทำบุญนั้น อาจารย์ซา ท่านได้พูดไว้ดีมาก คือ “ถ้าจะแสวงหาการทำบุญแล้ว ควรแสวงหาการละทำบาปดีกว่า” ผู้เขียนเห็นว่าดี ที่ว่าดี เพราะเรามักพบแต่คนที่วิ่งหาที่ทำบุญ ผู้เขียนเห็นว่าเราเริ่มด้วยแสวงหาการไม่ทำบาปก่อนดีกว่า เพราะการละเว้นการทำบาปนั้นเราไม่ต้องลงทุน แต่การทำบุญต้องลงทุน เช่น เราเกิดชาติใดฉันใด ไม่อยากขาดน้ำ เราก็ต้องทำบุญเกี่ยวกับน้ำ เช่น สร้างบ่อน้ำ แท็งค์น้ำ บริจาคที่ดิน สร้างบ่อน้ำ เป็นต้น แต่การละเว้นทำบาป ไม่ต้องลงทุน เช่น ไม่พูดจาใส่ร้ายป้ายสีให้เขาเสียชื่อเสียงหรือเสียคน หรือเขาเล่าว่าคนนั้นคนนี้ไม่ดี เพราะอย่างนั้นอย่างนี้ เราก็ไม่ไปโพนทะนาต่อ เพราะเราก็ไม่รู้ว่าจริงหรือเปล่า? หรือเป็นเรื่องจริง เราก็ไม่ควรเล่า เมื่อเราละเว้นการละบาปอย่างนี้ได้ และแสวงหาการทำบุญด้วย ชีวิตเราก็ยิ่งดีมากขึ้น เพราะเราสร้างเหตุไว้ดีถึงสองต่อตนเอง ผู้ที่ชอบเล่าเรื่องแต่ไม่ดีของคนอื่น ชอบนินทาคน เพราะจิตขาดเมตตาตนเอง

มีญาติสนิทคนหนึ่งของผู้เขียน เพิ่งเสียชีวิตเมื่อ ๒-๓ ปีมานี้เอง ได้สร้างเหตุไว้แบบนี้ คือ เมื่อหลายปีก่อน ฐานะเรียกว่ายังไม่ดีเหมือนปัจจุบัน แต่ได้ตั้งสัจจะไว้ว่า ระหว่างเข้าพรรษาทุกๆ วันพระ จะหุงข้าวที่วัดทุกเช้ามีดเพื่อทำอาหารถวายพระตอนเช้า และทำเช่นนี้มาเป็นสิบๆ ปี ต่อมาได้ชนะประมูลขายข้าวแกงให้โรงเรียนที่กรุงเทพฯ เป็นโรงเรียนใหญ่และทุกคนอยากได้ ขายข้าวแกงจนรวยมาก และเลิกทำเพราะทำไม่ไหว เรียกว่าสร้างเหตุเกี่ยวกับข้าวก็ร่ำรวยเพราะเรื่องข้าวๆ

อีกรายหนึ่งสร้างเหตุไว้แบบแปลกๆ ลูกคำรายหนึ่งของผู้เขียนซึ่งเป็นคนดีและรวยมาก ชอบทำบุญทานทุกประเภท ได้แจ้งความประสงค์กับโรงเรียนแถวถนนเพชรบุรีว่า ขอส่งเด็กชาย ก. (ระบุชื่อ) ทุกปี จนกว่าจะจบ (โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียน

อาชีพะสำหรับเด็กยากจน แต่ก็มีสอนดี จบไปมักมีงานทำเสมอ) มาทราบภายหลังเป็นปีแล้วว่า ครูผู้นั้นเอาทุนไปให้นักเรียนอีกคนหนึ่ง (คือไม่ได้โกงเอาเงินเข้ากระเป๋าตนเอง แต่ที่ให้อีกคนหนึ่ง อาจเห็นว่าจนกว่า หรือชอบเด็กอีกคนหนึ่งก็ได้)

แสดงว่าครูผู้นั้นบุญก็ทำไป (คือไปให้เด็กอีกคนหนึ่ง) และบาปก็ทำไป (ไปตัดรอนเด็กอีกคนหนึ่ง) ผู้เขียนสามารถวิเคราะห์ได้ว่า อะไรที่ครูผู้นั้นควรได้ ก็อาจถูกตัดรอนเช่นเดียวกัน เหมือนหลายๆ คนชอบบ่นกับเราว่า ถูกตัดหน้า หรือชีวิตมีแต่ติดขัด ก็เราสร้างเหตุอย่างนั้น ผลมันก็เป็นอย่างนั้น

ถ้าครูผู้นี้เป็นผู้ฉลาดในทางธรรม คือช่วยผู้อื่นโดยไม่ให้ตัวเองเดือนร้อน ก็อาจขอทุนกับเจ้าของทุนเพิ่มอีกทุนก็ได้ ถ้าคิดอยากจะช่วยเด็กคนนั้นจริงๆ ดีกว่าไปทำอย่างนั้น

ผู้เขียนเจอคนจำนวนมากชอบพูดว่า “ไม่ต้องเอาของไปให้เขาหรอก เขารวยอยู่แล้ว” เรียกว่าไปขัดลาภเขา หรือไม่ก็ “ให้แค่นี้พอแล้ว ไม่ต้องไปให้เขามากหรอก” อะไรทำนองนี้ เรียกว่าเขากำลังสร้างเหตุไว้ไม่ดี ถ้าผู้ให้เกิดขึ้นคล้ายตาม คนนั้นก็ไม่ได้ดังนั้น อะไรๆ จะมาถึงตนก็จะมีคนคอยขัดแบบเดียวกัน

ทั้งหมดนี้เป็นความเห็นที่ผู้เขียนเฝ้าปฏิบัติจนเห็นผลและสังเกตมาโดยตลอด จึงอยากชี้แนะ แต่อย่างไรก็ตาม ให้ถือหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า (กาลามสูตร) ซึ่งท่านกล่าวไว้ทำนองนี้ว่า

“จงอย่าเชื่อเพราะครูบาอาจารย์สอน เพราะมีอยู่ในตำรา เพราะประเพณีปฏิบัติกันมา เพราะเขาว่่ากัน หรือเข้ากับความเห็นของเรา แต่จงเชื่อเพราะได้ใช้ปัญญาพิจารณาดีแล้ว”

อย่าตีความหมายของกาลามสูตรนี้ไปในทางที่ผิดว่า ครูบาอาจารย์สอนอะไรแล้วไม่ต้องเชื่อแบบคนหัวรั้น ความหมายของสูตรคือว่า ถ้าจะเชื่อ ก็จงเชื่ออย่างมีเหตุผล และหลังจากใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญไตร่ตรองดีแล้ว

คำสอนของศาสนาพุทธมีจุดเด่นที่ความเชื่อ หรือความศรัทธา (Faith) อย่างเดียวไม่พอ เราอาจถูกหลอกและเป็นผู้มั่งมายได้ แต่ต้องมีปัญญา (Wisdom) กำกับด้วย

ตัวอย่างที่เห็นชัดคือ ท่านองคุลีมาล ท่านเป็นผู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด (ทางโลก) มาก เรียนเก่งจนลูกศิษย์ต่างๆ ในสำนักของอาจารย์ริษยา จึงแอบไปใส่ร้ายกับอาจารย์ผู้สอน อาจารย์หลงเชื่อ จึงออกอุบายว่าให้ไปฆ่าคนและเอานิ้วคลั่งออกมาให้ครบ ๑,๐๐๐ นิ้ว แล้วเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ท่านองคุลีมาลมีความเชื่อในตัวอาจารย์อยู่แล้ว (แต่ขาดตัวปัญญา) จึงปฏิบัติตาม เกือบจะฆ่าแม่ของตนเอง จนพระพุทธรูปเจ้าไปช่วยไว้ทัน ตอนนั้นถ้าท่านคิดสักนิดว่า วิชาความรู้ไม่น่าจะเกี่ยวกับการฆ่าคนจำนวนมากขนาดนั้นแล้ว ท่านก็คงไม่ทำ

โปรดอย่าลืมนะ ไม่ว่าท่านจะเป็นคนอย่างไร ถ้าท่านไม่มีโชคหรือดวงไม่ดีเสียอย่าง ความเก่งก็ช่วยอะไรท่านไม่ได้มากนัก “ความเก่งหรือความฉลาด หน้า ๑ กิโลกรัม สู้ความโชคดี หน้า ๑ กรัม ไม่ได้” มีสุภาษิตภาษาอังกฤษบทหนึ่งว่า “An ounce of luck is better than a pound of wisdom” เวลาเล่นกอล์ฟ เรามักพูดกันในหมู่เพื่อนฝูงในเชิงล้อเล่นว่า “เจ็ทเก่งสู้เจ็ทเฮงไม่ได้” ผู้เขียนก็ยังคงมีความเชื่อว่า “ความสำเร็จไม่ใช่เป็นเครื่องวัดความสามารถของคนที่แท้จริงเสมอไป”

ตัว “ดวง” หรือ “โชค” เราสามารถสร้างได้ ทำได้ด้วยตัวของเราเอง ไม่ว่าจะสร้างตัวดวงดีหรือตัวดวงร้าย หรือจะว่าโชคดีโชคร้ายก็ได้

คนจำนวนมากมักจะบ่นกันว่า เกิดมาไม่สวย ไม่รวย ไม่โชคดี หรือดวงไม่ค่อยดี เป็นต้น เพราะเขาเหล่านั้นลืมนึกไปว่า “ฟ้าประทานชีวิตให้เรา ก็จริงอยู่ แต่ชะตาชีวิตหรือดวงนั้น เราต้องสร้างเอง อย่ามัวแต่ไปหลงโทษแต่ดวงชะตาอย่างเดียวไม่ได้ เราต้องสร้างปัจจัยหรือเหตุให้กับชะตาหรือดวงของเราด้วย”

เมื่อเราทราบเลาๆ เช่นนี้แล้ว เราจะได้ไม่หลงแต่อ่อนวอนขอพร มัวแต่จุดธูปอธิษฐาน หรือเที่ยววิงวอนพระดีๆ หรือของดีเพื่อให้โชคดีแคล้วคลาดจากภัยพิบัติต่างๆ โดยไม่สร้างปัจจัยนั้นๆ ขึ้นมาเลย

ที่ใช้คำว่า “ปัจจัย” แทนคำว่า “เหตุ” เพราะไม่อยากให้มองเป็นเรื่องของศาสนา มากเกินไป ซึ่งได้พูดไว้มากในเรื่องเหตุดี ผลต้องดี

ขอให้เรามาดูสิ่งง่ายๆ ในชีวิตประจำวันของเราก่อน เช่น

๑. ท่านอยากมีเพื่อนมากหรือไม่? ถ้าอยากมี เราก็สร้างปัจจัยของการมีเพื่อน มากขึ้นมา เช่น ช่วยเหลือเพื่อนในกิจการที่ชอบ ทำตัวให้มีประโยชน์ ไม่เอาเปรียบหรือ เบียดเบียนเขา เป็นผู้รู้จักให้ ถ้าเดือดร้อนต้องยืมเงินเขา ถ้าถึงเวลาใช้คืน ก็รีบใช้ตามนัด ถ้าจะผัดนัด ก็แจ้งให้เขาทราบถึงเหตุติดขัด ไม่ใช่ปล่อยให้เขา รอจนเขาอาจเสียหายด้วย เพราะเขาอาจต้องเอาเงินเราไปใช้หนี้อีกต่อหนึ่งก็ได้ การไม่บอกให้เขารู้ล่วงหน้าในสิ่ง ที่เราเองก็รู้ๆ อยู่แล้วทำให้ไม่ทัน เขาอาจต้องเสียเครดิตเพราะเราก็ได้ หรือพยายาม รักษาคำพูด ฯลฯ เหล่านี้ เป็นต้น

ถ้าท่านพยายามปฏิบัติอย่างนี้ ขอให้เชื่อว่า ใครเข้าใจท่านก็ชอบท่านทุกราย เพราะในชีวิตที่ผ่านมา ยังไม่เคยพบใครสักคนที่ไม่ชอบคนคนดีเลย ปัญหาอยู่ที่ว่า เรามักจะพบแต่คนที่ว่าตัวเองดี (ตามความรู้สึกของตน) คนดีจริงๆ มักไม่ค่อยพบ

เมื่อสามารถทำเช่นนี้ได้ เราก็ไม่ต้องเสียเวลาไปหาเกจิอาจารย์เพื่อขอของดีให้ คนรักใคร่ เอาเวลาดูทีวีอยู่บ้านดีกว่า

๒. ท่านอยากมีเพื่อนน้อยหรือไม่? ถ้าอยากมี เราก็สร้างปัจจัยแห่งการมีเพื่อนน้อย ขึ้นมา เช่น ยืมเงินแล้วไม่ใช้ จีบเมียเพื่อนหรือสามีของเพื่อน เวลาเราบอกงานเขามา แต่เวลาเขาบอกงานเราบ้าง ก็บอกไม่ว่างหรือไม่ไปเสียเฉยๆ หรืออะไรที่เราจะเสีย ประโยชน์ก็แก้งัง แต่ถ้าอะไรเราจะได้ประโยชน์แล้วไม่ยอม ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น

ถ้าท่านสร้างปัจจัยเช่นนี้ไว้เรื่อยๆ เพื่อนท่านก็จะน้อยลงๆ จนตัวท่านก็อาจไม่ เหลือด้วย คือจะมีผู้หวังดีมาช่วยให้ท่านขึ้นสวรรค์หรือลงนรกเร็วขึ้น

๓. ท่านอยากได้ความปลอดภัยหรือความสะดวกในการเดินทางหรือไม่? ถ้าอยากได้ เราก็สร้างปัจจัยแห่งความปลอดภัยและความสะดวกนั้นๆ ขึ้นมา เช่น รถว่าง

ถ้าสามารถรับคนได้ ก็รับเพื่อให้ความสะดวกในการเดินทางแก่เขา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เวลาขับรถออกจากหมู่บ้านตอนเช้าๆ (เรื่องนี้ท่านต้องใช้ปัญญาประกอบด้วยว่า ควรไม่ควรอย่างไร?) เห็นใครเกิดอุบัติเหตุ ก็ช่วยเหลือเท่าที่สามารถช่วยได้ ช่วยไม่ได้ ก็แจ้งตำรวจ เพราะเวลาไม่กินาที อาจช่วยชีวิตคนเจ็บได้ (เรื่องนี้ก็ต้องใช้ปัญญา เหมือนกัน ไม่ใช่เจอคนสลบอยู่กลางถนน ชี้นำส่งโรงพยาบาลโดยไม่มีพยานรู้เห็น ตำรวจไทยอาจเอาท่านเข้าคุกได้ง่ายๆ) เห็นก้อนหินขวางอยู่กลางถนน แทนที่ขับรถ ผ่านไป ก็อาจจะจอดรถหยิบทิ้งข้างทาง เพราะมีผู้เกิดอุบัติเหตุจากสิ่งเหล่านี้ได้

ผู้เขียนเอง เห็นท่อประปาเปิดอยู่ จะถือเป็นหลักว่าต้องรีบหาทังไม้มาปัก เพราะอาจ มีใครขับรถตกท่อ หรือเดินตกท่อตายตามที่เป็นข่าวโดยไม่ทันสังเกตก็ได้ ฯลฯ เหล่านี้ เป็นต้น

ถ้าท่านพยายามสร้างปัจจัยอย่างนี้เรื่อยๆ ให้มากขึ้นๆ และอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ หยุดยั้งแล้ว ขอให้ท่านเชื่อเถิดว่า ท่านจะได้รับความปลอดภัยอย่างแน่นอน สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งมีอยู่จริงในโลกนี้ ย่อมมองเห็นท่าน อาจไม่ต้องจุดธูปขอพรหรือห้อยพระเลย ก็ยังได้

ชาวเรือบินตกที่ประเทศฝรั่งเศสเมื่อหลายปีก่อน มีผู้โดยสารตายร่วม ๒๐๐ คน มีเด็กรอดอยู่ ๑ คน พบว่าเด็กคนนี้ได้ห้อยพระ (เพราะพ่อแม่เป็นฝรั่งนับถือคริสต์ นี่ถ้าเป็นเด็กไทยและห้อยพระ พระองค์นั้นคงดังระเบิดอีก)

ในประเทศอื่นๆ ที่นับถือศาสนาอื่นๆ ต่างก็เคยเกิดอุบัติเหตุทั้งที่ไม่นารถดมา ทั้งนั้น และพวกนั้นรับรองว่าไม่ได้ห้อยพระแน่ แสดงว่าต้องมีปัจจัยภายนอกอย่างอื่น อย่างแน่นอนที่คุ้มครอง ซึ่งเราจะว่ากันต่อไป

แต่ถ้าท่านห้อยพระและพยายามสร้างปัจจัยตามที่กล่าวนั้นมาด้วย ก็จะเป็นการ ดีมาก ถือว่ามีกำบังกัน ๒ ชั้น เพราะคนใกล้ตัวย่อมช่วยเหลือได้ทันทีกว่าคนไกลตัว อยู่ดี หลักสำคัญอยู่ที่ว่าเราต้องทำความดีหรือสร้างปัจจัยนั้นๆ ด้วย

โปรดอย่าลืมว่า หลวงพ่อที่สร้างพระให้เราห้อยคอ นั้น ตัวหลวงพ่อก็คงเคยเกิดอุบัติเหตุตายเป็นมาหลายครั้งแล้วตามกรรมของแต่ละท่าน คนบางคนก็เสียชีวิตโดยมีพระดังๆ และราคาแพงติดตัวอยู่ สิ่งเหล่านี้บางครั้งเราต้องใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญและไตร่ตรองบ้าง จะทำให้เราเห็นสัจธรรมบางอย่างในชีวิตประจำวันของเราได้ ทำให้หูตาสว่าง และไม่หลงจนเกินไป ผู้เขียนคิดว่าเราพยายามสร้างความศักดิ์สิทธิ์ให้กับตัวเราด้วยการทำความดีให้มากขึ้นๆ และอย่างต่อเนื่อง และรักษาจิตใจให้ดีและมั่นคง จะเป็นการดีกว่ามัวแต่วิ่งหาของดีโดยไม่ทำความดี หรือหากท่านทำความดีรักษาจิตใจตามแนวดังกล่าวแล้ว ก็ไม่ต้องกังวลใจ หรือไปเสียเวลากับสิ่งที่เขาเรียกว่าของดีนั้นให้มากเกินไปเลย

พระพุทธรูปองค์ทรงรับรองโดยกล่าวเป็นพุทธวจนะไว้ว่า

สีลํ กวมจมพุกุตํ

ศีลเป็นเกราะป้องกันภัยมหัศจรรย์

ขออย่าได้เข้าใจผู้เขียนผิดเป็นอย่างอื่น ผู้เขียนเองก็มีพระห้อยคอเหมือนกัน แต่จะไม่แสวงหาให้มากไปกว่าเท่าที่มีอยู่ เพราะถ้าเอาพระที่ทุกคนต่างก็พยายามยึดเยียดให้และว่าดีๆ นั้น มาห้อยคอหมดโดยไม่ใช้ปัญญากำกับบ้าง ผู้เขียนคงมีความลำบากกับการห้อยพระและการเก็บรักษาอย่างแน่นอน แต่สิ่งที่ผู้เขียนแสวงหา คือ พยายามแสวงหาปัจจัยแห่งความปลอดภัยและสะดวกอยู่เรื่อยๆ ทำให้มากขึ้นๆ และอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุดยั้ง ประดุจดังพัดลมที่หมุนไม่หยุด

๔. ท่านอยากมีอายุยืนยาวและสุขภาพดีหรือไม่? ถ้าอยากมี ท่านก็จงสร้างปัจจัยแห่งการมีอายุยืนยาวและสุขภาพดีนั้นขึ้นมา เช่น ไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ไม่เบียดเบียนหรือรังแกสัตว์ พยายามปล่อยปลาเป็นประจำ เช่น เดือนละครึ่ง เวลาเคราะห์ร้าย หมอดูมักจะบอกให้ไปปล่อยปลา ท่านไม่ถามตัวเองบ้างหรือว่า ทำไมต้องรอให้เคราะห์ร้ายจึงจะปล่อย เหมือนที่ท่านจะไปหาคนอื่น เมื่อยามท่านเดือดร้อนเท่านั้นหรือ?

ในจุฬกัมมวิมังคสูตร (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๔) คือ สูตรว่าด้วยการจำแนกกรรม
สูตรเล็ก ขณะที่พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ที่เชตวันาราม กรุงสาวัตถี ทรงตอบคำถาม
ของสุภมาณพบุตรแห่งโตทยยพราหมณ์ เกี่ยวกับผลร้ายผลดีต่างๆ ๗ คู่ ว่าเนื่องจาก
มาจากกรรม คือการกระทำของสัตว์ คือ

๑. มีอายุน้อยเพราะฆ่าสัตว์ มีอายุยืนเพราะไม่ฆ่าสัตว์
๒. มีโรคมากเพราะเบียดเบียนสัตว์ มีโรคน้อยเพราะไม่เบียดเบียนสัตว์
๓. มีผิวพรรณทรามเพราะขี้โกรธ มีผิวพรรณดีเพราะไม่ขี้โกรธ
๔. มีคักดาน้อยเพราะมักริษยา มีคักดามากเพราะมักไม่ริษยา
๕. มีโภคทรัพย์น้อยเพราะไม่ทำทาน มีโภคทรัพย์มากเพราะให้ทาน
๖. เกิดในตระกูลต่ำเพราะกระด้างถือตัว ไม่อ่อนน้อม เกิดในตระกูลสูงเพราะ
ไม่กระด้างถือตัว แต่รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน
๗. มีปัญญาทรามเพราะไม่เข้าหาสมณพราหมณ์ ใตถามเรื่องกุศล อกุศล
เป็นต้น

มีปัญญาดีเพราะเข้าหาสมณพราหมณ์ ใตถามเรื่องกุศล อกุศล เป็นต้น

สูตรนี้ถือว่ามีประโยชน์มาก เราอยากได้โชคหรือดวงทางไหน ก็เลือกปฏิบัติทางนั้น
แทนที่จะไปอิจฉาริษยาเขา เขารวย เป็นใหญ่เป็นโต ก็เพราะเขาสร้างเหตุไว้ดี ในอดีต
เราไม่มี ก็เริ่มสร้างเหตุปัจจัยเสียตอนนี้ ผลจะได้ดี สร้างเหตุไว้อย่างไร ก็ได้รับผล
อย่างนั้น อยากได้ผลอย่างไร ก็ให้สร้างเหตุไว้อย่างนั้น หลักการของพระพุทธศาสนา
มีอยู่ว่า

“จะไม่มีการได้ดีใดๆ ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ”

เรื่องการเบียดเบียนสัตว์ (คือ ไม่ทำให้ถึงตาย หากทำให้ถึงตาย ก็เป็นปาณาติบาตไป)
ต้องตีบทให้แตก และนำเอาไปปฏิบัติในชีวิตจริงให้ได้ การขังสัตว์ เช่น นกกินดี เพียงเพื่อ
ความสุขส่วนตัว การเลี้ยงลิงแล้วผูกโซ่ไว้อย่างนั้นก็ดี ใต้อธิว่าเป็นการเบียดเบียนสัตว์

อย่างน้อยก็ได้ชื่อว่าขาดความเมตตา ผู้ฉลาดในธรรมไม่ควรประพฤติปฏิบัติ เพราะจะส่งผลร้ายให้กับตนตามสูตรดังกล่าวข้างต้นนั่นเอง

ผู้เขียนคิดว่าการปล่อยปลาเป็นการให้ชีวิต เมื่อเทียบกับการปล่อยนก เพราะปลานั้นคือนักโทษประหารตีๆ นี่เอง ชายกันหมดวันต่อวัน แต่นกนั้น แม้อ้าขายไม่ได้ เขาไม่ได้เอาไปทอดกรอบรุ่งเช้าใส่กรงมาขายใหม่ ดังนั้น การปล่อยปลาน่าจะได้บุญกุศลแรงกว่าเมื่อเทียบกับการปล่อยนก

๕. เพื่อให้เข้าใจเรื่องการซื้อการขายบ้าง ท่านอยากให้ผู้ลูกค้าต้อนรับท่านดีหรือไม่? ถ้าต้องการ เราก็พยายามสร้างปัจจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ขึ้นมา เช่น ใครมาขายล็อตเตอรี่ตามห้องทำงาน ถ้าท่านไม่ซื้อ ก็พูดกับคนขายตีๆ เห็นบางคนไล่ออกไปด้วยความรำคาญ เมื่อท่านขายของเหมือนกัน ยังไม่เห็นใจกัน แล้วท่านจะให้ใครเห็นใจท่าน เราช่วยเหลือซื้อของผู้อื่นในสิ่งที่พอช่วยกันได้ คนอื่นก็จะช่วยท่านในทำนองเดียวกันเหมือนกัน

การสงเคราะห์ผู้อื่น คือการสงเคราะห์ตนเองนั่นเอง

การช่วยเหลือผู้อื่น คือการช่วยเหลือตนเองนั่นเอง

ที่กล่าวมานี้ เป็นเพียงแนวความคิดเท่านั้น ท่านอยากได้สิ่งใด ท่านก็พยายามสร้างปัจจัยนั้นๆ ขึ้นมา การทำบุญต้องฉลาดทำด้วย ไม่ใช่สักแต่ว่าทำ พระพุทธเจ้าท่านยืนยันแล้วว่า เหตุเป็นอย่างไร ผลต้องเป็นอย่างนั้น ปลูกมะม่วงจะให้เป็นทุเรียนคงไม่ได้ ถ้าท่านอยากมีที่ดิน เวลาใครทำบุญทำทานเกี่ยวกับเรื่องที่ดิน ก็พยายามร่วมกับเขา มากน้อยเป็นอีกเรื่องหนึ่งตามกำลังศรัทธาของเรา แต่จงทำบ่อยๆ และอย่างต่อเนื่อง

* พระพุทธองค์ทรงอุปมาทานและการรับว่า เสมอกัน คือ พวกวีรบุรุษที่เป็นคนกล้าหาญนั้น ถึงแม้ว่าจะมีน้อย ก็สามารถเอาชนะคนฉลาดที่มีมากได้ คนที่มีศรัทธานั้น ถึงแม้จะมีของน้อยหรือมีของที่ไม่มีค่ามากมาย แต่เมื่อมีศรัทธาเกิดขึ้น ก็สามารถสละให้คนอื่นได้

* หนังสือบุญญกิริยาวัตถุ โดยอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ หน้า ๑๔

การทำบุญเหมือนกับการศึกษาหาความรู้ นั่นแหละ ถ้าชีวิตท่านสนใจแต่เครื่องจักรกล ท่านก็จะได้ (ความรู้) แต่เครื่องจักรกลอย่างเดียว แต่ถ้าท่านสนใจหลายๆ เรื่อง ท่านก็ได้ (ความรู้) หลายๆ เรื่อง บุญก็เช่นเดียวกัน ถ้าเราทำหลายๆ เรื่อง เราก็จะเป็นผู้ที่มีโชคหรือดวงดีในหลายๆ เรื่องเหมือนกันไม่เป็นเรื่องๆ ไป

เปรียบเสมือนว่าถ้าเรามีที่ ๑๐ ไร่ ถ้าเราปลูกข้าวทั้งหมด เราก็ได้ข้าวทั้ง ๑๐ ไร่ แต่ถ้าเราแบ่งปลูกข้าวบ้าง ปลูกมะม่วง ปลูกกล้วย ปลูกทุเรียนบ้าง ฯลฯ เราก็จะได้กินของทุกๆ อย่างในที่เท่าเดิมนั้น การทำบุญเพื่อสร้างเหตุเพื่อให้เกิดโชคดีหรือดวงดีก็เช่นกัน

ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าต้องทำอย่างสม่ำเสมอและอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่สักพักก็ทำที หรือทำเฉพาะวันเกิด เป็นต้น เหมือนเวลาเราเอาพัดๆ ครั้งหนึ่ง เราก็โยนครั้งหนึ่ง ถ้าเราอยากโยนตลอด เราก็ต้องพัดตลอด หรือไม่ก็ต้องใช้พัดลม เพราะมันหมุนต่อเนื่อง การทำบุญนานๆ ครั้งแล้วอ้างบุญกุศลให้ช่วย พอไม่สมหวังก็พาลหาว่าบุญไม่ช่วย กลายเป็นมิจฉาทิฎฐิไป

คนเราเป็นจำนวนมากยิ่งได้ลาภบอวยยิ่งดีใจ ไม่เคยบ่นว่าทำไมไม่ได้ลาภบอวย ซึ่งก็คงจะเป็นการสร้างเหตุไว้อย่างดีแล้วในอดีตของแต่ละคน แต่เวลาจะให้ทำบุญบ่อยๆ เพื่อจะได้ผลที่ดีบ่อยๆ นั้น มักจะไม่ยินดี คอยหลบหลีก กลัวเสียเงิน แล้วเราจะเป็นผู้มีลาภ มีความโชคดีบ่อยๆ ไปได้อย่างไร?

ในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๒ พระพุทธองค์ได้ทรงตรัสแสดงสัปปุริสทาน (ทานของคนดี) ๕ ประการ ไว้ดังนี้

๑. ทานที่ให้ด้วยศรัทธา ผลรับคือทำให้รวยและเป็นคนสวยหรือรูปร่างงาม
๒. ทานที่ให้โดยเคารพ เช่น ไถ่โยนให้ ผลรับคือทำให้รวย และบุตร สามี ภรรยา คนใช้ เป็นคนว่าง่าย เชื่อฟัง
๓. ทานที่ให้ตามเวลา (คือ ในเวลาที่สมควรให้ เช่น ในเทศกาลที่สำคัญ หรือเวลา

ที่คนกำลังเดือดร้อน ต้องการความช่วยเหลือ) ผลรับคือทำให้รวยและทำให้ความ
ต้องการที่เกิดขึ้นตามกาลบริบูรณ์ เช่น เวลาเดือดร้อน ก็จะมีผู้มาช่วยทันเวลาเช่น
เดียวกัน

๔. ทานที่ให้ด้วยจิตอนุเคราะห์ (เช่น เห็นคนหรือสัตว์หิวโหยก็ให้อาหาร เป็นต้น)
ผลรับคือทำให้รวย และมีจิตชอบแต่กามคุณที่ดี คือมีทรัพย์แล้วคิดใช้ทรัพย์ ไม่ใช่
ทนอดอยากเหมือนปูโสเมฝ้าทรัพย์

๕. ทานที่ให้โดยไม่กระทบตนและผู้อื่น (เช่น ไม่มีเงิน แต่อาศัยอำนาจบารมีไปข่มขู่
ผู้อื่นให้มาทำทาน) ผลรับคือทำให้รวย และทำให้ทรัพย์ที่เกิดขึ้นไม่ถึงความวิบัติจากไฟ
จากน้ำ จากพระราช จากโจร จากผู้ไม่ชอบกัน จากทายาท ดังนั้น เราจะพบข่าวคนรวย
บางคนมีแต่ภัยพิบัติ เช่น ไฟไหม้ โจรปล้น ก็ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าทำทานโดย
กระทบตนและผู้อื่น

ท่านจะเห็นว่าพระพุทธเจ้าทรงยืนยันในเรื่องนี้ว่า *ทานทำให้รวยทุกข้อ* ดังนั้น
ถ้าท่านอยากดวงดีหรือโชคดีในเรื่องของความร่ำรวย ความสวย อยากให้สามีภรรยา
หรือบุตรเชื่อฟัง ท่านก็จงสร้างปัจจัยหรือเหตุอื่นๆ เอาเอง ตามที่พระพุทธองค์ได้ทรง
เมตตาสั่งแนะไว้

แม้แต่เรื่องทานที่เราอาจดูว่าเป็นของง่าย แต่ความจริงแล้วเป็นของละเอียด
อ่อนมาก ทานบางอย่างเป็น *ทาสทาน* คือ ผู้ให้เป็นทาสของความพอใจ ให้ของที่เลวกว่า
ที่ตนใช้เพราะไม่สามารถสลัดสิ่งของที่ดีกว่าให้ได้ ถ้าจะให้ ก็ให้ของที่เลวกว่าตนใช้สอย
นั่นคือเหตุหรือเจตนาในการให้ ผลที่ได้รับคือ เวลาได้รับอะไร ไม่ว่าจะทางตา หู จมูก
ลิ้น กาย อันเป็นผลของกรรมนั้น ก็มักจะได้อะไรที่ไม่ค่อยดีตามเหตุอื่นๆ ทานบางอย่าง
เป็น *สหายทาน* คือผู้ให้ๆ วัตถุ สิ่งของที่เสมอกันหรือเหมือนกับที่ตนใช้ ผลที่ได้รับ
ก็คือเวลาได้รับอะไร ไม่ว่าจะทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ก็มักจะได้อะไรที่ดีปานกลาง ไม่ถึงกับ
ดีเลิศ ทานบางอย่างเป็น *ทานบดี* คือ ผู้ให้ๆ ของที่ดีประณีตกว่าที่ตนใช้ เพราะไม่เป็น
ทาสของความพอใจ หรือขัดข้องในวัตถุ ผลที่ได้รับก็คือ เวลาได้รับอะไร เช่น ลาก

ไม่ว่าทางตา หู จมูก ลิ้น และกาย อันเป็นผลของกรรมนั้น ก็ย่อมได้รับสิ่งที่ดีมีความ
ประณีตตามสมควรแก่เหตุ

สมัยหนึ่งชาวเมืองสาวัตถี อันเป็นที่ตั้งของวัดเชตวันวิหาร ได้ถวายทานแด่พระ
ภิกษุสงฆ์อันมีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน พระคาสตาได้ทรงทำอนุโมทนาและตรัสว่า

“บุคคลบางคนในโลกนี้ให้ทานด้วยตนเอง แต่ไม่ชักชวนผู้อื่น เขาย่อมได้
โภคสมบัติ แต่ไม่ได้บริวารสมบัติในที่แห่งตนเกิดแล้ว บางคนไม่ให้ทานด้วยตนเอง
แต่ชักชวนให้คนอื่นทำ เขาย่อมได้บริวารสมบัติ แต่ไม่ได้โภคสมบัติในที่ๆ ตนเกิด
บางคนไม่ให้ทานด้วยตนเอง และไม่ชักชวนให้ผู้อื่นทำด้วย เขาย่อมไม่ได้โภคสมบัติ
ไม่ได้บริวารสมบัติในที่ๆ ตนเกิด เป็นคนเที่ยวกินเดน บางคนให้ทานด้วยตนเองด้วย
และชักชวนผู้อื่นด้วย เขาย่อมได้ทั้งโภคสมบัติและทั้งบริวารสมบัติในที่ๆ ตนเกิดแล้ว”

จะเห็นว่าบางคนได้ลาภดีๆ บางคนมีทรัพย์มาก แต่บริวารไม่มี บางคนมีลาภดีๆ
ได้เห็นแต่ของดี มีทรัพย์มาก มีบริวารมาก ล้วนแต่เกิดจากเหตุทั้งนั้น เขามีโชคหรือดวง
อย่างนั้นก็เพราะเขาสร้างเหตุมาดีแล้วนั่นเอง ความจริงเรื่องทานสามารถเขียนได้มาก
เพียงแต่ยกเป็นตัวอย่างให้เห็นเท่านั้นเอง

โปรดอย่าลืมนึกว่าใครจะพูดอย่างไร ก็เป็นเพียงความเห็นของผู้นั้นเท่านั้น คงไม่มี
ความเห็นของใครน่าเชื่อเท่าพระพุทธเจ้าของเรา คือข้อใดที่ทรงแสดงว่าเป็นโทษ ก็คง
เป็นโทษตลอดไป ข้อใดที่ทรงแสดงว่าเป็นคุณ ก็เป็นคุณตลอดไป ไม่ขึ้นอยู่กับเวลา
อย่างที่เรียกว่า อกาลิก เช่น

“ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

“ไม่มีความสามัคคีในหมู่คนพาล” ใครที่คบคนโงงแล้วบอกว่าไม่เห็นเขาทำอะไร
นั้นอาจเป็นเพราะเขายังไม่ได้โอกาสหรือยังไม่ถึงเวลาที่จะโงงก็ได้”

“ขึ้นชื่อว่าบาปแม้เพียงเล็กน้อย คนฉลาดย่อมละเว้น”

ความชั่วเปรียบเสมือนเลือด เมื่อผลยังไม่ให้ ลูกเลือก็ดูน่ารักดี แต่เมื่อทำมากขึ้นๆ เหมือนเลือดเริ่มโตขึ้นๆ เลือดที่วุ่นรักนั้นแหละมันจะเข้ากัดเราเอง เหมือนความชั่วส่งผลต่อเรา

พระพุทธเจ้าทรงรับรองในเรื่องบุญทานไว้ว่า “บุญเป็นที่พึ่งอันแท้จริงของมนุษย์ทั้งโลกนี้และโลกหน้า” และ “ผู้ที่สั่งสมบุญย่อมเป็นสุขและรอดพ้นจากเวรภัยทั้งปวง”

* นายหนันทิยะ เป็นชาวเมืองพาราณสี เป็นผู้ชอบทำบุญทำทาน เขาได้สร้างศาลาถวายแด่พระสงฆ์ ภายหลังวันหนึ่ง ท่านโมคคัลลานะผู้มีฤทธิ์ได้ท่องเที่ยวไปสู่วะโลก เห็นปราสาททิพย์ซึ่งอุบัติขึ้นพร้อมกันกับการถวายศาลาของนายหนันทิยะ สมบูรณ์ด้วยนารี อยู่ในชั้นดาวดึงส์ ท่านได้ถามเทพบุตรเหล่านั้นถึงเจ้าของวิมานนั้น ซึ่งท่านเทพบุตรเหล่านั้นตอบว่า เป็นของนายหนันทิยะ ฝ่ายพวกนางเทพอัปสร ซึ่งรอคอยการมาของนายหนันทิยะอยู่ก็บอกพระเถระว่า ขอให้นายหนันทิยะมาโดยเร็ว พวกเธอคอยอยู่ด้วยความกระวนกระวายใจ

พระเถระได้กลับจากเวทโลกเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า และทูลถามว่า “พระเจ้าข้า ทิพย์สมบัติเกิดแก่คนผู้ทำความดีที่ยังมีชีวิตอยู่ในมนุษยโลกนี้ด้วยหรือ?”

“โมคคัลลานะ” พระองค์ตรัสตอบ “ทิพย์สมบัติเกิดแก่นายหนันทิยะในเวทโลก เธอเห็นเองแล้วมิใช่หรือ ไฉนจึงถามเรา?” และพระองค์ได้ตรัสต่อไปว่า

“โมคคัลลานะ เหมือนใครๆ ยืนอยู่ที่ประตูเรือน เห็นบุตรและพี่น้องผู้จากไปนานกลับมา เขาพึงกลับเข้ามาในเรือนโดยเร็ว แล้วบอกว่าคนโน้นมาแล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้ พวกญาติของเขาย่อมยินดีว่าเรง ออกมาจากบ้านโดยขมิ้มมันยินดีกับผู้นั้นว่า พ่อมาแล้ว พ่อมาแล้ว ฉันใด เหล่าเทวดาต่างมาคอยต้อนรับบุรุษหรือสตรีผู้ทำความดีไว้ในโลกนี้ฉันนั้นเหมือนกัน” แล้วทรงตรัสพระคาถาแปลแล้วได้ความว่า

* จากนิทานธรรมบทฉบับปลาย โดยคุณทองพูน สุทธหลวง หน้า ๒๓๖

“บุรุษผู้จากไปนาน
เมื่อกลับมาจากไพรัชสถานโดยสวัสดิ
ญาติและมิตรสหายย่อมยินดีต้อนรับ
บุญที่ได้ทำไว้ในโลกนี้
ย่อมต้อนรับผู้ที่จากไป
เหมือนญาติที่รักมาจากที่ไกล
ฝูงชนย่อมเต็มใจต้อนรับ” (แปลโดย คุณเสถียรพงษ์ วรรณปก)

ผู้เขียนคิดว่า ต่อไปนี้เราอย่ามัวแต่ไปน้อยใจในโชคชะตาหรือดวงของเราเลยว่
เกิดมาไม่สวย ไม่รวย เพราะสิ่งเหล่านั้นมันเป็นอดีตไปแล้ว ไม่มีใครแก้ไขได้ พระพุทธเจ้า
ท่านทรงตรัสว่า ปัจจุบัน (หรือวันนี้) สำคัญที่สุด ถ้าปัจจุบันทำดี อนาคตและอดีต
ก็จะดีเอง เพราะวันนี้ก็จะได้ชื่อว่าเป็นอนาคตของเมื่อวานนี้ และเป็นอดีตของวันพรุ่งนี้
และถ้าจะมองในเรื่องของชาติแล้ว “ชาตินี้” จะได้ชื่อว่าเป็น “ชาติก่อน” หรือ “กรรมเก่า”
ที่เรามักพูดกัน แต่ก็แก้ไขไม่ได้นั่นเอง

เรื่องบุญนั้นมียอยู่ ๓ อย่าง คือ “บุญติด” บางคนเกิดมารวยเพราะบุญติดตามมา
ให้ผลเลย บางอย่างเป็น “บุญตาม” คือ เกิดมาอาจไม่รวยทันที แต่บุญที่ได้สั่งสมไว้
ก็หนุนตามส่งให้รวยจนได้ในที่สุด บางอย่างก็เป็น “บุญรอ” คือ บุญที่ทำไว้ไปรอเราอยู่
ตั้งเรื่องของนายนั้นทีละนั้น คนบางคนเกิดมารวยก็เกิดความประมาท พอพระท่าน
สั่งสอนว่า ท่านทำให้รวย ก็ได้แย้งว่า ผมไม่ทำทานก็รวยอยู่แล้ว เหตุปัจจัยที่จะเป็น
บุญรอ บุญติด และบุญตาม ก็ไม่มี พอต้องกลับมาเกิดอีก ก็กลายเป็นคนจน เพราะ
กินบุญเก่าหมดแล้ว พอเป็นคนจน ฟังพระสอนว่าการบริจาคทำให้รวย ก็คิดสร้างบุญ
กุศล เหตุปัจจัยที่จะเป็นบุญรอ บุญติด และบุญตามก็มี พอเกิดอีกทีก็เป็นคนรวย
เป็นวิฆเนศวรอยู่อย่างนี้

ดังนั้น ใครก็ตามที่เกิดมาเป็นคนรวย มีทรัพย์สมบัติที่จะทำบุญทาน และมีความ
ยินดีในการทำบุญทานแล้ว ถือว่าเป็นผู้โชคดี เป็นผู้ฉลาด ถือว่าสร้างเหตุไว้ดี เกิดอีก
ก็ชาติๆ ก็เป็นคนรวยสูงขึ้นเรื่อยๆ ไม่ตกต่ำ

อย่าไปเข้าใจผิดๆ ว่า ทุกอย่างแล้วแต่กรรมเก่า แก้ไขอะไรไม่ได้ เราสร้างกรรม (ดี) ใหม่ได้ เพื่อให้ได้รับผลดีในชาตินี้ได้ หากเปรียบเกลือเสมือนเป็นความโชคร้าย ภัยพิบัติ ถ้าเราใส่เกลือ ๑ ช้อน ลงในน้ำ ๑ แก้ว อาจมีรถเค็ม แต่ถ้าเกลือ ๑ ช้อน เดิมนี้ ใส่ลงในน้ำ ๑ ถัง เราไม่สามารถสัมผัสรสเค็มได้ น้ำปริมาณ ๑ ถัง เหมือนกับความดีหรือบุญทานที่เราทำเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และอย่างต่อเนื่องนั้นแหละ ภัยพิบัติก็อาจไม่เกิดกับเราเหมือนผลกรรมบางอย่าง เปรียบเหมือนหมาไล่เนื้อ

ครั้งหนึ่งท่านพระสารีบุตรได้ทำนายหลานของท่านว่าจะเสียชีวิตภายใน ๗ วัน ไหนๆ จะเสียชีวิตแล้ว เณรก็ขอลาไปลาโยมแม่ ขณะเดินทางกลับ เห็นปลาอยู่ในหนองน้ำ จะแห้งดินเพื่อชีวิต ด้วยจิตสงสารก็จับไปปล่อย อยู่ต่อมาก็ไม่เห็นเป็นอะไร จึงไปทูลถามพระพุทธรเจ้าๆ ก็บอกถึงเหตุที่รอดชีวิตเพราะจับปลาไปปล่อย

จะเห็นว่าการรอดชีวิตหรือไม่ อยู่ที่กรรม (การกระทำ) ของเณร ไม่ได้อยู่ที่ใคร บันดาลให้เป็นไป หากบอกว่าจะเสียชีวิต แต่กลับทำกรรมไม่ดี เช่น ไปฆ่าสัตว์ตัดชีวิต หรืออยู่เฉยๆ ไม่ทำความดี ไม่เพิ่มปริมาณน้ำให้มากตามตัวอย่างข้างต้น เณรก็อาจจะเสียชีวิตจริงๆ ตามคำทำนายของท่านพระสารีบุตรก็ได้

ด้วยเหตุนี้จึงถือเป็นประเพณีสืบต่อว่า เคราะห์ร้ายให้ปล่อยปลา เพราะปลาคือ นักโทษประหารดีๆ นี้เอง เขาต้องซื้อไปแกงแน่นอน เรื่องนี้ให้ข้อคิดกับเราต่อไปอีก ๒ ข้อว่า ไม่มีใครรู้แน่ๆ เราจะเคราะห์ร้ายเมื่อใด ผู้เขียนจึงถือเป็นสูตรกับครอบครัวว่า เราจะปล่อยปลาด้วยกันเฉลี่ยเดือนละครั้ง และต้องเป็นปลาที่เขาขายเพื่อเอาไปทำอาหาร ไม่ใช่ปลาเพื่อปล่อยโดยเฉพาะ

อีกข้อหนึ่ง คือ หมอดูนั้น ดูอดีตมักแม่น เพราะเป็นกรรมที่เราได้ทำไปแล้ว แต่อย่าไปเชื่อคำทำนายในอนาคตให้มากนัก อาจเป็นจริงหรือไม่จริงก็ได้ขึ้นอยู่กับ การกระทำ (กรรมดี กรรมชั่ว) ของเราเองประกอบด้วย ดูดังเณรตามตัวอย่าง หากหมอดู ทำนายว่าเราจะสอบตก แล้วท้อถอยไม่ดูหนังสือ เพราะคิดว่าตกแน่ๆ อย่างนี้ ก็คงจะสอบตกตามคำทำนาย แต่ถ้าเรามานะดูหนังสือให้มากยิ่งขึ้น หาผู้รู้ช่วยสอนช่วย ตีให้ ก็อาจสอบได้จริงๆ ก็ได้

ถ้าเราต้องการให้ชะตาชีวิตหรือโชคของเราทำอะไรให้ราบรื่น ไม่ติดขัด เราก็ต้องสร้างปัจจัยเหตุเหล่านั้นๆ ขึ้นมา เช่น อย่าหัดเป็นคนแก่งคน ดึงเรื่องให้มันล่าช้าต่างๆ ที่เป็นหน้าที่ของตน (ที่ดึง อาจเป็นเพราะไม่ชอบคนนั้นหรือไม่ให้ของใต้โต๊ะ เป็นต้น) พยายามช่วยเหลือคนอย่างเต็มใจและกุลิกุจอ เมื่อเราพยายามสร้างปัจจัยอย่างนี้เรื่อยๆ และอย่างต่อเนื่องแล้ว ท่านเองก็จะมีโชคในทางที่ทำอะไรไม่ติดขัดด้วยเช่นเดียวกัน สิ่งที่เราทำลงไปแล้วก็ได้ชื่อว่า เป็น “กรรมเก่า” ทั้งสิ้น และสิ่งนั้นๆ จะต้องหวนกลับมาหาเราทั้งนั้น ช้าหรือเร็วในรูปใดรูปหนึ่งเท่านั้นเอง อย่าหลงเข้าใจผิดว่าคนนั้นคนนี้ทำชั่วหรือไม่ดีแต่เห็นสบาย (ดูจากภายนอก) หรือมีเงิน หนึ่งนั้นต้องดูให้จบ หนึ่งตามโรงอาจฉายจบใน ๒ ชั่วโมง รู้เรื่องว่าเป็นอย่างไร? หนึ่งบางเรื่องดูเป็นอาทิตย์หรือเป็นเดือนกว่าจะจบ บางเรื่องฉายเป็นตอนๆ กว่าจะจบเป็นปี ผลกรรมดีกรรมชั่วของคนก็เช่นเดียวกัน อาจต้องรอดูจนเขาตาย หรือรอจนชั้นลูกหลานของเขา ซึ่งจะส่งผลให้เห็นช่วงนั้นก็มี ใครขอฝากข้อคิดไว้ ๒ ข้อคือ

ท่านอยากให้ดวงหรือโชคของท่านเป็นไปในทางใด ก็ขอให้สร้างปัจจัย หรือเหตุในเรื่องนั้นขึ้นมา เช่น อยากมีที่ดินกับเขาบ้างเพราะชาตินี้เราไม่มี ก็คอยร่วมทำบุญกับเขาเกี่ยวกับที่ดิน เช่น ซื้อที่ดินถวายวัด สร้างโรงพยาบาล เป็นต้น หรือเราเป็นคนมีการศึกษาไม่ดี หรือไม่มีการศึกษา ก็คอยเกื้อกูลผู้อื่นทางการศึกษาไว้ เช่น สมทบทุนสร้างโรงเรียน ให้ทุนการเรียนแก่นักเรียนยากจน เป็นต้น เพียงแต่ว่าเหตุในเรื่องนั้นๆ ต้องทำให้มากขึ้นๆ ทำเรื่อยๆ และอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุดยั้ง ประดุจดั่งพัดลมที่หมุนไม่หยุด พระพุทธองค์ทรงตรัสแปลแล้วได้ความว่า

ถ้าหากจะทำความดี

ก็ควรทำดีบ่อยๆ

ควรพอใจในการทำความดีนั้น

เพราะการสะสมความดีนั้นนำสุขมาให้

และในนมกลับกัน พระองค์ได้ทรงตรัสไว้ว่า

ถ้าหากจำต้องทำชั่วไซ้

ก็ไม่ควรทำบ่อยนัก

และไม่ควรพอใจในการทำชั่วนั้น

เพราะการสะสมบาปนำทุกข์มาให้

หรืออยากรวบ ทำการค้าอะไรไม่ขาดทุน คือมีโชคดีหรือดวงดีในทางนี้ก็ให้
นึกถึง

๑) วณิชชสูตร

๒) จูฬกัมมวิภังคสูตร

๓) สัปปริสทาน ๕ ประการ

๔) นึกถึงคำของพระที่ให้พรหลังจากท่านให้ศีลแล้วว่า

ศีลนะ สุขติง ยันติ : บุคคลจะไปสู่สุคติได้ก็เพราะศีล

ศีลนะ โภคสัมปทา : บุคคลจะได้โภคทรัพย์สมบัติก็เพราะศีล

ศีลนะ นิพพุติง ยันติ : บุคคลจะดับทุกข์ความเดือดร้อนจนเข้าถึงสู่พระนิพพานได้
ก็เพราะศีล

นี่คืออานิสงส์ของศีล ซึ่งเราควรรักษาศีลให้บริสุทธิ์ไว้

๕. โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับพ่อค้า ให้นึกถึง *ปาปณิกสูตร* (สูตรของพ่อค้า) ซึ่งเป็น
พระสูตรต้นปิฎก อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล
ฉบับครบ ๒๐๐ ปี แห่งจักรีวงศ์ เล่มที่ ๓๔ หน้า ๖๓ ซึ่งกล่าวว่า พ่อค้าที่ประกอบด้วย
องค์ ๓ ย่อมถึงความเป็นผู้ยิ่งใหญ่ความไพบูลย์ในโภคทรัพย์ในเวลาไม่นาน ทำให้ได้
โภคทรัพย์ที่ยังไม่ได้ และทำให้โภคทรัพย์ที่ได้แล้วให้ทวีขึ้นองค์ ๓ นั้น ได้แก่

ก. มีตาดี (จักขุมา) คือเป็นผู้มีสายตากว้างไกล รู้ว่าสินค้าใดควรซื้อควรขาย
กะทันหันกำไรได้แม่นยำ ถ้าจะพูดในยุคลัทธิวัตรก็เรียกว่า เป็นผู้มึ่วิสัยทัศน์ดี
นั่นเอง

ข. จัดเจนธุรกิจ (วิธุโร) คือเป็นคนฉลาด ไปหาซื้อสินค้าในที่หาได้ง่าย และนำ
ไปขายในที่สินค้าหาได้ยาก เรียกว่าเป็นคนมีหัวการค้า มีแว่นั่นเอง เป็นผู้มีความขยัน
หมั่นเพียร เมื่อทำได้แบบนี้ เขาย่อมได้ लाभเพิ่มขึ้น ๑๐ เท่าบ้าง ๒๐ เท่าบ้าง

ค. มีแหล่งทุนพร้อมเป็นที่พึ่งพิงได้ (นิสสยะสัมบันโน) คือรู้จักคนกว้างขวาง
(ถ้ารู้จักคนมากนั้น รวมถึงผู้ที่เป็นแหล่งเงิน และทำตัวให้เชื่อถือไว้วางใจ และทำให้เขา
วางใจได้ ก็จะยิ่งนับว่าเป็นผลดียิ่งขึ้น...ผู้เขียน)

อีกข้อหนึ่งที่ยากให้ข้อคิดคือ ท่านอาจเลี่ยง “กฎหมาย” ได้ แต่ท่านไม่อาจเลี่ยง
หรือหนี “กฎแห่งกรรม” ได้เลย ดังพุทธพจน์ที่ว่า

ไม่ว่าบนท้องฟ้า

ไม่ว่าท่ามกลางมหาสมุทร

ไม่ว่าในหุบเขา

ไม่มีแม้แต่แห่งเดียว

ผู้ที่ทำกรรมชั่วอาศัยอยู่

จะหนีพ้นกรรมไปได้

Neither in the sky nor in mid-ocean

Nor in clefts of the rocks

Nowhere in the world is a place to be found

Where abiding one may escape from

the consequences of an evil deed

โชคหรือดวง ไม่ว่าจะโชคดีโชคร้าย ดวงดีหรือดวงร้าย เราสามารถสร้างได้ด้วยตัว
ของเราเอง ไม่มีใครดลบันดาลให้เป็นไป นอกจากตัวเราทำตัวของเราเองเท่านั้น เป็นไป
ตามที่ท่านอัสสซีได้ตอบคำถามของนายอุปติสสะ ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นพระสารีบุตร
อัครสาวกเบื้องขวาของพระพุทธองค์ว่า

เย ธัมมา เหตุปภะวา เตสัง เหตุง ตะถาคะโต
เตสังญะ โย นิโรธะ จะ เอวังวาที มหาสมมะโน

สิ่งทั้งหลายเกิดแต่เหตุ พระตถาคตตรัสถึงเหตุแห่งสิ่งเหล่านั้น และการดับเหตุ
แห่งสิ่งเหล่านั้น พระมหาสมณะสอนอย่างนี้

โดย ทศนัชัย บัณฑิตกุล

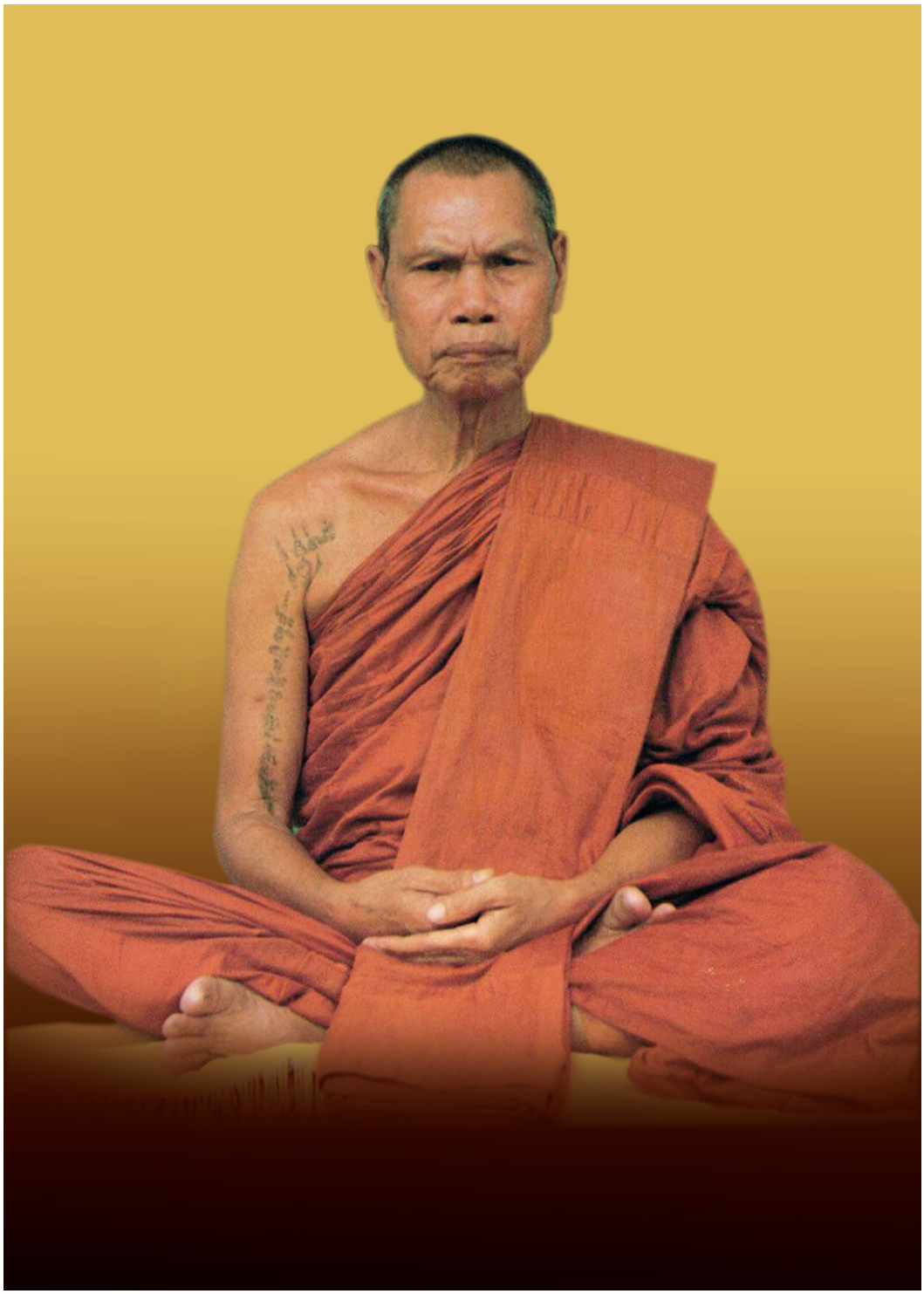
วัดถุมนงคฺลที่พระเดชพระคุณพระครูวิสุทฺธิสังวร (หลวงพ่อไช้) ได้เมตตาอธิบายจิตให้ฉันนั้น คณะผู้จัดทำมีความเห็นว่าสมควรจะได้จัดพิมพ์บันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ของอนุชนสืบไปภายหน้า เนื่องจากเล็งเห็นว่าวัดถุมนงคฺลต่างๆ ไม่ว่าจะป็นรูปองค์ปฎิมากร, รูปพระอสีติมหาสาวก หรือรูปเหมือนครูบาอาจารย์ก็ดีย่อมเป็นเครื่องเตือนสติเตือนใจให้ประพฤติดีประพฤดิชอบทั้งสิ้น พระเดชพระคุณพระราชวุฒาจารย์ (หลวงปู่ดูลย์ อตุโล) วัดบูรพาราม จ.สุรินทร์ เคยตอบสาธุชนเกี่ยวกับเรื่องวัดถุมนงคฺลว่า

“พวกท่านทั้งหลายแสดงความสนใจในการบำเพ็ญภาวนา ก็จงพากันบำเพ็ญภาวนาไป ไม่ต้องไปห่วงไปสนใจกับวัดถุมนงคฺลอันเป็นของภายนอกนี้ แต่สำหรับผู้ที่มิจิตใจเพลิดเพลินอยู่ ยังยินดีในการเกิดการตายในวัฏสงสาร ยังไม่สามารถรับธรรมของพระพุทธองค์ได้ ก็ให้อาศัยวัดถุภายนอก เช่น วัดถุมนงคฺล เป็นที่พึ่งไปก่อนเถิดอย่าไปตำหนิติเตียนอะไรเลย ครั้นเขาเหล่านั้นประสบเหตุเภทภัยมีอันตรายแก่ตน และเกิดแคล้วคลาดด้วยคุณแห่งพระรัตนตรัยก็ดี ด้วยเหตุบังเอิญก็ดี ก็จะทำให้เขาเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาได้ในภายหลัง ซึ่งจะเป็นเหตุให้เจริญงอกงามในทางที่ถูกต้องได้เอง”

พระเขมโก หลวงปู่สังวาลย์

วัดทุ่งสามัคคีธรรม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

ชีวประวัติและพระธรรมเทศนา

พระเขมโก หลวงปู่สังวาลย์

“อาตมาเคยนั่งกรรมฐานอยู่ในป่าช้า
เมื่อจิตไม่สงบก็ระลึกถึงว่า
**“ภิกษุ เธอจงทำจิตให้เป็นสมาธิ
ย่อมรู้ความเป็นจริง”**

ก็เลยตักเตือนตนว่า
เรายังทำจิตไม่เป็นสมาธิ ก็คงไม่รู้ความเป็นจริง
เลยพยายามยึดเอาหลักนี้เป็นผู้ฝึกจิตตนเอง
ไม่ได้นี่ก็อะไรมาก
นึกแต่ว่าเมื่อจิตไม่สงบ ย่อมไม่รู้ความเป็นจริง
จับยึดเอาหลักนี้เป็นข้อวัตรปฏิบัติอยู่ทุกขณะ
ฝึกเตือนตนเอง”

หลวงปู่สังวาลย์ เขมโก

สังเขปประวัติ

พระเชมโก หลวงปู่สังวาลย์

ประวัติ

หลวงปู่สังวาลย์ เชมโก เดิมชื่อ สังวาล จันทรเรือง เกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ ตรงกับวันจันทร์ เดือน ๔ ปีมะโรง ณ บ้านหนองผักนาก ต.หนองผักนาก อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี บิดาชื่อ นายห่วง มารดาชื่อ นางวาด เป็นบุตรคนที่ ๓ ในจำนวน ๕ คน ดังนี้

๑. นายวรุฒ จันทรเรือง
๒. นายเวทย์ จันทรเรือง
๓. หลวงปู่สังวาลย์ เชมโก
๔. พระสมบุรณ์ จิตตวโร
๕. แม่ชีสายบัว อภิเดช

ครอบครัวของท่านประกอบอาชีพทำนา เมื่ออายุครบบรรพชา ก็อุปสมบทเมื่อเดือน ๘ การบวชครั้งนั้น ท่านสวดมนต์ได้เพียงบท **อิติปิ โส** กับ **พาหุงฯ** เท่านั้น นอกนั้นสวดไม่ได้เพราะอ่านหนังสือไม่ออก จึงลาสิกขาไปทำนา

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ อายุได้ ๒๖ ปี จึงแต่งงานกับแม่บาง หลังจากแต่งงานอยู่กินไม่นาน ก็เกิดโรคภัยเบียดเบียน ทำนาไม่ได้ ภารยาต้องทำเสียเอง ส่วนตัวท่านก็ทำหน้าที่หุงหาอาหารแทน ต้องทนทุกขเวทนาด้วยโรคเหน็บชาเป็นเวลา ๒ ปี ระหว่างนั้นก็

ฝึกกรรมฐาน โดยได้รับคำแนะนำจากแม่ชีจินตนา ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อสด วัดปากน้ำภาษีเจริญ ปฏิบัติตามจนได้อารมณ์กรรมฐาน ประกอบกับท่านเกิดการ เบื่อหน่ายต่อโรคภัยไข้เจ็บที่เบียดเบียนท่านอยู่ตลอดเวลา

ครั้งหนึ่งแม่บางเกิดป่วย ท่านก็ช่วยดูแลตามประสาสามี ธรรมดาของคนป่วย ย่อมมีความอิดโรยเป็นธรรมดา และช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ท่านได้ช่วยตักน้ำรด ศีรษะให้แม่บาง พอน้ำรดลงบนเส้นผม ไอระเหยงจากน้ำที่โดนเส้นผมนั้นส่งกลิ่นเหม็น น่ารังเกียจ เนื่องจากไม่ได้ทำความสะอาดเป็นเวลานาน ทำให้ท่านเกิดความสลด สิ้นเวทียใจเป็นอย่างยิ่งว่า ร่างกายของคนเรานี้เป็นสิ่งที่ไม่น่ายินดี เป็นรังแห่งโรค เป็นที่เกิด แห่งทุกข์

และมีอีกครั้งหนึ่ง ขณะท่านยืนส่องกระจกเงาบานใหญ่ บังเอิญมีผู้หญิงเดิน ผ่านมา ท่านกลับเห็นเป็นโครงกระดูกเดินได้ผ่านหน้าท่านไป ด้วยตัวท่านเป็นผู้ฝึก กรรมฐานอยู่เสมอเอง จึงทำให้มีความรู้เห็น มีญาณทัศนะปรากฏขึ้น ด้วยเหตุนี้เอง ที่ทำให้ท่านเห็นภัยในสังขารยิ่งขึ้น และเกิดความเบื่อหน่ายในการครองเรือนอีกต่อไป การสละจากการครองเรือนจึงเกิดขึ้น ท่านจึงบอกแม่บางให้รู้ถึงความตั้งใจอันแน่วแน่ ที่จะไปสู่พระธรรมวินัยของพระบรมศาสดาเพื่อที่จะทำที่สุดของทุกข์ให้จงได้

เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๔๙๔ ท่านได้อุปสมบทอีกครั้ง ณ วัดนางบวช อ.เดิมบาง-นางบวช จ.สุพรรณบุรี เวลา ๑๔.๔๕ น. ท่านพระครูแขก เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้รับฉายา เขมโก

ในการบวชครั้งนี้ ท่านตั้งใจปฏิบัติธรรมเจริญภาวนาอย่างเคร่งครัด อยู่ในป่าช้า วัดบ้านทิง เป็นเวลา ๖ พรรษา โดยฝากตัวเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อมหาทอง โสภโณ วัดบ้านทิง จ.สุพรรณบุรี

จุดดวงควัตรที่ประพฤติปฏิบัติอยู่ในป่าช้าวัดบ้านทึง

๑. อยู่ป่าช้าเป็นวัตร
๒. บิณฑบาตเป็นวัตร
๓. จันอาหารมือเดียวเป็นวัตร
๔. จันในภาชนะเดียวเป็นวัตร
๕. ถือผ้าสามผืนเป็นวัตร

เมื่อท่านต้องออกจากป่าช้าวัดบ้านทึง เพราะเหตุมีการปรับปรุงป่าช้าให้มีความเหมาะสม ท่านจึงเดินทางสู่วัดทุ่งสามัคคีธรรม อันเป็นวัดบ้านเกิด เพื่อจะโปรดโยมของท่านและบรรดาญาติโยมที่นิมนต์ท่านไว้ ถึงแม้ว่าหลวงพ่อกจะออกจากป่าช้ามาแล้วก็ตาม แต่ท่านก็มีได้ละเอียดในการปฏิบัติแม้แต่น้อย ถ้าพูดถึงเรื่องนี้ ก็ให้นึกถึงคำของท่านที่ได้กล่าวว่า **“นักปฏิบัติจะทิ้งการปฏิบัติไม่ได้จนกว่าจะหมดลม”** ท่านเองก็เป็นเช่นนั้น เมื่อท่านมาอยู่วัดทุ่งสามัคคีธรรม หากมีโอกาสหาความวิเวกคราใด ท่านก็จะเจริญภาวนาอยู่เสมอ

ครั้งหนึ่งขณะที่ท่านกำลังเจริญสมาธิในวิหารเก่าภายในวัด เพราะท่านเป็นคนบ้านนี้ ก็ย่อมมีคนอยากทดสอบ หรืออยากจะทำร้าย หรือด้วยเหตุใดไม่ทราบได้ ชายผู้นั้นเห็นท่านกำลังนั่งสมาธิ ก็จับตัวท่านหมุน เหมือนคนนั่งอยู่บนเก้าอี้ตัดผม ท่านบอกว่า ท่านไม่มีจิตคิดโกรธเลย จนล่วงเลยมานานแล้วก็ตาม ท่านก็ยังไม่มีความโกรธต่อชายคนนั้น

ท่านกล่าวว่า **“จิตที่ปราศจากความโกรธ อันเปรียบเสมือนเครื่องเสียดแทงสัตว์โลก เกิดขึ้นกับผู้ใด ผู้นั้นย่อมเป็นผู้มีความสุข จะอยู่ที่ไหน หรือจะไปที่ไหนก็ดี เป็นสุขโต”** นับได้ว่าหลวงพ่อกท่านเป็นผู้มีธรรมอันเป็นเกษมโดยแท้

การเผยแผ่ธรรมในระยะเริ่มแรกมีอุปสรรคมาก เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ บางคนถึงกับมาทำร้ายท่าน และขัดขวางการเผยแผ่ทุกรูปแบบ ท่านเคยปรารภว่าการใดเป็นกิจเพื่อพระพุทธศาสนา เพื่อพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า ท่านจะ

ไม่ละเลยในการทำกิจนั้น ถึงแม้ว่าจะต้องหมั่นลือธรรมจักรแต่เพียงลำพังผู้เดียวก็ตาม ท่านก็จะไม่ย่อท้อ

ในที่สุด ท่านก็สามารถฟันฝ่าอุปสรรคไปได้ และเผยแผ่ธรรมให้ทุกคนรู้จักอย่างกว้างขวาง ท่านได้กล่าวว่า **“เราสงสาร เราอยากให้ทุกคนไปนิพพาน ไม่อยากให้เป็นนรกกัน”** และท่านยังสอนให้รู้จักการให้อภัยว่า **“ใครจะว่าอะไรต่ออะไร ก็เป็นเรื่องของเขา ไม่ใช่เรื่องของเรา อย่างนี้ก็สบายใจ อภัยให้เขาดีกว่า ไม่พยาบาทจองล้างกัน อภัยท่านได้บุญแรงดีนะ”**

หลวงปู่สังวาลย์ท่านได้ทุ่มเทกำลังกายกำลังใจตลอดเสมอมาในอันที่จะดำเนินรอยตามพระยุคลบาท พระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้ระดับชั้นปรินิพพานนานแล้วก็ตาม แต่การประพฤติวัตรปฏิบัติอยู่ในธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด สำรวมอยู่ในศีลา-จริยวัตรของสมณธรรมได้เป็นอย่างดี ซึ่งสมควรแก่การเทิดทูนไว้เป็นปูชนียบุคคล เป็นแบบอย่างแก่บรรดาอนุชนรุ่นหลัง ตลอดจนศิษยานุศิษย์ได้เชื่อฟัง และกระทำตาม ด้วยความเคารพอันเป็นคุณงามความดีแก่ตนเอง และสมควรแก่เราทั้งหลายผู้เป็นศิษย์ ควรจะสำนึกอย่างแน่นแฟ้นว่าครูบาอาจารย์ควรที่ต้องยกย่องและยกเว้นเป็นที่สุด ปฏิปทาภาคปฏิบัติตลอดจนความละเอียดลออในการอรรถาธิบายอันแตกฉานของท่านบ่งบอกในความเป็นปฏิสัมพันธ์อย่างสมบูรณ์ ชูดวงควัตร์ที่ท่านได้กระทำมา เป็นที่ทำได้ยากยิ่งนักในปัจจุบัน การเข้าไปเฝ้าสวนข้อธรรมในป่าช้าถึง ๖ ปี แสดงให้เห็นได้ว่า *ชั้นดีธรรม* และ *ทมะ* คือความขมใจต่างๆ อันเป็นทมะในตัวท่านนั้นเปี่ยม ยากที่จะพรรณนาได้ คุณธรรมความดีของท่านสมควรที่จะยกย่องบูชา ดังที่พระสัมมา-สัมพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า

บูชา จะบูชาเนียนัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง

การบูชาบุคคลที่ควรบูชาเป็นมงคลอันสูงสุด

ปกิณกรรม

พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ มีอานุภาพมากนะ
ถึงคราวคับขันจริงๆ ช่วยได้ ถ้าเรานับถือจริงก็ไปสวรรค์ได้
ถ้าเราไม่นับถือก็ไปนรก เราแค่ระลึกเท่านั้นก็ยังใช้ได้

* * * * *

นักบวชต้องเจริญเมตตาตากัน ทางกาย วาจา อย่านับถือเบียดเบียนกัน..ไม่ดี...
ไม่ชอบใจ คนนี้ไม่ดี คนโน้นไม่ดี อย่างโน้นอย่างนี้ นี่แหละเบียดเบียนกันแล้ว ไม่ใช่ดีนัก
เป็นนักบวชชั้นเลวๆ เป็นนักบวชที่ไปนรก ไม่ใช่ักบวชที่จะไปสวรรค์ นิพพาน นักบวช
ต้องมีพรหมวิหาร ๔ เป็นผู้รักใคร่ นักบวชมาจากทิศไหนๆ ก็ดีด้วยกันหมด เหมือนกับ
เราเป็นพี่น้องท้องเดียวกัน อย่าเบียดเบียนกันทางวาจา คนมีศีล มักจะเบียดเบียนกัน
ทางวาจากันมาก เบียดเบียนกัน ตีกัน ทะเลาะกันนี่แหละ นรกทั้งนั้น

* * * * *

ความเป็นพระสงฆ์ทรงพระวินัยนั้น ต้องปลูกศรัทธา ไม่ใช่เรียกร้องศรัทธา ถ้าเป็นพระดี คือ ศีลดี สมาธิดี พระวินัยดี ปัญญาดี นั้นแหละจึงจะถูกดี

ใครชมว่าดี พุทธธรรมะได้ แต่ศีลไม่ดี สมาธิไม่ดี พระวินัยไม่ดี ก็ไม่ถูกดี ใครจะชมเท่าไรก็ป่วยการ

* * * * *

คนเราถ้าไม่ถึงเวลาตายแล้ว ไม่ระลึกถึงพระหรรษ พอกลับตายขึ้นมาไม่มีที่พึ่ง หลวงพ่อดีๆ อยู่ที่ไหนก็ระลึกถึงหมด นี่แหละ เขาว่ายามทุกข์ขึ้นมากก็ระลึกถึงพระเวลาดีๆ ไม่ระลึกถึงหรรษ

* * * * *

เหล่ามารทั้งหลายไม่เท่ากับมารในหัวใจคนหรรษ มารข้างนอกไม่ต้องกลัว ให้มันมาเถอะ กลัวแต่มารในตัวเรานี่แหละ ให้เอาออกเสีย

* * * * *

ความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย นี่เป็นภัยอันน่ากลัวของพวกเรา

* * * * *

หลวงพ่อกุญแจให้ฟัง

เมื่อวันพระแรม ๘ ค่ำ เดือน ๓ ปีมะแม

บทอาถรรพ์เวทศาสตร์นี้แหละ เทวดาจะหมดอายุแล้วจะต้องจุติ จึงเสียใจ ก็เที่ยวถาม หมูเทพเทวดาทั้งหลาย เทวดาผู้ใหญ่บอกให้เอาอาถรรพ์เวทศาสตร์มาสวด สามารถอายุ ยืนนานได้

เราอยากจะช่วยรักษาบทสวดนี้เอาไว้ไม่ให้สูญหาย พิมพ์ตัวโตๆ นะ จะได้สวดกัน

ก่อนนี้เราอยู่ในป่าช้า แรมค่ำหนึ่งหรือสองค่ำ เดือนยังไม่ทันพ้นยอดไม้ เรากำลัง นั่งสมาธิอยู่ ฝันว่ามีคนมาสวดอาถรรพ์เวทศาสตร์ให้กับเรา บอกจะป้องกันไว้ให้ ป่าช้าก็ สะท้อนหัวน้ไหลเหมือนพายุพัดอีกทีก็ เหมือนวัวควายมันกำลังวิ่งมา หมาก็อยู่ที่นั่น มันก็เห่าแบบกลัวเลยนะ แต่เราก็ไม่หัวน้ไหลเลย นั่งเฉย พอรุ่งเช้าเราไปดู ก็เห็นกิ่งยาง กับต้นไม้ในป่าช้าหักจริงๆ พออีก ๒ วัน ก็ฝันว่าให้เราท่องมนต์บทนี้ทุกๆ ที่เราสวด ไม่ได้ พอรุ่งขึ้นในบิณฑบาต ก็มีคนมาใส่บาตร เอาบทสวดนี้มาให้กับเรา เราก็เลยสวด สวดจนขึ้นใจแบบท่องปาติโมกข์ พอได้กรรมฐานเลยไม่ได้สวดเลย

“ท่องบทนี้ไปที่ไหนไม่อดอยากนะ ใครท่องแล้วไปไหนจะไม่อดอยาก จะไม่ ตายโหง หม่าบ้า ควายบ้า จะไม่ทำลายได้ มีอานุภาพดี

พิมพ์ตัวโตๆ นะ พิมพ์สีอะไรแบบไหนก็ดีทั้งนั้น สำหรับเราไม่มีอะไรไม่ดี ทุกอย่าง ดีหมด”

“นักปฏิบัติ

เวลา ยืน เดิน นั่ง นอน ตื่น กิน พุด คิด

พยายามสำรวมอินทรีย์สังวรให้มาก

เราเป็นผู้มีศีลแล้ว

ศีล ท่านแปลว่า การสำรวมกาย วาจา ใจ

ให้เรียบร้อยดีงาม

สมาธิ ท่านแปลว่า การรักษาใจมั่น

ความรอบรู้ในกองสังขาร ท่านเรียกว่า **ปัญญา**

คนเราถ้าขาดอินทรีย์สังวรเสียแล้ว

พระอริยเจ้า พระอริยมรรค พระอริยผล

จะเกิดขึ้นได้อย่างไร”

หลวงปู่สังวาลย์ เขมโก

หนังสืออ้างอิง

หลวงปู่ดุดา ถาวโร, ทางพันธุกรรม, ๒๕๕๗.

พระครูวิสุทธิสังวร (ไช่ สุชีโว), งานพระราชทานเพลิงศพ พระครูวิสุทธิสังวร
(ไช่ สุชีโว, ๒๕๓๙, พิพิธการพิมพ์ ชลบุรี.

อาจารย์บุญชา พระอาจารย์วัดตาสู่ตร อุณหิสวิชัยคาถา โปษณังคปริตต์, ๒๕๕๖.

คำแปลกุศลแก่สรรพสัตว์ทั่วแดนแห่งไตรภพ

ณ วัดป่าอัมพโรปัญญาวนาราม อำเภอบ้านมิ่ง จังหวัดชลบุรี
ในพระสังฆราชูปถัมภ์ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

วันศุกร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๐

ตรงกับวันขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๑ เช้าทำภัตกิจเสร็จ เวลาประมาณ ๐๙.๐๐ น.

ตั้งนะโม ๓ จบ พร้อมกัน

มหากุศลผลบุญทั้งหมด ที่ปวงข้าฯทั้งหลาย ได้อุทิศทำบำเพ็ญเพียรมาแล้ว ด้วยกาย วาจา ใจ ได้สร้างพุทธสถานทรพยากร วัดป่าอัมพโรปัญญาวนาราม สร้างศาลาที่ประชุม เจริญพระพุทธมงคล สร้างพุทธปฏิมากรพระประธาน พระนาครภักไถนศาลา และสร้าง พระปางนั่งขัดสมาธิไว้ที่พิพิธภัณฑสถาน ได้น้อมบรรจุน้ำพระบรมสารีริกธาตุ วัดมณฑลมหาสมุทร พร้อมด้วยสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก สร้างถนนลาดยางเข้าถึงประตูวัด สร้างแหล่งน้ำ สร้างกำแพงรอบพื้นที่วัด พร้อมด้วยสร้างเสนาสนะ น้อมถวายจตุปัจจัยไทยทานแก่พระสงฆ์ มาจากทิศทั้งสี่ สร้างคลังพัสดุและโรงครัว สร้างอาคารพิพิธภัณฑสถาน สร้างหนังสือโอวาทธรรม ของวิสุทธิบุคคล ถวายไว้ในบวรพุทธศาสนา พร้อมด้วยอานิสงส์รักษาศีล ๕ ทอดผ้าบังสุกุล รวมมหากุศลผลบุญทั้งหมด และได้บำเพ็ญมาแต่ปางก่อน อันเกิดจากน้ำใจใสศรัทธา ของปวงข้าฯทั้งหลาย

ณ โอกาสนี้ ปวงข้าฯทั้งหลาย ขออ้อมจิตแผ่อุทิศให้บิดามารดา ผู้มีพระคุณหาประมาณ มิได้ พระอุปชฌาย์ผู้เลิศคุณ พระอาจารย์ผู้เกื้อหนุน และพระมหากษัตริยาธิราชเจ้า ผู้ทรงมี พระคุณแก่แผ่นดินไทยทุกพระองค์ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ที่ล่วงลับไปแล้ว ตลอดจนผู้มีบุญมีพระคุณทั้งหลาย จึงได้รับมหากุศลผลบุญของปวงข้าฯ ทั้งหลาย ที่ได้พร้อมใจกันอุทิศในกาลนี้ โดยเจตนาตั้งใจในวันนี้ แผ่อุทิศมหากุศลผลบุญ ให้แก่สรรพสัตว์ และเปรตญาติทั้งหลาย นับแต่บรรพบุรุษในสมัยโบราณกาล ตลอดจนมา จนถึงปัจจุบัน ณ วันนี้ และดวงวิญญาณของเหล่านักบวชผู้ปลื้มชีพ เพื่อปกป้องแผ่นดินไทย รวมทั้งญาติมิตรหรือมิใช่ญาติมิใช่มิตร และสัตว์เหล่าอื่นที่เป็นกลางๆ พร้อมทั้งเทพทั้งปวง ใน ๑๐ แดนโลกธาตุ จึงได้รับและอนุโมทนา ส่วนมหากุศลผลบุญ ที่ปวงข้าฯทั้งหลาย ได้ทำการอุทิศให้ในกาลครั้งนี้ เพื่อประโยชน์สุขไม่มีประมาณ

อนึ่ง สัตว์เหล่าใดยังไม่รับรู้ ส่วนมหากุศลผลบุญ ของปวงข้าฯทั้งหลายทำการอุทิศให้ ขอเชิญเทพทั้งปวงทุกชั้นภูมิ จงนำมหากุศลผลบุญไปแจ้งแก่สรรพสัตว์ทั้งหลาย ให้ได้รับ และอนุโมทนา ที่ปวงข้าฯทั้งหลายตั้งใจอุทิศให้ เมื่อตกทุกข์ขอให้พ้นจากทุกข์ เมื่อมีสุข ขอให้มีความสุขยิ่งๆ ขึ้นไป トラบก้าวเข้าสู่แดนบรมสุขเกษมสำราญ โดยทั่วกันเทอญ...

สาธุ สาธุ สาธุ

